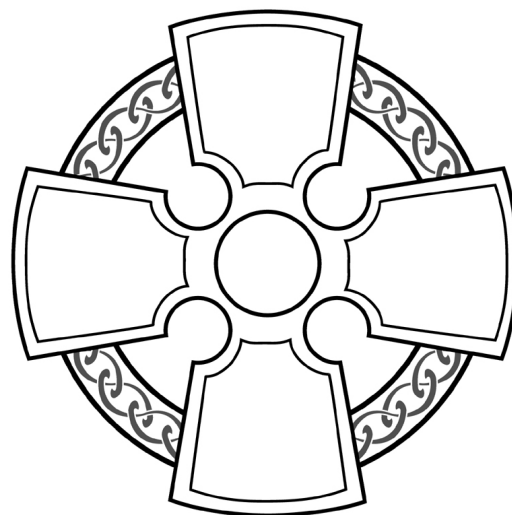

***PROPOSED ALTERNATIVE
FUNERAL SERVICES FOR
THE CHURCH IN WALES
Part 1 - The Essential Rite***

***GWASANAETHAU AMGEN
A GYNIGIWDYD AR GYFER
ANGLADDAU YN YR EGLWYS
YNG NGHYMURU
Rhan 1 - Y Ddefod Hanfodol***

Printed on recycled materials
Argraffwyd ar ddefnyddiadau a ailgylchwyd

GWASANAETHAU AMGEN A GYNIGIWDYD AR GYFER ANGLADDAU YN YR EGLWYS YNG NGHYMRU

RHAN 1: Y DDEFOD HANFODOL

1. Strwythur y Drefn ar gyfer Gwasanaethau Angladd
2. Y Gwasanaeth Angladd
3. Gwasanaeth Angladd oddi mewn i'r Cymun Bendigaid
4. Claddu Llwych wedi Amlosgiad.

RHAN 2: ADNODDAU I'R GWEINIDOG

1. Nodiadau ar y Gwasanaeth Angladd
2. Gwasanaeth yn y Cartref cyn yr Angladd
3. Derbyn yr Arch i'r Eglwys cyn yr Angladd
4. Gwylfa Angladd
5. Ar Fore'r Angladd
6. Rhagarweiniad Bugeiliol i'r Gwasanaeth Angladd
7. Testunau Atodol
8. Angladd Plentyn
9. Gwasanaeth yn y Cartref ar ôl yr Angladd
10. Gwasanaeth Coffa
11. Gweddïau mewn Gwasanaethau Angladd a Gwasanaethau Coffa
12. Darlleniadau o'r Beibl a Salmau i'w Defnyddio mewn Gwasanaethau Angladd a Gwasanaethau Coffa
13. Cantiglau i'w Defnyddio mewn Gwasanaethau Angladd a Gwasanaethau Coffa
14. Detholiad o Emynau ac Anthemau i'w Defnyddio mewn Gwasanaethau Angladd a Gwasanaethau Coffa

PROPOSED ALTERNATIVE FUNERAL SERVICES FOR THE CHURCH IN WALES

PART 1: THE ESSENTIAL RITE

1. Structure of the Order for Funeral Services
2. The Funeral Service
3. A Funeral Service within the Holy Eucharist
4. The Burial of Cremated Remains

PART 2: RESOURCES FOR THE MINISTER

1. Notes to the Funeral Service
2. A Service at Home before the Funeral
3. Receiving the Coffin at Church before the Funeral
4. A Funeral Vigil
5. On the Morning of the Funeral
6. Pastoral Introduction to the Funeral Service
7. Supplementary Texts
8. Funeral of a Child
9. A Service at Home after the Funeral
10. A Memorial Service
11. Prayers at Funeral and Memorial Services
12. Bible Readings and Psalms for Use at Funeral and Memorial Services
13. Canticles for Use at Funeral and Memorial Services
14. A Selection of Suggested Hymns and Anthems for Use at Funeral and Memorial Services

STRWYTHUR Y DREFN AR GYFER GWASANAETHAU ANGLADD

1. Y DOD YNGHYD

Gall y gweinidog dderbyn yr arch wrth y drws.
Brawddegau o'r Ysgrythur.

2. RHAGARWEINIAD

Mae'r gweinidog yn croesawu'r bobl ac yn cyflwyno'r gwasanaeth.
Gellir canu emyn.
Gellir dweud Colect.

3. DARLLENIADAU A PHREGETH

Defnyddir darlleniad neu ddarlleniadau o'r Beibl.
Gall salmau neu emynau ddilyn y darlleniadau.
Gellir traddodi pregeth.

4. GWEDDIAU

Diolchgarwch am fywyd yr ymadawedig.
Gweddi dros y rhai sy'n galaru.
Gweddi am barodrydd i fyw yng ngoleuni tragwyddoldeb.
Gellir canu emyn.

5. CYFLWYNO A FFARWELIO

Cyflwynir y sawl a fu farw i Dduw.

6. Y TRADDODIANT

Traddodir y corff i'w orffwysfan.

7. YR ANFON ALLAN

Gellir dweud Gweddi'r Arglwydd.
Gellir defnyddio'r Nunc Dimittis.
Gellir dweud gweddïau addas.
Gall y gwasanaeth ddiweddu gyda bendith.

Os yw'r Gwasanaeth Angladd yn digwydd oddi mewn i weinyddiad o'r Cymun Bendigaid, dilynir yr adrannau priodol ar gyfer y rhan honno o'r gwasanaeth.

THE STRUCTURE OF THE ORDER OF FUNERAL SERVICES

- 1. THE GATHERING.**
The coffin may be received at the door by the minister.
Sentences of scripture.
- 2. INTRODUCTION.**
The minister welcomes the people and introduces the service.
A hymn may be sung.
The Collect is said.
- 3. READINGS AND SERMON.**
One or more readings from the Bible is used.
Psalms or hymns may follow the readings.
A sermon may be preached.
- 4. PRAYERS.**
Thanksgiving for the life of the departed.
Prayer for those who mourn.
Prayer for readiness to live in the light of eternity.
A hymn may be sung.
- 5. COMMENDATION AND FAREWELL.**
The dead person is commended to God.
- 6. THE COMMITTAL.**
The body is committed to its resting place.
- 7. THE SENDING OUT.**
The Lord's Prayer may be said.
The Nunc Dimittis may be used.
Suitable prayers may be said.
The service may end with a blessing.

If the Funeral Service takes place within a celebration of the Holy Eucharist, the appropriate sections are followed for that part of the service.

Y GWASANAETH ANGLADD

Y DOD YNGHYD

Gall y gweinidog dderbyn yr arch.

Gellir defnyddio brawddeg neu frawddegau o'r Ysgrythur.

'Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd,' medd yr Arglwydd. 'Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw; a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth.'

Ioan 11. 25,26

Yr wyf yn gwbl sicr na all nac angau nac einioes, nac angylion na thywysogaethau, na'r presennol na'r dyfodol, na grymustersau nac uchelderau na dyfnderau, na dim arall a grewyd, ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd.

Rhufeiniaid 8. 38,39

Os ydym yn credu i Iesu farw ac atgyfodi, felly hefyd bydd Duw, gydag ef, yn dod â'r rhai a hunodd drwy Iesu; ac felly byddwn gyda'r Arglwydd yn barhaus. Calonogwch eich gilydd, felly, â'r geiriau hyn.

I Thesalonïaid 4.14, 17b,18

Ni ddaethom â dim i'r byd, ac felly ni allwn fynd â dim allan ohono. Yr Arglwydd a roddodd, a'r Arglwydd a ddygodd ymaith. Bendigedig fyddo enw'r Arglwydd.

I Timotheus 6. 7: Job 1.21b

Nid oes terfyn ar gariad yr Arglwydd, ac yn sicr ni phalla ei dosturiaethau. Y maent yn newydd bob bore, a mawr yw dy ffyddlondeb.

Galarnad 3. 22,23

Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro.

Mathew 5.4

Do, carodd Duw y byd gymaint nes iddo roi ei unig Fab, er mwyn i bob un sy'n credu ynddo ef beidio â mynd i ddistryw ond cael bywyd tragwyddol.

Ioan 3.16

Os byw yr ydym, i'r Arglwydd yr ydym yn byw, ac os marw, i'r Arglwydd yr ydym yn marw. Prun bynnag ai byw ai marw yr ydym, eiddo'r Arglwydd ydym. Oherwydd pwrpas Crist wrth farw a dod yn fyw oedd bod yn Arglwydd ar y meirw a'r byw.

Rhufeiniaid 14. 8,9

Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu'ch calon. Credwch yn Nuw, a chredwch ynof finnu. Yn nhŷ fy Nhad y mae llawer o drigfannau; pe na byddai felly, a fyddwn i wedi dweud wrthyhch fy mod yn mynd i baratoi lle i chwi? Ac os af a pharatoi lle i chwi, fe ddof yn ôl, a'ch cymryd chwi ataf fy hun, er mwyn i chwithau fod lle'r wyf fi.

Ioan 14.1-3

THE FUNERAL SERVICE

THE GATHERING

*The coffin may be received by the minister.
One or more sentences of Scripture may be used.*

‘I am the resurrection and the life’, says the Lord. ‘Those who believe in me, even though they die, will live, and everyone who lives and believes in me will never die.’
John 11. 25-26

I am convinced that neither death, nor life, nor angels, nor rulers, nor things present, nor things to come, nor powers, nor height, nor depth, nor anything else in all creation, will be able to separate us from the love of God in Christ Jesus our Lord.
Romans 8. 38,39

We believe that Jesus died and rose again and so we believe that God will bring with Jesus those who have fallen asleep in him. And so we will be with the Lord for ever. Therefore encourage each other with these words.
I Thessalonians 4.14, 17b,18

We brought nothing into the world, and we can take nothing out of it. The Lord gave and the Lord has taken away; may the name of the Lord be praised.
I Timothy 6. 7 : Job 1. 21b

The steadfast love of the Lord never ceases, his mercies never come to an end; they are new every morning; great is his faithfulness.
Lamentations 3. 22,23

Blessed are those who mourn, for they will be comforted.
Matthew 5. 4

God so loved the world that he gave his one and only Son, that whoever believes in him shall not perish but have eternal life.
John 3.16

While we are alive, we are living for the Lord, and when we die, we die for the Lord: and so, alive or dead, we belong to the Lord. It was for this purpose that Christ both died and came to life again: so that he might be Lord of both the dead and the living.
Romans 14. 8,9

Set your troubled hearts at rest. Trust in God always; trust also in me. There are many dwelling places in my Father’s house; if it were not so I should have told you; for I am going to prepare a place for you. And if I go and prepare a place for you, I shall come again and take you to myself, so that where I am you may be also.
John 14. 1-3

Gwasanaethau Angladd

Dywed y gweinidog

Yn enw'r Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi:

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Neu yn nhymor y Pasg

Alelwia! Atgyfododd Crist.

Atgyfododd yn wir. Alelwia!

Yr ydym wedi dod ynghyd i gyflwyno ein *brawd/chwaer E.*

i ddwylo Duw hollalluog, ein Tad nefol.

Yn wyneb angau

mae gan Gristnogion sail sicr i obaith a hyder,

ie, i lawenydd,

am fod yr Arglwydd Iesu Grist,

a fu byw a marw fel dyn,

wedi atgyfodi mewn buddugoliaeth

ac yn byw byth.

Ynndo ef y mae ei bobl yn etifeddion bywyd tragwyddol,

a chan gredu hyn,

yr ydym yn gosod ein holl ymddiried

yn ei ddaioni a'i drugaredd.

Neu

Yr ydym yn cwrdd yn enw Iesu Grist,

a fu farw ac a gyfododd er gogoniant Duw Dad.

Daethom yma heddiw

i gofio gerbron Duw ein *brawd/chwaer E.*

i ddiolch am ei *f/bywyd*;

i'w *g/chyflwyno* i Dduw, ein hiachawdwr trugarog a'n barnwr;

i draddodi ei *g/chorff* i'w gladdu/amlosgi,

ac i gysuro ein gilydd yn ein galar.

Neu eiriau cyffelyb.

Hollalluog Dduw,

yr wyt yn ein barnu â thrugaredd a chyfiawnder diderfyn

ac yn caru pob peth a wnaethost.

Yn dy drugaredd

cynorthwya ni i wybod dy fod yn troi tywyllwch marwolaeth

yn wawr bywyd newydd

a galar gwahanu yn llawenydd y nefoedd;

trwy ein Hiachawdwr Iesu Grist.

Amen.

Gellir canu emyn.

The minister says

In the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit. **Amen.**

Grace and peace be with you
and keep you in the love of Christ.

Or in Eastertide

Alleluia ! Christ is risen.

He is risen indeed. Alleluia.

We have come together to commend our *brother/sister N.*
into the hands of Almighty God our heavenly Father.
In the presence of death,
Christians have sure ground for hope and confidence,
and even for joy,
because the Lord Jesus Christ,
who shared our human life and death,
was raised again triumphant
and lives for evermore.
In him his people find eternal life,
and, in this faith,
we put our whole trust
in his goodness and mercy.

Or

We meet in the name of Jesus Christ,
who died and was raised to the glory of God the Father.
We have come here today
to remember before God our *brother/sister N.*
to give thanks for *his/her* life;
to commend *him/her* to God our merciful redeemer and judge;
to commit *his/her* body to be buried/cremated,
and to comfort one another in our grief.

Or other similar words.

Almighty God,
you judge us with infinite mercy and justice
and love everything you have made.
In your mercy
help us to know that you turn the darkness of death
into the dawn of new life,
and the sorrow of parting into the joy of heaven;
through our Saviour, Jesus Christ.
Amen.

A hymn may be sung

Y COLECT

Y mae'r gweinidog yn gwahodd y bobl i weddio; cedwir distawrwydd a dywed y gweinidog naill ai un o'r Colectau a ganlyn neu Golect addas arall.

Dad trugarog, clyw ein gweddïau a chysura ni;
adnewyddda ein hymddiried yn dy Fab,
a gyfodaist oddi wrth y meirw;
cryfha ein ffydd
y bydd i bawb a fu farw yng nghariad Crist
rannu ei atgyfodiad ef,
sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi,
yn undod yr Ysbryd Glân,
yn un Duw, yn awr a hyd byth. **Amen.**

Neu

Dduw pob diddanwch,
cyffrowyd dy Fab Iesu Grist hyd at dagrau
wrth fedd Lasarus ei ffrind.
Edrych yn drugarog ar dy blant yn eu colled;
dyro i galonnau gofidus oleuni gobaith
a chryfha ynom ddawn ffydd
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

DARLLENIADAU A PHREGETH

Gellir darllen o'r Hen Destament neu o'r Testament Newydd.

Gellir defnyddio'r salm hon, neu salm arall neu emyn.

Yr Arglwydd yw fy mugail, ni bydd eisiau arnaf.
Gwna imi orwedd mewn porfeydd breision, a thywys fi gerllaw dyfroedd tawel,
ac y mae ef yn fy adfywio.
Fe'm harwain ar hyd llwybrau cyfiawnder er mwyn ei enw.
Er imi gerdded trwy ddyffryn tywyll du, nid ofnaf unrhyw niwed, oherwydd yr wyt ti gyda mi,
a'th wialen a'th ffon yn fy nghysuro.
Yr wyt yn arlwyyo bwrdd o'm blaen yng ngŵydd fy ngelynyon; yr wyt yn eneinio fy mhen ag
olew; y mae fy nghwpan yn llawn.
Yn sicr, bydd daioni a thrugaredd yn fy nilyn bob dydd o'm bywyd, a byddaf yn byw yn nhŷ'r
Arglwydd weddill fy nyddiau.
Salm 23

Defnyddir darlenniad o'r Testament Newydd (a all fod yn ddarlenniad o'r Efengyl).

Gellir traddodi pregeth.

THE COLLECT

The minister invites the people to pray, silence is kept and the minister says either of these or another suitable Collect.

Merciful Father, hear our prayers and comfort us;
renew our trust in your Son,
whom you raised from the dead;
strengthen our faith
that all who have died in the love of Christ
will share in his resurrection;
who lives and reigns with you,
in the unity of the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

Or
God of all consolation,
Your Son Jesus Christ was moved to tears
at the grave of Lazarus his friend.
Look with compassion on your children in their loss;
give to troubled hearts the light of hope
and strengthen in us the gift of faith
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

READINGS AND SERMON

A reading from the Old or New Testament may be read.

This or another psalm or hymn is used.

The Lord is my shepherd: therefore can I lack nothing.
He makes me lie down in green pastures: and leads me beside still waters.
He shall refresh my soul: and guide me in the paths of righteousness for his name's sake.
Though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil:
for you are with me; your rod and your staff, they comfort me.
You spread a table before me in the presence of those who trouble me:
you have anointed my head with oil and my cup shall be full.
Surely goodness and loving mercy shall follow me all the days of my life:
and I will dwell in the house of the Lord for ever.
Psalm 23.

A reading from the New Testament (which may be a Gospel reading) is used.

A sermon may be preached.

GWEDDĪAU

Y mae gweinidog yn arwain gweddïau'r bobl.

Fel rheol, bydd y gweddïau'n dilyn y drefn a ganlyn:

- * Diolchgarwch am fywyd yr ymadawedig
- * Gweddi dros y rhai sy'n galaru
- * Gweddiâu o edifeirwch (onis defnyddiwyd eisoes)
- * Gweddi am barodrwydd i fyw yng ngoleuni tragwyddoldeb

Gellir defnyddio'r ffurf a ganlyn. Os bydd achos, gellir hepgor yr ymatebion a gall y gweinidog ei hun ddweud y weddi glo.

Dduw trugarog, Arglwydd pob bywyd,
lluniaist ni ar dy ddelw dy hun,
i adlewyrchu dy wirionedd a'th oleuni.
diolchwn iti am **E.**,
am y cariad a'r trugaredd a dderbyniodd gennyt,
am y cyfan a fu'n dda yn ei f/bywyd,
am yr atgofion yr ydym yn eu trysori heddiw.
(Diolchwn iti yn arbennig am ...)

Arglwydd, yn dy drugaredd:
gwrando ein gweddi.

Diolchwn iti am bawb
a fu byw, trwy dy ras, yn ôl dy ewyllys
ac sy'n awr yn gorffwyso.
Bydded i'w hesiampl dda ein hannog a'n tywys
holl ddyddiau ein bywyd.
Tyrd i gwrdd â ni yn ein tristwch
a llanw ein calonnau â moliant a diolch.

Arglwydd, yn dy drugaredd:
gwrando ein gweddi.

Yn dy Fab yr wyt yn addo bywyd tragwyddol i bawb sy'n credu.
Dwg **E.** a phawb sy'n gorffwyso yng Nghrist
i gyflawnder dy deyrnas
lle y maddeuwyd pechodau
ac nid oes angau mwyach.

Arglwydd, yn dy drugaredd:
gwrando ein gweddi.

Daw dy allu nerthol â llawenydd o dristwch
a bywyd o farwolaeth.
Edrych yn drugarog ar (**E.** a phawb) bawb sy'n galaru.
Dyro iddynt ffydd amyneddgar pan fo'r dyddiau'n dywyll.
Nertha hwy â gwybodaeth o'th gariad.

Arglwydd, yn dy drugaredd:
gwrando ein gweddi.

PRAYERS

A minister leads the prayers of the people.

The prayers usually follow this sequence:

- * Thanksgiving for the life of the departed
- * Prayer for those who mourn
- * Prayers of Penitence (if not already used)
- * Prayer for readiness to live in the light of eternity

This form may be used. If occasion demands, the responses may be omitted and the concluding prayer said by the minister alone.

God of mercy, Lord of life,
you have made us in your image
to reflect your truth and light:
we give you thanks for **N.**,
for the grace and mercy s/he received from you,
for all that was good in *his/her* life,
for the memories we treasure today.
(Especially we thank you ...)

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

We thank you for all who through your grace
have lived according to your will
and are now at rest.
May their good example encourage and guide us
all the days of our life.
Meet us in our sadness
and fill our hearts with praise and thanksgiving.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

In your Son you promise eternal life to those who believe.
Bring **N.** and all who rest in Christ
into the fullness of your kingdom
where sins have been forgiven
and death is no more.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

Your mighty power brings joy out of grief
and life out of death.
Look in mercy on (**N.** and) all who mourn.
Give them patient faith in times of darkness.
Strengthen them with the knowledge of your love.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

Yr wyt yn dyner at dy blant
ac y mae dy drugaredd dros dy holl weithredoedd.
Dyro inni ddoethineb a gras
i iawn ddefnyddio'r amser sy'n weddill inni ar y ddaear hon,
i droi at Grist a dilyn ôl ei draed
ar y ffordd sy'n arwain i fywyd tragwyddol.

Arglwydd, yn dy drugaredd:
gwrando ein gweddi.

**Dduw trugarog,
gan ymddiried i'th ddwylo bopeth a wnaethost
a chan lawenhau yn ein cymundeb â'th holl bobl ffyddlon,
offrymwn ein gweddiâu trwy Iesu Grist ein Hiachawdwr. Amen.**

Gellir dweud Gweddi'r Arglwydd.

Naill ai Gweddiwn yn hyderus ar y Tad:

**Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau
i'r rhai a droseddodd yn ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr Un drwg.**

**Oherwydd eiddot ti yw'r deyrnas
a'r gallu a'r gogoniant
am byth. Amen.**

Neu Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn yn hyderus:

**Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.**

**Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

You are tender towards your children
and your mercy is over all your works.
Give us the wisdom and grace to use aright
the time that is left to us here on earth,
to turn to Christ and follow in his steps
in the way that leads to everlasting life.

Lord, in your mercy,
hear our prayer.

**God of mercy,
entrusting into your hands all that you have made
and rejoicing in our communion with all your faithful people,
we make our prayers through Jesus Christ our saviour. Amen.**

The Lord's Prayer may be said.

Either Let us pray with confidence to the Father:

**Our Father in heaven,
hallowed be your name,
your kingdom come,
your will be done,
on earth as in heaven.
Give us today our daily bread.
Forgive us our sins
as we forgive those
who sin against us.
Save us from the time of trial
and deliver us from evil.**

**For the kingdom, the power,
and the glory are yours,
now and for ever. Amen**

Or As our Saviour taught us, we boldly pray:

**Our Father who art in heaven,
hallowed be thy name,
thy kingdom come,
thy will be done,
on earth as it is in heaven.
Give us this day our daily bread.
And forgive us our trespasses
as we forgive those
who trespass against us.
And lead us not into temptation
but deliver us from evil.**

**For thine is the kingdom,
the power and the glory,
for ever and ever. Amen.**

Gwasanaethau Angladd

Gellir canu emyn.

CYFLWYNO A FFARWELIO

Saif y gweinidog wrth yr arch a gall wahodd eraill i ymgynnull o'i chwmpas.

Dywed y gweinidog

Cyflwynwn **E.** i ddwylo Duw,
Ein crëwr a'n gwarddwr.

Cedwir distawrwydd.

Defnyddia'r gweinidog y weddi hon neu weddi arall o ymddiried a chyflwyno.

O Dduw ein crëwr a'n gwarddwr,
trwy dy allu gorchfygodd Crist farwolaeth
a mynd i mewn i'w ogoniant.
Yn llawn hyder yn ei fuddugoliaeth
a chan hawlio ei addewidion,
ymddiriedwn **E.** i'th ofal
yn enw Iesu ein Harglwydd,
a fu farw ac sy'n fyw
ac yn teyrnasu gyda thi,
yn awr a byth. **Amen**

*Onid yw'r Traddodiant yn rhan o'r un gwasanaeth yn yr un lle, gellir defnyddio yma
adrannau o'r Anfon Allan.*

Y TRADDODIANT

Gellir defnyddio brawddegau o'r Ysgrythur.

Dywed y gweinidog.

Naill ai

Trugarog a graslon yw'r Arglwydd,
araf i ddigio a llawn ffyddlondeb.
Fel y mae tad yn tosturio wrth ei blant,
felly y tosturia'r Arglwydd wrth y rhai sy'n ei ofni.
Oherwydd y mae ef yn gwybod ein deunydd,
yn cofio mai llwch ydym.
Y mae dyddiau dyn fel glaswelltyn;
y mae'n blodeuo fel blodeuyn y maes —
pan â'r gwynt drosto fe ddiplanna,
ac nid yw ei le'n ei adnabod mwyach.
Ond y mae ffyddlondeb yr Arglwydd
o dragwyddoldeb hyd dragwyddoldeb ar y rhai sy'n ei ofni,
a'i gyfiawnder i blant eu plant,

A hymn may be sung.

COMMENDATION AND FAREWELL

The minister stands by the coffin and may invite others to gather around it.

The minister says

Let us commend **N.** into the hands of God,
our maker and redeemer.

Silence is kept.

The minister uses this or another prayer of entrusting and commending.

God our creator and redeemer,
by your power Christ conquered death
and entered into glory.
Confident of his victory
and claiming his promises,
we entrust **N.** to your mercy
in the name of Jesus our Lord,
who died and is alive
and reigns with you,
now and for ever. **Amen**

If the Committal does not follow as part of the same service in the same place, some sections of the Sending Out may be used here.

THE COMMITTAL

Sentences of Scripture may be used.

The minister says

Either

The Lord is full of compassion and mercy,
slow to anger and of great goodness.
As a father is tender towards his children,
so is the Lord tender to those that fear him.
For he knows of what we are made;
he remembers that we are but dust.
Our days are like the grass;
we flourish like a flower of the field;
when the wind goes over it, it is gone
and its place will know it no more.
But the merciful goodness of the Lord endures
for ever and ever toward those that fear him
and his righteousness upon their children's children.

Neu

Nid oes gennym i fyw ond byr amser.
Blodeuwn fel blodau'r maes ac yna gwywo,
ehedwn ymaith fel cysgod heb aros byth.
Yng nghanol bywyd yr ydym mewn angau;
at bwy y gallwn droi am gymorth
ond atat ti, O Arglwydd,
sydd am ein pechodau'n gyfiawn yn ddi-clon?
Er hynny, Arglwydd sancteiddiaf, Arglwydd galluocaf,
O Iachawdwr sanctaidd a thrugarocaf,
na ollwng ni i chwerw boenau angau tragwyddol.
Arglwydd, adwaenost, ddirgelion ein calonau;
O Dduw galluocaf, clyw ein gweddi;
tydi, deilyngaf Farnwr tragwyddol, arbed ni;
O Waredwr sanctaidd a thrugarog.
na ad inni yn hawr olaf syrthio oddi wrthyt,

Wrth gladdu corff:

Yn ffydd Crist a chan gredu bod **E.** yn nwylo Duw,
yr ydym yn traddodi ei *g/chorff* i'r ddaear:
pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch:
mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol
trwy ein Harglwydd Iesu Grist,
a newidia ein cyrff eiddil ni
i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef,
a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn.
Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

Neu

Caniatâ, O Arglwydd, fod i ni a fedyddir
i farwolaeth dy Fab, ein Hiachawdwr Iesu Grist,
farwhau'n wastad ein dyheadau drygionus,
a chael ein claddu gydag ef;
a thrwy'r bedd a phorth angau
fynd ymlaen i'n hatgyfodiad llawen;
trwy ei haeddiannau ef, a fu farw ac a gladdwyd,
ac a gyfododd drachefn er ein mwyn,
dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Neu

Dduw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist,
a sancteiddiodd, trwy ei arhosiad yn y bedd,
feddau pawb sy'n credu ynddo,
ac y mae ei bresenoldeb gwastadol
yn cryfhau gobaith yr atgyfodiad ynom ni
y mae ein cyrff marwol yn dihoeni a darfod;
gorffwysed dy *was/wasanaethferch E.* yma mewn heddwch
hyd yr awr pan eilw llais y Gwaredwr
ef/hi i atgyfodiad ac i fywyd.
Gofynnwn hyn trwy dy Fab,
a oedd yn farw ond a ddygwyd i fywyd gan dy Ysbryd
ac sy'n teyrnasu yn Arglwydd yn oes oesoedd. **Amen.**

Or

We have but a short time to live.
Like a flower we blossom and then wither
like a shadow we flee and never stay.
In the midst of life we are in death;
to whom can we turn for help,
but to you, Lord, who are justly angered by our sins?
Yet, Lord God most holy, Lord most mighty,
O holy and most merciful Saviour,
deliver us from the bitter pain of eternal death.
Lord, you know the secrets of our hearts;
hear our prayer, O God most mighty;
spare us, most worthy judge eternal;
at our last hour let us not fall from you,
O holy and merciful Saviour.

At the burial of a body:

In the faith of Christ and believing that **N.** is in the hands of God,
we commit *his/her* body to the ground:
earth to earth, ashes to ashes, dust to dust:
in sure and certain hope of the resurrection to eternal life
through our Lord Jesus Christ,
who will transform our frail bodies
that they may be conformed to his glorious body,
who died, was buried, and rose again for us.
To him be glory for ever. **Amen.**

Or

Grant, Lord, that we who are baptized into the death
of your Son our Saviour Jesus Christ
may continually put to death our evil desires
and be buried with him;
and that through the grave and gate of death
we may pass to our joyful resurrection;
through his merits, who died and was buried
and rose again for us,
your Son Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Or

God and Father of our Lord Jesus Christ,
who by his sojourn in the tomb
made holy the graves of all who believe in him
and whose abiding presence
strengthens the hope of resurrection in us,
whose mortal bodies are subject to decay;
may your servant **N.** rest here in peace
until that hour when the voice of the Saviour
calls *him/her* to resurrection and to life.
We ask this through your Son,
who was dead but was brought to life by your Spirit
and reigns as Lord for ever and ever. **Amen.**

Yn yr amlogfa, os yw'r Traddodiant i ddigwydd yno.

Yr ydym wedi ymddiried **E.** i drugaredd Duw,
ac yr ydym yn awr yn traddodi ei *g/chorff* i'w amlosgi:
mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol
trwy ein Harglwydd Iesu Grist,
a newidia ein cyrff eiddil ni
i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef,
a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn.
Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

Yn yr amlogfa, os yw'r Traddodiant i ddilyn wrth Gladdu'r Lluch wedi Amlosgiad.

Yr ydym wedi ymddiried **E.** i drugaredd Duw,
ac yn awr, mewn paratoad at ei *g/chladdedig*aeth,
yr ydym yn rhoddi ei *g/chorff* i'w amlosgi:
gan ddisgwyl cyflawnder yr atgyfodiad
pan gasgl Crist ynghyd ei holl saint
i deyrnasu gydag ef mewn gogoniant am byth. **Amen.**

Neu

Hollalluog Dduw,
na all nac angau nac einioes ein gwahanu
oddi wrth dy gariad yng Nghrist Iesu,
ac y mae dy garedigrwydd yn cofleidio pawb o'th blant
yn y byd hwn a'r byd sydd i ddod:
tynn **E.** at at dy hun
fel, yn ein cymdeithas â thi,
y gwybyddom ein bod yn un *ag ef/ â hi.*
Gofynnwn hyn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Pan gleddir corff yn y môr.

Yn ffydd Crist a chan gredu bod **E.** yn nwylo Duw,
yr ydym yn traddodi ei *g/chorff* i'r dwfn:
pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, lluch i'r lluch:
mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol
trwy ein Harglwydd Iesu Grist,
a newidia ein cyrff eiddil ni
i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef,
a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn.
Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

In a crematorium, if the Committal is to take place then.

We have entrusted our *brother/sister N.* to God's mercy,
and we now commit *his/her* body to be cremated:
in sure and certain hope of the resurrection to eternal life
through our Lord Jesus Christ,
who will transform our frail bodies
that they may be conformed to his glorious body,
who died, was buried, and rose again for us.
To him be glory for ever. **Amen.**

In a crematorium, if the Committal is to follow at the Burial of the cremated Remains.

We have entrusted our *brother/sister N.* to God's mercy,
and now, in preparation for burial,
we give *his/her* body to be cremated.
We look for the fullness of the resurrection
when Christ shall gather all his saints
to reign with him in glory for ever. **Amen.**

Or

Almighty God,
from whose love in Christ Jesus
neither death nor life can separate us,
and whose kindness embraces all your children
in this world and the next:
draw **N.** to yourself
that in our fellowship with you
we may know ourselves to be united with him/her.
This we ask through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

At the burial of a body at sea.

In the faith of Christ and believing that **N.** is in the hands of God,
we commit *his/her* body to the deep:
in sure and certain hope of the resurrection to eternal life
through our Lord Jesus Christ,
who will transform our frail bodies
that they may be conformed to his glorious body,
who died, was buried, and rose again for us.
To him be glory for ever. **Amen.**

YR ANFON ALLAN

Gall hyn gynnwys

- * Gweddi'r Arglwydd (onis defnyddiwyd eisoes)
- * Y Nunc Dimittis
- * Gweddi neu weddiâu addas
- * Diweddglo

Gweddi'r Arglwydd (tudalen 8).

Nunc Dimittis (Cân Simeon):

Yn awr yr wyt yn gollwng dy was yn rhydd O Arglwydd:
mewn tangnefedd yn unol â'th air:
Oherwydd y mae fy llygaid wedi gweld dy iachawdwriaeth:
a ddarperaist yng ngŵydd yr holl bobloedd:
Goleuni i fod yn ddatguddiad i'r Cenhedloedd:
ac yn ogoniant i'th bobl Israel.

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân,
Megis yr oedd yn y dechrau, y mae yn awr
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

Gellir dweud un neu ragor o'r gweddiâu hyn, neu weddiâu addas eraill:

**Dad nefol,
yn dy Fab Iesu Grist
rhoddaist inni wir ffydd a gobaith diogel.
Cryfha ynom y ffydd a'r gobaith hwn holl ddyddiau ein bywyd
fel y bo inni fyw fel rhai sydd yn credu
yng nghymundeb y saint,
maddeuant pechodau
a'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.**

**Duw fo yn fy mhen
a'm hymresymiad;
Duw fo yn fy nhrem,
ac yn f'edrychiad;
Duw fo yn fy ngair
ac yn fy siarad;
Duw fo yn fy mron
ac yn fy nirnad;
Duw ar ben fy nhaith,
ar f'ymadawiad. Amen.**

**Tywysed yr angylion di adref i baradwys,
croesawed y merthyron di wrth iti nesáu;
bydded iddynt dy dywys i'r Jerwsalem nefol.
Croesawed y corau angylion di;
a, chyda Lasarus, nad yw'n dlawd mwyach,
bydded iti dragwyddol orffwys. Amen.**

THE SENDING OUT

This may include

- * The Lord's Prayer (if not used earlier)
- * The Nunc Dimittis
- * One or more suitable prayers
- * An Ending

The Lord's Prayer (page 8).

Nunc Dimittis (The Song of Simeon):

Lord, now you have set your servant free:
to go in peace as you have promised.
For these eyes of mine have seen your salvation:
which you have prepared for all the world to see;
A light to reveal you to the nations:
and to give glory to your people Israel.
**Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit,
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

One or more of these prayers, or other suitable prayers, may be used:

**Heavenly Father,
in your son Jesus Christ
you have given us a true faith and a sure hope.
Strengthen this faith and hope in us all our days
that we may live as those who believe in
the communion of saints,
the forgiveness of sins
and the resurrection to eternal life;
through Jesus Christ our Lord. Amen.**

**God be in my head,
and in my understanding;
God be in my eyes,
and in my looking;
God be in my mouth,
and in my speaking;
God be in my heart,
and in my thinking;
God be at my end,
and at my departing. Amen.**

**May the angels lead you home to paradise,
The martyrs welcome you as you draw near;
may they lead you into the heavenly Jerusalem.
May the choirs of angels welcome you;
and, with Lazarus who is poor no longer,
may you find eternal rest. Amen.**

**Dyro i enaid dy was/wasnaethferch ymadawedig
orffwys, O Grist, gyda'th saint, lle nad oes
na phoen na galar na gofid mwyach,
ond bywyd yn dragwyddol.
Tydi yw'r un anfarwol,
ein Crëwr a'n Lluniwr ni oll.
Marwolion ydym ni:
o'r ddaear y'n lluniwyd
ac i'r un ddaear y dychwelwn;
canys felly yr ordeiniaist pan greaist fi, gan ddywedyd:
"Pridd wyt ti, ac i'r pridd y dychweli".
I'r llwch y disgyn pawb ohonom ni.
Dan wylo uwch y bedd dyrchafwn gân:
Alelwia, Alelwia, Alelwia.**

O Arglwydd, cynnal ni
trwy gydol dydd ein bywyd blin,
hyd onid estynno'r cysgodion a dyfod yr hwyr,
distewi o ddwndwr byd,
tawelu o dwymyn bywyd
a gorffen ein gwaith.
Yna, Arglwydd, yn dy drugaredd dyro inni breswylfa ddiogel,
gorffwysfa sanctaidd a thangnefedd yn y diwedd;
trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Gellir defnyddio un o'r canlynol neu ddiweddglo addas arall:

Bydded i Dduw yn ei gariad a'i drugaredd diderfyn
ddwyn yr Eglwys gyfan,
y byw a'r meirw yn yr Arglwydd Iesu,
i atgyfodiad llawen
a chyflawniad ei deyrnas dragwyddol. **Amen.**

Rhodded Duw ichwi
ei ddiddanwch a'i dangnefedd,
ei oleuni a'i lawenydd,
yn y byd hwn a'r byd sydd i ddod;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

Fe ddengys Duw inni lwybr bywyd;
yn ei bresenoldeb y mae cyflawnder llawenydd:
ac yn ei ddeheulaw fwyniant bythol.
cf. Salm 16.11

**Give rest with the saints, O Christ,
to the soul of your servant departed,
that s/he may repose in a place
where pain and sorrow and grief are no more,
but life everlasting.**

**You are the immortal one,
O creator and maker of us all.**

**We are mortals:
from earth we were fashioned, to earth we return;
for so did you ordain when you made me, saying:
“dust you are, and unto dust you will return”.**

**All we go down to the dust
yet even over the grave we make our song:
Alleluia, Alleluia, Alleluia.**

Support us, O Lord,
all the day long of this troublous life,
until the shadows lengthen and the evening comes,
the busy world is hushed,
the fever of life is over
and our work is done.
Then, Lord, in your mercy grant us a safe lodging,
a holy rest, and peace at the last;
through Christ our Lord. **Amen.**

One of these, or another suitable ending, may be used:

May God in his infinite love and mercy
bring the whole Church,
living and departed in the Lord Jesus,
to a joyful resurrection
and the fulfilment of his eternal kingdom. **Amen.**

May God give you
his comfort and his peace,
his light and his joy,
in this world and the next;
and the blessing of God almighty,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
be among you and remain with you always. **Amen.**

God will show us the path of life;
in his presence is the fullness of joy:
and at his right hand
there is pleasure for evermore.

cf. Psalm 16.11

Iddo ef, sydd â'r gallu ganddo i'ch cadw rhag syrthio,
a'ch gosod yn ddi-fai a gorfoleddus gerbron ei ogoniant,
iddo ef, yr unig Dduw, ein Gwardwr,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd,
y byddo gogoniant a mawrhydi,
gallu ac awdurdod,
cyn yr oesoedd, ac yn awr,
a byth bythoedd! **Amen.**
Jwdas 24, 25.

Dyro iddo/iddi, O Arglwydd, orffwys tragwyddol:
A llewyrched goleuni gwastadol arno/i.
Ewch mewn tangnefedd i garu a gwasanaethu'r Arglwydd:
Yn enw Crist. Amen.

Arhosed cymorth Duw gyda ni,
a gorffwysed ein brodyr a'n chwiorydd ymadawedig
mewn tangnefedd yn yr Arglwydd,
a chyfodi mewn gogoniant. Amen.

To him who is able to keep you from falling
and to present you before his glorious presence
without fault and with great joy -
to the only God our Saviour
be glory, majesty,
power and authority,
through Jesus Christ our Lord,
before all ages,
now and for evermore. **Amen.**
Jude 24, 25.

Eternal rest grant unto *him/her*, O Lord,
and let perpetual light shine upon *him/her*.
Go in peace to love and serve the Lord.
in the name of Christ. Amen.

May God's help remain with us
and may our departed brothers and sisters in the Lord rest in peace,
and rise in glory. Amen.

GWASANAETH ANGLADD ODDI MEWN I'R CYMUN BENDIGAI

Mae'r gwasanaeth yn dilyn y drefn ar gyfer y Dod Ynghyd (tudalennau 4-5).

GWEDDIAU O EDIFEIRWCH

Dywed y gweinidog y geiriau hyn neu eiriau cyffelyb

A ninnau'n blant i Dad nefol cariadus,
cydnabyddwn ein pechod a gofynnwn am ei faddeuant,
oherwydd y mae ef yn drugarog ac yn addfwyn.

Gellir darllen un neu fwy o'r 'Geiriau Sicrwydd' (tudalen 90 yn Y Cymun Bendigaid) naill ai i gyflwyno'r distawrwydd cyn y gyffes neu ar ôl y gollyngdod.

Gellir cadw distawrwydd.

Gellir defnyddio'r geiriau hyn

Naill ai

Arglwydd Iesu, yr wyt yn cyfodi'r meirw i fywyd yn yr Ysbryd.

Arglwydd trugarha. **Arglwydd trugarha.**

Arglwydd Iesu, yr wyt yn rhoddi i bechadur faddeuant a thangnefedd.

Crist trugarha. **Crist trugarha.**

Arglwydd Iesu, yr wyt yn rhoddi goleuni i'r rhai sydd mewn tywyllwch.

Arglwydd trugarha. **Arglwydd trugarha.**

Neu

Dad nefol,

**yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.**

**Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.**

**Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio**

**ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni. Amen.**

Yna dywed y gweinidog

Yr Hollalluog Dduw,
sy'n maddau i bawb sy'n wir edifeiriol,
a drugarhao wrthych, a'ch rhyddhau o bechod,
eich cadarnhau mewn daioni
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

A FUNERAL SERVICE WITHIN THE HOLY EUCHARIST

The service follows the order for the Gathering (pages 4-5).

PRAYERS OF PENITENCE

The Minister says these or similar words

As children of a loving heavenly Father,
let us acknowledge our sin and ask for his forgiveness,
for he is merciful and gentle.

One or more of the sentences of 'Words of Assurance' (p.91 of Holy Eucharist) may be read either to introduce the silence before the confession or after the absolution.

Silence may be kept

These words may be used

Either

Lord Jesus, you raise the dead to life in the Spirit.

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Lord Jesus, you bring pardon and peace to the sinner.

Christ, have mercy. **Christ, have mercy.**

Lord Jesus, you give light to those in darkness.

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Or

Heavenly Father,

**we have sinned in thought, word and deed,
and have failed to do what we ought to have done.**

We are sorry and truly repent.

**For the sake of your Son Jesus Christ who died for us,
forgive us all that is past**

and lead us in his way

to walk as children of light. Amen.

The minister then says

Almighty God, who forgives all who truly repent,
have mercy on you and set you free from sin,
strengthen you in goodness and keep you in eternal life;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Y COLECT

Y mae'r gweinidog yn gwahodd y bobl i weddio; cedwir distawrwydd a dywed y gweinidog y Colect hwn neu Golect addas arall

Dad trugarog,
clyw ein gweddïau a chysura ni;
adnewyddda ein gobaith yn dy Fab,
a gyfodaist o blith y meirw;
cryfha ein ffydd
y caiff pawb a fu farw yng nghariad Crist
rannu ei atgyfodiad ef
sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi,
yn undod yr Ysbryd Glân,
yn un Duw yn awr a byth. **Amen.**

CYHOEDDI'R GAIR

*Bydd un neu ddau ddarlleniad o'r Ysgrythur cyn y darlleniad o'r Efengyl.
Ar ddiwedd y darlleniad(au) gall y darllenydd ddweud*

Naill ai

Gwrandewch ar yr hyn y mae'r Ysbryd yn ei ddweud wrth yr eglwys.
I Dduw y bo'r diolch.

Neu

Dyma air yr Arglwydd.
I Dduw y bo'r diolch.

Bydd salm neu gantigl yn dilyn y darlleniad cyntaf; gellir defnyddio emynau neu ganeuon eraill rhwng y darlleniadau.

Darlleniad o'r Efengyl

*Gellir rhagflaenu'r darlleniad o'r Efengyl â banllef.
Gellir defnyddio un o'r canlynol*

Alelwia, Alelwia,
Do, carodd Duw y byd gymaint
nes iddo roi ei unig Fab.
cf. Ioan 3.16

Neu

Alelwia, Alelwia,
Gwyn eu byd y meirw sy'n marw yn yr Arglwydd.
Cânt orffwys am byth o'u llafur.
cf. Datguddiad 14.13

THE COLLECT

The minister invites the people to pray, silence is kept and the minister says this or another suitable Collect

Merciful Father,
hear our prayers and comfort us;
renew our trust in your Son,
whom you raised from the dead;
strengthen our faith
that all who have died in the love of Christ
will share in his resurrection;
who lives and reigns with you,
in the unity of the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

THE PROCLAMATION OF THE WORD

*Either one or two readings from Scripture precede the Gospel reading.
At the end of each the reader may say*

Either

Hear what the Spirit is saying to the church.
Thanks be to God.

Or

This is the word of the Lord.
Thanks be to God.

*The psalm or canticle follows the first reading; other hymns or songs may be used
between the readings.*

Gospel Reading

*An acclamation may herald the Gospel reading.
One of the following may be used*

Alleluia, Alleluia,
God so loved the world
that he gave his only Son.
cf. John 3.16

Or

Alleluia, Alleluia,
Blessed are those who die in the Lord.
Now they can rest for ever after their work.
cf. Revelation 14.13

Gwasanaethau Angladd

Neu, yn y Garawys

Dduw sanctaidd, sanctaidd a chryf, sanctaidd ac anfarwol, trugarha wrthym.

Wrth gyhoeddi'r Efengyl dywed y darllenydd

Gwrandewch Efengyl Crist yn ôl Sant ...

Gogoniant i ti, O Arglwydd.

Ar ôl yr Efengyl dywed y darllenydd

Dyma Efengyl yr Arglwydd.

Moliant i ti, O Grist.

Gall Ymbiliau ddilyn (gweler tudalennau 7-8)

LITWRGI'R CYMUN

Y TANGNEFEDD

Gellir darllen brawddeg o'r Ysgrythur o Atodiad V yn y Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaid.

Tangnefedd yr Arglwydd a fo gyda chwi bob amser.

A hefyd gyda thi.

Gellir cyfnewid arwydd tangnefedd.

Y DIOLCH

Cymer yr offeiriad y bara a'r cwpan.

Gall yr offeiriad ddweud naill ai

Dathlwn gyda'n gilydd roddion a gras Duw.

Cymerwn y bara hwn,

cymerwn y gwin hwn

i ddilyn esiampl Crist

ac i ufuddhau i'w orchymyn.

Neu gall foli Duw am ei roddion yn y geiriau hyn

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y bara hwn i'w offrymu,

rhodd y ddaear a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn fara'r bywyd.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y gwin hwn i'w offrymu,

ffrwyth y winwydden a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn ddiod ysbrydol.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Or, in Lent

Holy God, holy and strong, holy and immortal, have mercy upon us.

When the Gospel is announced the reader says

Listen to the gospel of Christ according to Saint ...

Glory to you, O Lord.

After the Gospel the reader says

This is the Gospel of the Lord.

Praise to you, O Christ.

Prayers of Intercession may follow (see pages 7-8)

THE LITURGY OF THE SACRAMENT

THE PEACE

A sentence of Scripture from Appendix V of An Order for the Holy Eucharist may be read.

The peace of the Lord be with you always.

And also with you.

A sign of peace may be exchanged.

THE THANKSGIVING

The priest takes the bread and the cup.

Either the priest may say

We celebrate together the gifts and grace of God.

**We take this bread,
we take this wine
to follow Christ's example
and obey his command.**

Or the priest may praise God for his gifts in these words

Blessed are you, Lord, God of all creation.
Through your goodness we have this bread to offer,
which earth has given and human hands have made.
It will become for us the bread of life.

Blessed be God for ever.

Blessed are you, Lord, God of all creation.
Through your goodness we have this wine to offer,
fruit of the vine and work of human hands.
It will become our spiritual drink.

Blessed be God for ever.

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.   *neu*
A hefyd gyda thi.

Y mae'r Arglwydd yma.
Y mae ei Ysbryd gyda ni.

Dyrchefwch eich calonnau.
Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.
lawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

lawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd
bob amser ac ym mhob lle
yw diolch i ti, Dad Sanctaidd,
hollalluog a bythfywiol Dduw,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd:
a gyfododd yn fuddugoliaethus oddi wrth y meirw
ac sy'n ein cysuro
â gobaith gwynfydedig y bywyd tragwyddol.
I'th bobl ffyddlon, O Arglwydd,
newidir bywyd ond nis cymerir ymaith,
a phan osodir o'r neilltu yn yr angau y corff marwol hwn,
paratoir inni breswylfod dragwyddol
yn y nefoedd gyda thi.
Felly, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef,
cyhoeddwn ogoniant dy enw
ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

**Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd,
Duw gallu a nerth,
nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.
Hosanna yn y goruchaf.**

**Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd.
Hosanna yn y goruchaf.**

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw,
Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd.
Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun,
ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno a syrthio'n brin o'th ogoniant.
Rhoddwn ddiolch i ti am anfon dy Fab
i rannu ein bywyd ni;
fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub,
a'i atgyfodi oddi wrth y meirw
fel y byddai i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.
Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn, dy roddion inni,
fel y bônt i ni yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr Iesu Grist.
Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara
ac, wedi rhoi diolch,
fe'i torrodd a'i roddi i'w ddisgyblion, gan ddweud,
Cymerwch, bwytwch; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch:
gwnewch hyn er cof amdanaf.
Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan,

The Lord be with you.   *or*
And also with you.

The Lord is here.
His spirit is with us.

Lift up your hearts.
We lift them to the Lord.

Let us give thanks to the Lord our God.
It is right to give our thanks and praise.

It is indeed right, it is our duty and our joy
at all times and in all places
to give you thanks, holy Father,
all-powerful and ever-living God,
through Jesus Christ our Lord,
Who rose victorious from the dead
and comforts us
with the blessed hope of everlasting life.
For your faithful people, Lord,
life is changed but not taken away
and, when this mortal body is laid aside in death,
an everlasting dwelling place is made ready for us
in heaven with you.
And so with the hosts of angels and all the company of heaven
we proclaim the glory of your name
and join in their unending hymn of praise:

**Holy, holy, holy Lord,
God of power and might.
Heaven and earth are full of your glory.
Hosanna in the highest.**

**Blessed is he who comes in the name of the lord.
Hosanna in the highest.**

All praise and thanks to you, true and living God,
Creator of all things, Giver of life.
You formed us in your image;
but we have marred that image and fall short of your glory.
We give you thanks
that you sent your Son to share our life;
you gave him up to death that the world might be saved,
and you raised him from the dead
that we might live in him and he in us.
Sanctify with your Spirit this bread and wine, your gifts to us,
that they may be for us the body and blood of our Saviour Jesus Christ.
On the night he was betrayed, he took bread,
and when he had given thanks
he broke it and gave it to his disciples, saying,
Take, eat; this is my body which is given for you;
do this in remembrance of me.
In the same way after supper he took the cup,

ac, wedi rhoi diolch,
fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud,
Yfwch o hwn bawb,
oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd
a dywelltir drosoch a thros lawer
er maddeuant pechodau:
gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef
er cof amdanaf.

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad,
yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab.
Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus,
a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad,
a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant,
deuwn â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti.

Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.
Adfer ac adfywia dy holl bobl,
adnewyddu ni a phawb y gweddiwn trostynt
â'th ras a'th fendith nefol
a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint
i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef,
yn undod yr Ysbryd Glân,
eiddot ti, Dad hollalluog, yw pob anrhydedd a gogoniant,
yn oes oesoedd. **Amen.**

Distawrwydd

Gweddi'r Arglwydd (tudalen 8)

Y CYMUN

Mae'r offeiriad yn torri'r bara.

Bob tro bwytawn y bara hwn ac yr yfwn y cwpan hwn
yr ydym yn cyhoeddi marwolaeth yr Arglwydd hyd nes y daw.

Y mae'r offeiriad a'r bobl yn derbyn y cymun.

Gweinyddir y sacrament â'r geiriau hyn:

Corff Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol. **Amen.**

Neu

Corff Crist. **Amen.**

and when he had given thanks
he gave it to them, saying,
Drink from this, all of you,
for this is my blood of the new covenant
which is shed for you and for many
for the forgiveness of sins:
do this as often as you drink it
in remembrance of me.

[Let us proclaim the mystery of faith:]

**Christ has died,
Christ is risen.
Christ will come in glory.**

As he has commanded us, Father,
we remember Jesus Christ, your Son.
Proclaiming his victorious death,
rejoicing in his resurrection
and waiting for him to come in glory
we bring to you this bread, this cup.

Accept our sacrifice of thanks and praise.
Restore and revive your people,
renew us and all for whom we pray
with your grace and heavenly blessing,
and at the last receive us with all your saints
into that unending joy promised by your Son, Jesus Christ our Lord.

Through him, with him, in him,
in the unity of the Holy Spirit
all honour and glory are yours, almighty Father,
for ever and ever. **Amen.**

Silence.

The Lord's Prayer (page 8)

THE COMMUNION

The priest breaks the bread.

Every time we eat this bread and drink of this cup
we proclaim the Lord's death until he comes.

The priest and people receive the communion.

The sacrament is administered with these words:

The body of Christ keep you in eternal life. **Amen.**

Or

The body of Christ. **Amen.**

Gwaed Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol. **Amen.**
neu
Gwaed Crist. **Amen.**

CYFLWYNO AC ANFON ALLAN

Diolchwch i'r Arglwydd, oherwydd graslon yw ef:
ei gariad sy'n dragywydd.

Defnyddir gweddi ôl -gymun a/neu un o'r gweddiâu a ganlyn:

**Dduw'r gwirionedd,
yr ydym wedi gweld â'n llygaid
a chyffwrdd â'n dwylo fara'r bywyd.
Cryfha ein ffydd
fel y tyfwn mewn cariad atat ti,
ac at ein gilydd,
trwy Iesu Grist, ein Harglwydd atgyfodedig. Amen.**

neu

**Dad nefol,
yn dy Fab Iesu Grist
rhoddaist inni wir ffydd a gobaith diogel.
Cryfha ynom y ffydd a'r gobaith hwn holl ddyddiau ein bywyd
fel y bo inni fyw fel rhai sydd yn credu
yng nghymundeb y saint,
maddeuant pechodau
a'r atgyfodiad i fywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.**

Y mae'r Cyflwyniad (tudalen 9) yn dilyn.

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

Defnyddir y fendith hon neu fendith addas arall:

Bydded i Dduw Dad,
y cyfodwyd trwy ei gariad Grist oddi wrth y meirw,
agor i chwi sy'n credu byrth y bywyd tragwyddol. **Amen.**
Bydded i Dduw Fab,
a enillodd, trwy ddryllio pyrth y bedd, y fuddugoliaeth ogoneddus,
roddi ichwi lawenydd wrth rannu ffydd y Pasg. **Amen.**
Bydded i Dduw Ysbryd Glân,
yr anadlodd yr Arglwydd atgyfodedig ef ar ei ddisgyblion,
eich nerthu a'ch llenwi â thangnefedd Crist. **Amen.**
A bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

The blood of Christ keep you in eternal life. **Amen.**

or

The blood of Christ. **Amen.**

COMMENDATION AND SENDING OUT

Give thanks to the Lord for he is gracious;
his love is everlasting.

A post-communion prayer and/or one of the following prayers is used:

**God of truth,
we have seen with our eyes
and touched with our hands the bread of life.
Strengthen our faith
that we may grow in love for you
and for each other,
through Jesus Christ, our risen Lord. Amen.**

or

**Heavenly father,
in your son Jesus Christ
you have given us a true faith and a sure hope.
Strengthen this faith and hope in us all our days,
that we may live as those who believe in
the communion of saints,
the forgiveness of sins
and the resurrection to eternal life.
Through Jesus Christ our lord. Amen.**

The Commendation follows (page 9)

The Lord be with you.
And also with you.

This or another suitable blessing is used:

God the Father,
by whose love Christ was raised from the dead,
open to you who believe the gates of everlasting life. **Amen.**
God the Son,
who in bursting from the grave has won a glorious victory,
give you joy as you share the Easter faith. **Amen.**
God the Holy Spirit,
whom the risen Lord breathed into his disciples,
empower you and fill you with Christ's peace. **Amen.**
And the blessing of God almighty,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
be among you and remain with you always. **Amen.**

CLADDU LLWCH WEDI AMLOSGIAD

Os bydd y gwasanaeth yn dechrau mewn eglwys neu gapel, fe all y bydd yn addas gwahodd y galarwyr i fan y claddu ar ddiwedd y darlleniadau, a defnyddio'r salmau ym man y claddu.

PARATOAD

Y mae'r gweinidog yn cyfarch y bobl â'r geiriau hyn neu eiriau addas eraill.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi:

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Er nad ydym ond llwch a lludw,
y mae Duw wedi paratoi i'r rhai sy'n ei garu
drigfan yn y nef.
Yn ei h/angladd cyflwynasom **E.** i ddwylo Duw hollalluog.
Wrth inni ymddiried gweddillion **E.** i'r ddaear,
ymddiriedwn ein hunain a phawb sy'n caru Duw i'w ofal cariadus.

Gellir defnyddio brawddegau priodol o'r Ysgrythur.

DARLLENIADAU

Y mae darlleniad neu ddarlleniadau yn dilyn. Gellir defnyddio'r salmau ym man y claddu.

Mi wn fod fy amddiffynnwr yn fyw:
ac y saif o'm plaid yn y diwedd;
Ac wedi i'm croen ddifa fel hyn:
eto o'm cnawd caf weld Duw.
Fe'i gwelaf ef o'm plaid:
ie, fy llygaid fy hun a'i gwêl, ac nid yw'n ddieithr.
Job 19.25-27

Ti, Arglwydd, yw fy nghyfran a'm cwpan:
ti sy'n diogelu fy rhan;
Syrthiodd y llinynnau i mi mewn manau dymunol:
ac y mae gennyf etifeddiaeth ragorol.
Bendithiaf yr Arglwydd a roddodd gyngor i mi:
yn y nos y mae fy meddyliau'n fy hyfforddi.
Gosodais yr Arglwydd o'm blaen yn wastad:
am ei fod ar fy neheulaw, ni'm symudir.
Am hynny, llawenha fy nghalon a gorfoledda f'ysbryd:
a chaiff fy nghnawd fyw'n ddiogel;
Oerwydd ni fyddi'n gadael fy enaid i Sheol:
ac ni chaiff yr un teyrngar i ti weld Pwll Distryw.
Dangosi i mi lwybr bywyd:
yn dy bresenoldeb di y mae digonedd o lawenydd,
ac yn dy ddeheulaw fwyniant bythol.
Salm 16.5-11

THE BURIAL OF CREMATED REMAINS

If the service begins in church or chapel, it may be appropriate to invite the mourners to the place of burial at the end of the readings, and to use the psalms at the place of burial.

PREPARATION

The minister greets the people in these or other suitable words

Grace and peace be with you
and keep you in the love of Christ.

Though we are dust and ashes,
God has prepared for those who love him
a heavenly dwelling place.
At *his/her* funeral we commended **N.** into the hands of almighty God.
As we entrust the remains of **N.** to the earth,
we entrust ourselves and all who love God to his loving care.

Appropriate sentences of Scripture may be used.

READINGS

One or more readings follows. The psalms may be used at the place of burial.

I know that my Redeemer lives,
and that at the last he will stand upon the earth;
and after my skin has been thus destroyed,
yet in my body I will see God.
Yes, I will see him for myself
with my own eyes - I, and not another.
Job 19.25-27.

The Lord himself is my portion and my cup:
in your hands alone is my fortune.
My share has fallen in a fair land:
indeed, I have a goodly heritage.
I will bless the Lord who has given me counsel:
and in the night watches he instructs my heart.
I have set the Lord always before me:
he is at my right hand, I shall not fall.
Wherefore my heart is glad and my spirit rejoices:
my flesh also shall rest secure.
For you will not abandon my soul to Death:
nor suffer your faithful one to see the Pit.
You will show me the path of life, in your presence is the fullness of joy:
and in your right hand are pleasures for evermore.
Psalms 16.4-10.

Arglwydd, yr wyt wedi fy chwilio a'm hadnabod.
Gwyddost ti pa bryd y byddaf yn eistedd ac yn codi:
yr wyt wedi deall fy meddwl o bell.
Yr wyt wedi mesur fy ngherdded a'm gorffwys:
ac yr wyt yn gyfarwydd â'm holl ffyrdd.
Oherwydd nid oes air ar fy nhafod:
heb i ti, Arglwydd, ei wybod i gyd.
Yr wyt wedi cau amdanaf yn ôl ac ymlaen:
ac wedi gosod dy law drosod.
Y mae'r wybodaeth hon yn rhy ryfedd i mi:
y mae'n rhy uchel i mi ei chyrraedd.
I ble yr af oddi wrth dy ysbryd?:
I ble y ffoaf o'th bresenoldeb?
Os dringaf i'r nefoedd, yr wyt yno:
os cyweiriaf wely yn Sheol, yr wyt yno hefyd.
Os cymeraf adenydd y wawr a thrigo ym mhellafoedd y môr:
yno hefyd fe fydd dy law yn fy arwain, a'th ddeheulaw yn fy nghynnal.
Os dywedaf, "Yn sicr bydd y tywyllwch yn fy nghuddio:
a'r nos yn cau amdanaf",
Eto nid yw tywyllwch yn dywyllwch i ti:
y mae'r nos yn goleuo fel dydd, a'r un yw tywyllwch a goleuni.
Clodforaf di, oherwydd yr wyt yn ofnadwy a rhyfeddol,
ac y mae dy weithredoedd yn rhyfeddol:
yr wyt yn fy adnabod mor dda.
Salm 139.1-11, 14

Ond bydd rhywun yn dweud: "Pa fodd y mae'r meirw'n cael eu cyfodi? Â pha fath gorff y byddant yn dod?"
Y ffŵl! Beth am yr had yr wyt ti yn ei hau? Ni roddir bywyd iddo heb iddo farw yn gyntaf.
A'r hyn yr wyt yn ei hau, nid y corff a fydd ydyw, ond gronyn noeth, o wenith efallai, neu o rywrawn arall. Ond Duw, yn ôl ei ewyllys ei hun, sydd yn rhoi corff iddo, i bob un o'r hadau ei gorff ei hun.
Felly hefyd y bydd gyda golwg ar atgyfodiad y meirw. Heuir mewn llygredigaeth, cyfodir mewn anllygredigaeth. Heuir mewn gwaradwydd, cyfodir mewn gogoniant. Heuir mewn gwendid, cyfodir mewn nerth. Yn gorff anianol yr heuir ef, yn gorff ysbrydol y cyfodir ef.
I Corinthiaid 15.35-38, 42-43

Ar ôl hyn, gofynnodd Joseff o Arimathea ganiatâd gan Pilat i gymryd corff Iesu i lawr. Yr oedd Joseff yn ddisgybl i Iesu, ond yn ddisgybl cudd, gan fod ofn yr Iddewon arno. Rhoddodd Pilat ganiatâd, ac felly aeth Joseff i gymryd y corff i lawr. Aeth Nicodemus hefyd, y dyn oedd wedi dod at Iesu y tro cyntaf liw nos, a daeth ef â thua chan mesur o fyrr ac aloes yn gymysg. Cymerasant gorff Iesu, a'i rwymo, ynghyd â'r peraroglau, mewn lliieiniau, yn unol ag arferion claddu'r Iddewon. Yn y fan lle croeshoeliwyd ef yr oedd gardd, ac yn yr ardd yr oedd bedd newydd nad oedd neb erioed wedi ei roi i orwedd ynddo. Felly, gan ei bod yn ddydd Paratoad i'r Iddewon, a chan fod y bedd hwn yn ymyl, rhoesant Iesu i orwedd ynddo.
Ioan 19.38-diwedd

O Lord, you have searched me out and known me:
you know my sitting down and my rising up, you discern my thoughts from afar.
You mark out my journeys and my resting place:
and are acquainted with all my ways.
For there is not a word on my tongue:
but you, O Lord, know it altogether.
You encompass me behind and before:
and lay your hand upon me.
Such knowledge is too wonderful for me:
so high that I cannot attain it.
Where can I go then from your spirit:
or where can I flee from your presence?
If I climb up to heaven, you are there:
if I make the grave my bed, you are there also.
If I take the wings of the morning:
and dwell in the uttermost parts of the sea,
Even there your hand shall lead me:
your right hand hold me fast.
If I say, "Surely the darkness will cover me:
and the light around me turn to night",
Even darkness is no darkness with you, the night is as clear as the day:
darkness and light to you are both alike.
I thank you, for I am fearfully and wonderfully made:
marvellous are your works, my soul knows well.

Psalms 139.1-11, 13

But someone may ask, "How are the dead raised? With what kind of body will they come?"
How foolish! What you sow does not come to life unless it dies. When you sow, you do not plant the body that will be, but just a seed, perhaps of wheat or of something else. But God gives it a body as he has determined, and to each kind of seed he gives its own body.
So will it be with the resurrection of the dead. The body that is sown is perishable, it is raised imperishable; it is sown in dishonour, it is raised in glory; it is sown in weakness, it is raised in power; it is sown a natural body, it is raised a spiritual body.

1 Corinthians 15.35-38, 42-44a

After these things, Joseph of Arimathea, who was a disciple of Jesus, though a secret one because of his fear of the Jews, asked Pilate to let him take away the body of Jesus. Pilate gave him permission; so he came and removed his body. Nicodemus, who had at first come to Jesus by night, also came, bringing a mixture of myrrh and aloes, weighing about a hundred pounds. They took the body of Jesus and wrapped it with the spices in linen cloths, according to the burial custom of the Jews. Now there was a garden in the place where he was crucified, and in the garden there was a new tomb in which no one had ever been laid.

And so, because it was the Jewish day of Preparation, and the tomb was nearby, they laid Jesus there.

John 19.38-end

A theml ni welais ynnddi, oherwydd ei theml hi yw'r Arglwydd Dduw, yr Hollalluog, a'r Oen. Nid oes ar y ddinas angen na'r haul na'r lleuad i dywynnu arni, oherwydd gogoniant Duw sy'n ei goleuo, a'i lamp hi yw'r Oen. A bydd y cenhedloedd yn rhodio yn ei goleuni hi, a brenhinoedd y ddaear yn dwyn eu gogoniant i mewn iddi. Byth ni chaeir ei phyrth y dydd, ac ni bydd nos yno. A byddant yn dwyn i mewn iddi ogoniant ac anrhydedd y cenhedloedd. Ni chaiff dim halogedig, na neb sy'n ymddwyn yn ffaidd neu'n gelwyddog, fynd i mewn iddi hi, neb ond y rhai sydd â'u henwau'n ysgrifenedig yn llyfr bywyd yr Oen. Yn y ddinas bydd gorsedd Duw a'r Oen, a'i weision yn ei wasanaethu; cânt weld ei wyneb, a bydd ei enw ar eu talcennau. Ni bydd nos mwyach, ac ni bydd arnynt angen na golau lamp na golau haul, oherwydd bydd yr Arglwydd Dduw yn eu goleuo, a byddant hwy'n teyrnasu byth bythoedd. *Datguddiad 21.22-diwedd, 22.3b-5*

Y TRADDODIANT

Dywed y gweinidog

Naill ai

Yr ydym wedi ymddiried ein *brawd/chwaer E.* i drugaredd Duw, ac yr ydym yn awr yn traddodi ei *g/weddillion* marwol i'r ddaear: pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch: mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol trwy ein Harglwydd Iesu Grist, a newidia ein cyrff eiddil ni i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef, a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn. Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

Neu

Dduw ffyddlon, Arglwydd y cread oll, sy'n ewyllysio na chollir byth ddim a brynwyd gan dy Fab, ac y cyfodir yr uniawn yn y dydd olaf, diddana ni heddiw â gair dy addewid wrth inni ddychwelyd llwch ein *brawd/chwaer* i'r ddaear. Dyro i **E.** orffwysfa mewn tangnefedd lle nad oes i'r byd o lwch a lludw ddim arglwyddiaeth. Cryfha ynom y gobraith y creïr *ef/hi* o'r newydd ar y dydd pan atgyfodi di *ef/hi* mewn gogoniant i fyw gyda thi a'r holl saint byth bythoedd. **Amen.**

I saw no temple in the city, for its temple is the Lord God the Almighty and the Lamb. And the city has no need of sun or moon to shine on it, for the glory of God is its light, and its lamp is the Lamb. The nations will walk by its light, and the kings of the earth will bring their glory into it. Its gates will never be shut by day - and there will be no night there. People will bring into it the glory and the honour of the nations. But nothing unclean will enter it, nor anyone who practises abomination or falsehood, but only those who are written in the Lamb's book of life. The throne of God and of the Lamb will be in it, and his servants will worship him; they will see his face, and his name will be on their foreheads. And there will be no more night; they need no light of lamp or sun, for the Lord God will be their light, and they will reign for ever and ever.

Revelation 21.22-end, 22.3b-5

THE COMMITTAL

The minister says

Either

We have entrusted our *brother/sister N.* to God's mercy, and we now commit *his/her* mortal remains to the ground : earth to earth, ashes to ashes, dust to dust : in sure and certain hope of the resurrection to eternal life through our Lord Jesus Christ, who will transform our frail bodies that they may be conformed to his glorious body, who died, was buried, and rose again for us. To him be glory for ever. **Amen.**

Or

Faithful God,
Lord of all creation,
you desire that nothing redeemed by your Son will ever be lost,
and that the just will be raised up on the last day.
Comfort us today with the word of your promise as we return the ashes of our *brother/sister* to the earth.
Grant **N.** a place of rest and peace where the world of dust and ashes has no dominion.
Confirm us in our hope that *s/he* will be created anew on the day when you will raise *him/her* up in glory to live with you and all the saints for ever and ever. **Amen.**

GWEDDĪAU

Gweddi'r Arglwydd (tudalen 8)

Dad nefol,
diolchwn iti am bawb a garwn ond na welwn mwyach.
Dyro iddynt dy dangnefedd
a llewyrched goleuni gwastadol arnynt.
A ninnau yn y lle hwn yn cofio **E.**,
dwg ar gof inni ein dechrau a'n diwedd,
y llwch y daethom ohono
a'r angau yr ydym yn teithio tuag ato,
â gobaith cadarn yn dy gariad tragwyddol
a'th bwrpas ar ein cyfer,
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Gellir defnyddio gweddïau eraill, a diweddu gyda

Dduw gobaith,
caniatâ fod i ni, gyda phawb a gredodd ynot,
gael ein huno mewn llwyr adnabyddiaeth o'th gariad
a gweledigaeth ddigwmwl o'th ogoniant;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

YR ANFON ALLAN

Bydded i'r Drindod dragwyddol a gogoneddus,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
gyfarwyddo ein bywyd mewn gweithredoedd da,
a rhoddi inni, ar derfyn ein taith trwy'r byd hwn,
orffwysfa dragwyddol gyda'r saint. **Amen.**

PRAYERS

The Lord's Prayer (page 8)

Heavenly Father,
we thank you for all those whom we love but see no longer.
Grant them your peace and let light perpetual shine upon them.
As we remember **N.** in this place,
hold before us our beginning and our ending,
the dust from which we come
and the death to which we move,
with a firm hope in your eternal love and purposes for us,
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Other prayers may be used, ending with

God of hope,
grant that we, with all who have believed in you,
may be united in the full knowledge of your love
and the unclouded vision of your glory ;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

THE SENDING OUT

May the infinite and glorious Trinity,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
direct our life in good works,
and after our journey through this world
grant us eternal rest with all the saints. **Amen.**

***PROPOSED ALTERNATIVE
FUNERAL SERVICES FOR
THE CHURCH IN WALES
Part 2 - Resources for the Minister***

***GWASANAETHAU AMGEN
A GYNIGIWYD AR GYFER
ANGLADDAU YN YR EGLWYS
YNG NGHYMURU
Rhan 2 - Adnoddau i'r Gweinidog***

I. NODIADAU AR Y GWASANAETH ANGLADD

1. BRAWDDEGAU.

Gellir defnyddio brawddegau o'r Ysgrythur wrth ddod i mewn, ar ôl y Rhagarweiniad, neu mewn manau priodol eraill.

2. DERBYN YR ARCH

Gellir derbyn yr arch i'r eglwys ar ddechrau'r gwasanaeth, neu'n gynharach yn y dydd, neu ar y diwrnod cyn yr angladd. Gellir gosod Cannwyll y Pasg ar bwys yr arch, a gellir ei chario o flaen yr arch pan ddygir hi i mewn i'r eglwys. Pan fo hynny'n arferiad, gellir taenellu dŵr ar yr arch wrth ddod â hi i mewn. Gellir hefyd wneud hynny yn ystod y Cyflwyniant neu'r Traddodiant. Gall y teulu, cyfeillion neu aelodau o'r gynulleidfa osod gorchudd dros yr arch. Gellir gosod arwyddluniau priodol o fywyd a ffydd yr ymadawedig ar yr arch neu'n agos ati cyn y gwasanaeth neu ar ei ddechrau, neu ar ôl y weddi a'r emyn agoriadol. Cedwir distawrwydd. Wrth daenellu â dŵr, neu osod gorchudd neu arwyddluniau, gellir defnyddio'r geiriau yn Adran VII isod.

3. EMYNAU, SALMAU A DARLLENIADAU

Awgrymir manau lle y gellir canu emyn, ond gellir gwneud hynny mewn unrhyw fan addas. Darperir detholiad o emynau ac anthemau yn Adran XIV isod. Fel rheol, dylid dewis Salmu a Darlleniadau o blith y rhai sydd yn Rhan 1, neu yn Adran XII isod. Fel rheol, dylid defnyddio salm. Gall fod ar ffurf salm fydryddol neu emyn, neu gellir defnyddio cân ysgrythurol yn ei lle. Am Gantiglau gweler Adran XIII isod. Rhaid bob amser bod un darlleniad o'r Beibl. Gellir darllen testunau priodol heb fod o'r Beibl cyn y Deyrnged.

4. PREGETH A THEYRNGED

Prif bwrpas y Bregeth, y dylai gweinidog awdurdodedig bob amser ei thraddodi, yw cyhoeddi'r Efengyl yng nghyd-destun marwolaeth yr ymadawedig. Gellir traddodi teyrnged, yn coffáu ac anrhydeddu bywyd yr ymadawedig a'r dystiolaeth o ras a gwaith Duw ynddo, a/neu gellir darllen testun priodol heb fod o'r Beibl mewn man addas yn y gwasanaeth, fel y barno'r gweinidog yn ddoeth.

5. CREDO

Gellir dweud Credo awdurdodedig neu Ddatganiad awdurdodedig o Ffydd ar ôl y Bregeth.

6. Y TRADDODIANT

Defnyddir y Traddodiant yn y man lle bo'i angen, er enghraifft:

- (a) wrth gladdu corff mewn mynwent neu fynwent eglwys;
- (b) wrth gladdu llwch wedi amlosgiad pan ddigwydd hynny ar yr un dydd â'r amlosgi neu drannoeth; mewn achos o'r fath, defnyddir yn yr amlosgfa y weddi "os yw'r Traddodiant i ddilyn wrth Gladdu Llwyd wedi Amlosgiad";
- (c) yn yr amlosgfa os nad yw claddu'r llwch i ddilyn yn union wedyn;
- (ch) wrth gladdu llwch wedi amlosgiad lle'r amlosgwyd heb unrhyw wasanaeth ffurfiol;
- (d) pan gleddir yn y môr;
- (dd) pan osodir y corff neu llwyd yr amlosgi mewn claddgell, beddadail neu fedd brics; mewn achos o'r fath, gellir defnyddio'r geiriau hyn i Draddodi: "Yr ydym wedi ymddiried ein brawd/chwaer i drugaredd Duw, ac yr ydym yn awr yn traddodi ei g/chorff i'w orffwysfan olaf". Darperir ffurfiau ar gyfer Cyflwyno a Thraddodi, ond gellir defnyddio ffurfiau awdurdodedig eraill pan fo galw.

I. NOTES TO THE FUNERAL SERVICE

1. SENTENCES

Sentences of Scripture may be used at the entry, after the Introduction, or at other suitable points.

2. RECEIVING THE COFFIN

The coffin may be received into the church at the beginning of the service, or earlier in the day, or on the day before the funeral. The Paschal Candle may stand beside the coffin and may be carried in front of the coffin when it is brought into the church. Where it is the practice, the coffin may be sprinkled with water on entry. This may also occur at the Commendation or at the Committal. A pall may be placed over the coffin in church by family, friends or other members of the congregation. Appropriate symbols of the life and faith of the departed person may be placed on or near the coffin before or at the start of the service or after the opening prayer and hymn. Silence is kept. At the sprinkling, the placing of the pall or symbols, the words in Section VII below may be used.

3. HYMNS, PSALMS AND READINGS

Points are suggested at which hymns may be sung, but they may be used at any suitable place. A selection of hymns and anthems is provided in Section XIV below. Psalms and Readings should normally be drawn from those set out in Part 1, or in Section XII below. A psalm should normally be used. It may be in a metrical or hymn version, or be replaced by a scriptural song. For Canticles see Section XIII below. There must always be one reading from the Bible. Appropriate non-biblical texts may be read before the Tribute.

4. SERMON AND TRIBUTE

The primary purpose of a Sermon, which should always be given by an authorised minister, is to proclaim the gospel in the context of the death of the deceased. A tribute, remembering and honouring the life of the person who has died, and the evidence of God's grace and work in them, may be made and/or an appropriate non-biblical text may be read at some suitable point at the discretion of the minister.

5. CREED

An authorized Creed or an authorized Affirmation of Faith may be said after the Sermon.

6. THE COMMITTAL

The Committal is used at the point at which it is needed, for example:

- (a) at the burial of the body in a cemetery or churchyard;
  - (b) at the interment of cremated remains when this follows on the same day or the day following cremation, in which case the prayer "if the Committal is to follow at the Burial of the Cremated Remains" is used at the crematorium;
  - (c) at a crematorium when the interment of cremated remains is not to follow immediately ;
  - (d) at the interment of cremated remains when cremation has taken place without any formal service ;
  - (e) when burial takes place at sea;
  - (f) when the body or the cremated remains are to be deposited in a vault, mausoleum or brick grave, when these words may be used at the Committal: "We have entrusted our *brother/sister* to God's mercy, and we now commit *his/her* body to its resting place."
- Forms of Commendation and Committal are provided, but when occasion demands other authorised forms may be used.

7. CLADDU GWEDDILLION

Dylid claddu gweddillion Cristnogion mewn tir cysegredig, ac eithrio pan gleddir yn y môr. Gan inni yn ein bedydd gael ein claddu gyda Christ, y mae'n addas bod claddedigaeth yn ein hatgoffa o'r atgyfodiad yr ydym yn ei rannu ag ef. Sicrha claddu'r gweddillion y ceir gwared ar y corff gyda pharch ac, o'i osod mewn cyd-destun Cristnogol gyda gweddïau addas, dyry gynhaliaeth fugeiliol i'r teulu a lle ar gyfer gweddïo a choffáu yn y broses hir o alaru.

8. Y GWASANAETH ANGLADD ODDI MEWN I'R CYMUN BENDIGAID

Y mae'r Nodiadau ar y Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaid a'r Nodiadau ar y Gwasanaeth Angladd yr un mor berthnasol â'i gilydd i'r gwasanaeth hwn. Awgrymir testunau mewn gwahanol fannau, ond gellir defnyddio testunau eraill. Yn Litwrgi'r Gair dylid bod darlleniad o'r Efengyl, ac un neu ddau ddarlleniad arall o'r Beibl o'i flaen.

II. GWASANAETH YN Y CARTREF CYN YR ANGLADD

PARATOAD

Ar yr adeg hon o alar y mae'r Arglwydd yn ein plith ac yn ein cysuro â'i air: Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro.

Gellir defnyddio'r darlleniadau hyn neu ddarlleniadau addas eraill:

I Corinthiaid 15.51-53, II Corinthiaid 1.3-4, I Thesalonïaiaid 4.13-15, Salm 121, Ioan 11.21-25.

GWEDDÏAU

O Dduw, a'n dug ni i'n genedigaeth, ac y byddwn farw yn dy freichiau, cysura ni yn ein galar a'n braw: cofleidia ni â'th gariad, dyro inni obaith yn ein dryswch a gras i ildio i fywyd newydd; trwy Iesu Grist. **Amen.**

Gall y gweddïau hyn neu weddïau eraill ddilyn:

Dduw gras a gogoniant, cofiwn o'th flaen ein *brawd/chwaer E*. Dyro inni ras i weld mewn marwolaeth borth y bywyd tragwyddol, fel y gallom mewn hyder tawel gwblhau ein gyrfa ar y ddaear, nes ein haduno â'r rhai a fu farw yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Dad nefol, ti yw ein noddfa a'n nerth. Cynorthwya a chysura ni heddiw: cryfha ein ffydd, dilea ein hofnau, adnewyddfa ein gobaith. Arweinied yr Ysbryd Glân ni o dywyllwch ein galar i oleuni dy gariad tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Dduw pob diddanwch, yn dy gariad a'th drugaredd diderfyn yr wyt yn troi tywyllwch marwolaeth yn wawr bywyd newydd. Trwy farw drosom gorchfygodd dy Fab farwolaeth a thrwy gyfodi drachefn adferodd inni fywyd tragwyddol. Bydded inni felly fynd rhagom yn eiddgar i gwrdd â'n Hiachawdwr a'n haduno, wedi ein bywyd ar y ddaear, â'n holl frodyr a chwiorydd yn y man lle y sychir ymaith bob deigrin ac y gwneir pob peth yn newydd; trwy Iesu Grist ein Gwaredwr. **Amen.**

7. THE DISPOSAL OF MORTAL REMAINS

The mortal remains of Christians should be buried in consecrated ground, except where burial is at sea. It is appropriate that, as in baptism we were buried with Christ, so burial reminds us of the resurrection we share with Him. Burial of mortal remains ensures that the body is disposed of with reverence; and, placed in a Christian context with appropriate prayers, such explicit disposal provides pastoral support to a family and a place for prayer and memories in the ongoing bereavement process.

8. THE FUNERAL SERVICE WITHIN THE HOLY EUCHARIST

The Notes to the Order for the Holy Eucharist, as well as the Notes to the Funeral Service, apply equally to this service. Texts are suggested at different points, but other suitable texts may be used. In the Liturgy of the Word, there should be a Gospel reading, preceded by either one or two other readings from the Bible.

II. A SERVICE AT HOME BEFORE THE FUNERAL

PREPARATION

At this time of sorrow the Lord is in our midst and consoles us with his word :
Blessed are the sorrowful; they shall be comforted.

These or other appropriate readings may be used:

I Corinthians 15.51-53, II Corinthians 1.3-4, I Thessalonians 4.13-15, Psalm 121,
John 11.21-25.

PRAYERS

O God, who brought us to birth, and in whose arms we die, in our grief and shock hold and comfort us : embrace us with your love, give us hope in our confusion and grace to let go into new life; through Jesus Christ. **Amen.**

These or other prayers may follow:

God of grace and glory, we remember before you our *brother/sister N*. Give us faith to see in death the gate of eternal life, so that in quiet confidence we may continue our course on earth, until we are reunited with those who have died in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Heavenly Father, you are our refuge and strength. Help and comfort us today : increase our faith, dispel our fears, revive our hope. May the Holy Spirit lift us from the darkness of our grief to the light of your presence; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

God of all consolation, in your unending love and mercy you turn the darkness of death into the dawn of new life. Your Son, by dying for us, conquered death and, by rising again, restored to us eternal life. May we then go forward eagerly to meet our redeemer and, after our life on earth, be reunited with all our brothers and sisters in that place where every tear is wiped away and all things are made new; through Jesus Christ our Saviour. **Amen.**

Dduw cariadus, galluoga ni i glywed y newyddion da am drechu marwolaeth ac adnewyddu bywyd: fel, a ninnau'n wynebu dirgelwch yr angau, y cawn gipolwg ar oleuni tragwyddoldeb; trwy Grist ein Hiachawdwr atgyfodedig.

Amen.

DIWEDDGLO

Iddo ef, sydd â'r gallu ganddo i'ch cadw rhag syrthio, a'ch gosod yn ddi-fai a gorfoleddus gerbron ei ogoniant, iddo ef, yr unig Dduw, ein Gwardwr, trwy Iesu Grist ein Harglwydd, y byddo gogoniant a mawrhydi, gallu ac awdurdod, cyn yr oesoedd, ac yn awr, a byth bythoedd. **Amen.**

III. DERBYN YR ARCH I'R EGLWYS CYN YR ANGLADD

Gellir derbyn yr arch i'r eglwys ar ddechrau'r Gwasanaeth Angladd, neu'n gynharach yn y dydd, neu ar y diwrnod cyn yr angladd. Gellir gosod Cannwyll y Pasg wrth ben yr arch.

DERBYN YR ARCH

Y mae'r gweinidog yn cyfarfod â'r arch wrth ddrws yr eglwys ac yn dweud

Derbyniwn gorff ein *brawd/chwaer E.* gan hyderu yn Nuw, rhoddwr bywyd, a gyfododd yr Arglwydd Iesu o blith y meirw.

Gellir taenellu dŵr ar yr arch, a gellir defnyddio'r geiriau hyn:

Gyda'r dŵr hwn dygwn i gof fedydd *E.* Megis yr aeth Crist trwy ddyfroedd dyfnion marwolaeth er ein mwyn, dyged ni felly i gyflawnder bywyd yr atgyfodiad gyda *E.* a phawb a brynwyd.

Neu

Caniatâ, O Arglwydd, fod i ni a fedyddir i farwolaeth fy Fab, ein Hiachawdwr Iesu Grist, farwhau'n wastad ein dyheadau drygionus, a chael ein claddu gydag ef; a thrwy'r bedd a phorth angau fynd ymlaen i'n hatgyfodiad llawen; trwy ei haeddiannau ef, a fu farw ac a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn, dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Gellir defnyddio'r brawddegau a ganlyn, neu frawddegau addas eraill o'r Ysgrythur. Gall y gweinidog ychwanegu 'Alelwia' at unrhyw un o'r brawddegau hyn.

Ioan 11.25,26.

Rhufeiniaid 8.38,39.

I Thesalonïaid 4.14,17b,18.

I Timotheus 6.7 ; Job 1.21b.

Galarnad 3.22,23.

Mathew 5.4.

Ioan 3.16.

Loving God, enable us to hear the good news of death overcome and life renewed: that as we face the mystery of death we may glimpse the light of eternity; through Christ our risen Saviour.

Amen.

CONCLUSION

To him who is able to keep you from falling
and to present you before his glorious presence
without fault and with great joy -
to the only God our Saviour
be glory, majesty,
power and authority,
through Jesus Christ our Lord,
before all ages,
now and for evermore. **Amen.**

III. RECEIVING THE COFFIN AT CHURCH BEFORE THE FUNERAL

The coffin may be received into the church at the beginning of the Funeral Service, or earlier in the day, or on the day before the Funeral. The Paschal Candle may stand near the head of the coffin.

RECEIVING THE COFFIN

The minister meets the coffin at the door of the church and says

We receive the body of our *brother/sister N.* with confidence in God, the giver of life, who raised the Lord Jesus from the dead.

The coffin may be sprinkled with water, and these words may be used:

With this water we call to mind *N.'s* baptism. As Christ went through the deep waters of death for us, so may he bring us to the fullness of resurrection life with *N.* and all the redeemed.

Or

Grant, Lord, that we who are baptized into the death of your Son our Saviour Jesus Christ may continually put to death our evil desires and be buried with him ; and that through the grave and gate of death we may pass to our joyful resurrection ; through his merits, who died and was buried and rose again for us, your Son Jesus Christ our Lord. **Amen.**

These or other suitable sentences of scripture may be used.

The minister may add 'Alleluia' to any of these sentences.

John 11.25,26.

Romans 8.38,39.

I Thessalonians 4.14,17b,18.

I Timothy 6.7 ; Job 1.21b.

Lamentations 3.22,23.

Matthew 5.4.

John 3.16.

Pan fo'r arch yn ei lle, y mae'r gweinidog yn gweddio gan ddefnyddio'r geiriau a ganlyn neu eiriau addas eraill

Dduw ein Tad, trwy gyfodi Crist dy Fab dinistriaist rym marwolaeth ac agor inni'r ffordd i fywyd tragwyddol. A ninnau'n cofio ger dy fron ein *brawd/chwaer E.*, gofynnwn am dy gymorth i bawb a ddaw ynghyd i'w *g/choffáu*. Dyro inni sicrwydd o'th bresenoldeb a'th ras, trwy'r Ysbryd a roddaist inni; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Gall aelodau o'r teulu, cyfeillion neu aelodau o'r gynulleidfa osod gorchudd dros yr arch, a gellir defnyddio'r geiriau hyn:

Yr ydym eisoes yn blant Duw, ond ni ddatguddiwyd eto beth a fyddwn. Eto fe wyddom pan ymddengys Crist y byddwn yn debyg iddo, oherwydd cawn ei weled fel y mae.

Neu

Ar Fynydd Seion fe symuda Duw y gorchudd o alar sy dros yr holl genhedloedd. Fe ddinistria angau am byth, a sychu ymaith y dagrau oddi ar bob wyneb.

Gellir gosod Beibl ar yr arch, a gellir defnyddio'r geiriau hyn:

O Arglwydd Iesu Grist, dwg dy air bywiol ac anfarwol ni i enedigaeth newydd. Hysbyswyd yn y Beibl dy addewidion tragwyddol i ni ac i **E.**

Gellir gosod croes ar yr arch, a gellir defnyddio'r geiriau hyn:

O Arglwydd Iesu Grist, o gariad at **E.** ac at bob un ohonom dygaist ein pechodau ar y groes.

DARLLENIADAU A GWEDDÏAU

Dad nefol, fe'n gwnaethost nid i dywyllwch a marwolaeth, ond i fyw gyda thi am byth. Hebot nid oes gennym ddim i obeithio amdano; gyda thi, nid oes gennym ddim i'w ofni. Llefara wrthym yn awr eiriau dy fywyd tragwyddol. Cyfod ni o boen meddwl ac euogrwydd i oleuni a thangnefedd dy bresenoldeb, a gosod ogoniant dy gariad o'n blaen; trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Amen.

Gellir darllen Ioan 14.1-6 neu ddarlleniadau addas eraill, gyda salmau a gweddïau a distawrwydd.

Hollalluog Dduw, yr wyt yn caru pob peth a wnaethost ac yn ein barnu â thrugaredd a chyfiawnder diderfyn. Llawenhawn yn dy addewidion o faddeuant a llawenydd a thangnefedd i bawb sy'n dy garu. Yn dy drugaredd tro dywyllwch marwolaeth yn wawr bywyd newydd a galar y gwahanu yn llawenydd y nefoedd; trwy ein Hiachawdwr Iesu Grist, a fu farw ac a gyfododd drachefn ac sy'n byw byth mwy. **Amen.**

When the coffin is in place, the minister prays using these or other suitable words

God our Father, by raising Christ your Son you destroyed the power of death and opened for us the way to eternal life. As we remember before you our *brother/sister N.*, we ask your help for all who shall gather in *his/her* memory. Grant us the assurance of your presence and grace, by the Spirit you have given us; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

A pall may be placed over the coffin by family, friends or other members of the congregation and these words may be used:

We are already God's children, but what we shall be has not yet been revealed. Yet we know that when Christ appears we shall be like him, for we shall see him as he is.

Or

On Mount Zion the Lord will remove the pall of sorrow hanging over all nations. He will destroy death for ever. He will wipe away the tears from every face.

A Bible may be placed on the coffin, with these words:

Lord Jesus Christ, your living and imperishable word brings us to new birth. Your eternal promises to us and to **N.** are proclaimed in the Bible.

A cross may be placed on the coffin, with these words:

Lord Jesus Christ, for love of **N.** and each one of us you bore our sins on the cross.

READINGS AND PRAYERS

Heavenly Father, you have not made us for darkness and death, but for life with you for ever. Without you we have nothing to hope for; with you we have nothing to fear. Speak to us now your words of eternal life. Lift us from anxiety and guilt to the light and peace of your presence, and set the glory of your love before us; through Jesus Christ our Lord.

Amen.

John 14.1-6 or other appropriate readings may be read, with psalms and prayers and silence.

Almighty God, you love everything you have made and judge us with infinite mercy and justice. We rejoice in your promises of pardon, joy and peace to all those who love you. In your mercy turn the darkness of death into the dawn of new life and the sorrow of parting into the joy of heaven ; through our Saviour Jesus Christ, who died, who rose again, and lives for evermore. **Amen.**

DIWEDDGLO

Defnyddia'r gweinidog un neu ragor o'r gweddïau hyn:

Bu farw **E.** yn nhangnefedd Crist. Wrth inni adael ei *g/chorff* yma, ymddiriedwn *ef/hi*, mewn gobaith a ffydd yn y bywyd tragwyddol, i gariad a thrugaredd ein Tad, ac amgylchynwn *ef/hi* â'n cariad a'n gweddïau.

(Yn ei *f/* bedydd, fe'i gwnaed trwy fabwysiad yn blentyn Duw.)

(Yn y Cymun, fe'i cynhaliwyd ac fe'i porthwyd.

Y mae Duw yn awr yn ei *g/chroesawu* at ei fwrdd yn y nefoedd i rannu bywyd tragwyddol â'i holl saint.)

Dduw pob diddanwch, cyffrowyd dy Fab Iesu Grist hyd at ddagrau wrth fedd Lasarus ei ffrind. Edrych yn drugarog ar dy blant yn eu colled; dyro i galonnau gofidus oleuni gobaith a chryfha ynom ddawn ffydd yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Yr Arglwydd Dduw hollalluog yw ein Tad: y mae'n ein caru ac yn gofalu'n dyner amdanom. Yr Arglwydd Iesu Grist yw ein Gwardwr: fe'n prynodd a bydd yn ein hamddiffyn hyd y diwedd. Y mae'r Arglwydd, yr Ysbryd Glân, yn ein plith: bydd yn ein harwain yn ffordd sanctaidd Duw. I Dduw Hollalluog, Dad, Mab ac Ysbryd Glân: y byddo'r moliant a'r gogoniant yn awr a hyd byth. **Amen.**

Gall y gwasanaeth ddiweddu gyda chyfnod o ddistawrwydd.

ENDING

The minister uses one or more of these prayers:

N. has died in the peace of Christ. As we leave *his/her* body here, we entrust *him/her*, with faith and hope in everlasting life, to the love and mercy of our Father and surround *him/her* with our love and prayer.

(In baptism, *he/she* was made by adoption a child of God.)

(At the Eucharist, *he/she* was sustained and fed. God now welcomes *him/her* to his table in heaven to share in eternal life with all the saints.)

God of all consolation, your Son Jesus Christ was moved to tears at the grave of Lazarus his friend. Look with compassion on your children in their loss ; give to troubled hearts the light of hope and strengthen in us the gift of faith, in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

The Lord God almighty is our Father: he loves us and tenderly cares for us.

The Lord Jesus Christ is our Saviour: he has redeemed us and will defend us to the end.

The Lord, the Holy Spirit is among us: he will lead us in God's holy way.

To God almighty, Father, Son, and Holy Spirit: be praise and glory today and for ever. **Amen.**

The service may end with a time of silence.

IV. GWYLFA ANGLADD

Gall yr wylfa fod yn rhan o wasanaeth yn yr eglwys cyn yr Angladd, neu gall fod yn wasanaeth gwahanol. Gall fod yn yr eglwys, yn y cartref, neu mewn man addas arall, megis capel ysbyty. Gellir hefyd ei defnyddio ar gyfer aelodau o'r teulu neu gyfeillion agos na allant, oherwydd gwaeledd neu resymau o'r fath, ddod i'r Angladd. Os yw'r wylfa yn rhan o wasanaeth arall, gellir hepgor y Dod Ynghyd a'r Diweddsglo.

Y DOD YNGHYD

Arglwydd, agor ein gwefusau: **a'n genau a fynega dy foliant.**

Bendigedig wyt ti, Dduw trugaredd a chariad, bugail ac amddiffynnydd dy bobl alarus, eu dechrau a'u diwedd. Arwain ni i fan lle y mae tangnefedd ac adfywhad; tywys ni at ffynhonnau'r dyfroedd bywiol; sych ymaith bob deigrin o'n llygaid a dwg ni i'r nefoedd lle nad oes marw mwyach, na galar nac wylo na phoen yn dy wyddfod di, Dad, Mab ac Ysbryd Glân: **Bendigedig fyddo Duw am byth.**

Iesu Grist ddoe a heddiw, y dechrau a'r diwedd, yr Alfa a'r Omega ; iddo ef y perthyn yr holl amseroedd ac oesoedd; iddo ef y bo'r gogoniant a'r gallu ym mhob oes ac am byth. **Amen.**

Os cyneuir canhwyllau:

Bydded i oleuni Crist yn cyfodi mewn gogoniant ymlid pob tywyllwch o'n calonnau a'n meddyliau.

DARLLENIAD NEU DDARLLENIADAU ADDAS

Y mae awgrymiadau yn dilyn:

Sicrwydd a Diddanwch

Yr Hen Destament: Eseaia 61.1-3. Cysuro pawb sy'n galaru

Salm: 139

Salm-weddi: Arglwydd, ti sydd wedi ein creu a'n llunio, yr wyt wedi ein chwilio a'n hadnabod, yr wyt bob amser gyda ni mewn goleuni a thywyllwch: cynorthwya ni i adnabod dy bresenoldeb yn y bywyd hwn ac, yn y bywyd a ddaw, i barhau i fod gyda thi, lle'r wyt yn fyw ac yn teyrnasu, yn Dduw am byth. **Amen.**

Y Testament Newydd: I Pedr 1.3-9. Ganwyd ni o'r newydd i obaith bywiol

Cantigl: Cân Plant Duw

Efengyl: Ioan 14.1-6. Yn nhŷ fy Nhad y mae llawer o drigfannau

Gweddi.

Fyddlondeb Duw

Yr Hen Destament: Eseaia 53.1-10. Y gwas dioddefus

Salm: 116.1-8 (9-17)

Salm-weddi: Arglwydd bywyd, rhodiwn drwy dragwyddoldeb yn dy wŷydd. Arglwydd marwolaeth, galwn arnat mewn gofid a galar: ac yr wyt ti yn ein clywed a'n hachub. Gwylia drosom wrth inni alaru am dy *was/wasanaethferch*, a oedd yn werthfawr yn dy olwg, a chadw ni'n ffyddlon i'n haddunedau i ti. **Amen.**

Y Testament Newydd: Rhufeiniaid 8.31-diwedd. Ni all dim ein gwahanu oddi wrth gariad Crist

Datguddiad 21.1-7. Wele, yr wyf yn gwneud pob peth yn newydd

Cantigl: Cân y Rhai a Gyfiawnhawyd

Efengyl: Ioan 6.35-40(53-58). Bydd pob un y mae'r Tad yn ei roi i mi yn dod ataf fi

Gweddi.

IV. A FUNERAL VIGIL

The vigil may take place as part of a service at church before the Funeral, or it may be a separate service. It may take place in church, at home or in another suitable place, such as a hospital chapel. It may also be used for close family members or friends who, because of infirmity or other similar reasons, are unable to be present at the Funeral. The Gathering and the Ending may be omitted if the vigil is part of another service.

THE GATHERING

O Lord, open our lips: **and our mouth shall proclaim your praise.**

Blessed are you, God of compassion and mercy, shepherd and protector of your grieving people, their beginning and their ending. Lead us to a place of peace and refreshment; guide us to springs of life-giving water ; wipe away the tears from our eyes and bring us to heaven where there is no more death, no more grief or crying or pain in your presence, Father, Son and Holy Spirit: **Blessed be God for ever.**

Christ yesterday and today, the beginning and the end, Alpha and Omega ; all time belongs to him, and all ages; to him be glory and power, through every age and for ever. **Amen.**

If candles are to be lit:

May the light of Christ, rising in glory, banish all darkness from our hearts and minds.

A SUITABLE READING OR READINGS

Suggestions follow:

Assurance and Comfort

Old Testament: Isaiah 61.1-3. To comfort all who mourn

Psalm: 139

Psalm Prayer: Lord, you created and fashioned us, you know us and search us out, you abide with us through light and dark: help us to know your presence in this life and, in the life to come, still to be with you; where you are alive and reign, God, for ever and ever. **Amen.**

New Testament: I Peter 1.3-9. We have been born anew to a living hope.

Canticle: A Song of God's Children

Gospel: John 14.1-6. In my Father's house are many rooms

Prayer.

The Faithfulness of God

Old Testament: Isaiah 53.1-10. The suffering servant

Psalm: 116.1-8 (9-17)

Psalm Prayer: Lord of life, we walk through eternity in your presence. Lord of death, we call to you in grief and sorrow: you hear and rescue us. Watch over us as we mourn the death of your servant, precious in your sight, and keep us faithful to our vows to you. **Amen.**

New Testament: Romans 8.31-end. Nothing can separate us from the love of Christ.

Revelation 21.1-7. Behold I make all things new

Canticle: A Song of the Justified

Gospel: John 6.35-40(53-58). All that the Father gives me will come to me

Prayer.

Gobaith am y Nefoedd

Apocryffa: Doethineb Solomon 3.1-5, 9. Y mae eneidiau'r cyfiawn yn llaw Duw

Salm: 25.1-9

Salm-weddi: Dduw ein hiachawdwriaeth, yn ein galar dyrchafwn ein calonnau atat a rhoddwn ein ffydd ynot. Tosturia wrthym, maddau inni, a'n caru hyd dragwyddoldeb, dysg ni a thywys ni ar y ffordd sydd o'n blaen yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. **Amen.**

Y Testament Newydd : Rhufeiniaid 8.18-25(26-30). Y gogoniant sydd i ddod

Datguddiad 21.22-diwedd; 22.3b-5. Yr Arglwydd Dduw fydd eu goleuni

Cantigl: Cân o Ffydd

Efengyl: Ioan 14.1-6. Yn nhŷ fy Nhad y mae llawer o drigfannau

Gweddi.

Y Pasg

Yr Hen Destament: Job 19.23-27. Gwn fod fy Amddiffynnwr yn fyw

Salm: 32

Salm-weddi: Arglwydd, ein lloches mewn dyddiau blin, dygi ein heuogrwydd i gof. Y mae dy law fel pe bai'n drom arnom, y mae'n tafodau'n sych ac yr ydym yn cydnabod yn agored ein heuogrwydd. Cofleidia ni â'th drugaredd. Dysg ni i ymddiried ynot, a dwg ni yn y diwedd i lawenhau yn dy wŷdd byth bythoedd. **Amen.**

Y Testament Newydd: II Timotheus 2.8-13. Os buom farw gydag ef, byddwn fyw hefyd gydag ef

Cantigl: Cân y Rhai a Brynwyd

Efengyl: Ioan 11.17-27. Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd

Gweddi.

Adfent

Yr Hen Destament: Daniel 12.1-3(5-9). Pob un yr ysgrifennwyd ei enw yn y llyfr

Salm: 27

Salm-weddi: O Dduw ein hamddiffynnwr, dyro inni oleuni gwirionedd a doethineb fel y gosodwn ein holl obaith yn ddiysgog arnat ti, a'th Fab, Iesu Grist. **Amen.**

Cantigl : Cân Manasse

Efengyl : Mathew 25.31-diwedd. Y farn olaf

Gweddi.

Marwolaeth Annisgwyl

Apocryffa: Doethineb Solomon 4:8-11, 13-15. Nid hirhoedledd yw henaint

Salm: 6

Salm-weddi: O Arglwydd, pylodd ein llygaid gan ofid; gwyddost ein bod wedi diffygio gan ein cwynfan. A ninnau, yng ngwactod tywyll y nos yn cofio am ein marwolaeth, trugarha wrthym ac iachâ ni; maddau inni a dwg ymaith ein hofn trwy farwolaeth ac atgyfodiad Iesu dy Fab. **Amen.**

Amen.

Y Testament Newydd : II Corinthiaid 4.7-15. Dygwn yn ein corff farwolaeth Iesu

Cantigl : Nunc dimittis (Cân Simeon)

Efengyl : Luc 12.35-40. Dyfodiad Mab y Dyn

Gweddi.

The Hope of Heaven

Apocrypha: Wisdom 3.1-5, 9. The souls of the righteous are in the hand of God

Psalm: 25.1-9

Psalm Prayer: God of our salvation, in our sorrow we lift our hearts to you and put our faith in you. Have compassion on us, forgive us, and love us to eternity, as you guide and teach us in the way that lies ahead in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

New Testament : Romans 8.18-25(26-30). The future glory

Revelation 21.22-end; 22.3b-5. The Lord God will be their light

Canticle: A Song of Faith

Gospel: John 14.1-6. In my Father's house are many rooms

Prayer.

Easter

Old Testament: Job 19.23-27. I know that my Redeemer lives

Psalm: 32

Psalm Prayer: Lord, our hiding place in times of trouble, you bring our guilt to mind. Your hand seems heavy, our tongues dry up and we openly confess our guilt. Embrace us with your mercy. Teach us to trust you, and bring us at the last to rejoice in your presence for ever and ever. **Amen.**

New Testament: II Timothy 2.8-13. If we have died with him, we shall also live with him

Canticle: A Song of the Redeemed

Gospel: John 11.17-27. I am the resurrection and the life

Prayer.

Advent

Old Testament: Daniel 12.1-3(5-9). Everyone whose name shall be found written in the book

Psalm: 27

Psalm Prayer: O God our defender, give us the light of truth and wisdom that all our hope may be fixed on you, and on your Son, Jesus the Christ. **Amen.**

Canticle : The Song of Manasseh

Gospel : Matthew 25.31-end. The final judgement

Prayer.

An Unexpected Death

Apocrypha: Wisdom 4:8-11, 13-15. Age is not length of time

Psalm: 6

Psalm Prayer: Our eyes, Lord, are wasted with grief; you know we are weary with groaning. As we remember our death in the dark emptiness of the night, have mercy on us and heal us; forgive us and take away our fear through the dying and rising of Jesus your Son. **Amen.**

New Testament : II Corinthians 4.7-15. We carry in our mortal bodies the death of Jesus

Canticle : Nunc dimittis (The Song of Simeon)

Gospel : Luke 12.35-40. The coming of the Son of Man

Prayer.

Plentyn

Yr Hen Destament: II Samuel 12.16-23. Marw mab Dafydd

Salm: 38.9-diwedd

Salm-weddi: Arglwydd, trugarha wrth y sawl sy'n galaru ar hyd y dydd, sydd wedi eu llethu gan faich o ofid, eu nerth yn pallu, a'u cyfeillion a'u cymdogion wedi pellhau. Gwyddost am ein holl ocheneidio a dyheu: bydd yn agos atom a dysg ni i obeithio ynot ti; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Apocryffa: Doethineb Solomon: 4.8-11, 13-15. Nid hirhoedledd yw henaint

Cantigl: Cân o'r eiddo Sant Anselm

Efengyl: Luc 12.35-40. Dyfodiad Mab y Dyn

Gweddi.

DIWEDDGLO

Dywed y gweinidog y diwedd glo hwn neu ddiwedd glo addas arall:

Yr Arglwydd Dduw hollalluog yw ein Tad: y mae'n ein caru ac yn gofalu'n dyner amdanom. Yr Arglwydd Iesu Grist yw ein Gwardedwr: fe'n prynodd a bydd yn ein hamddiffyn hyd y diwedd. Y mae'r Arglwydd, yr Ysbryd Glân, yn ein plith: bydd yn ein harwain yn ffordd sanctaidd Duw. I Dduw Hollalluog, Dad, Mab ac Ysbryd Glân, y byddo'r moliant a'r gogoniant yn awr a hyd byth.

Amen.

V. AR FORE'R ANGLADD

Bwriedir i'r gwasanaeth hwn fod yn gyfnod byr o gofio beth amser cyn mynd i'r Angladd. Gall cyfaill, aelod o'r teulu neu weinidog ei arwain.

PARATOAD

Wrth inni gychwyn ar ein taith heddiw, gweddiwn am bresenoldeb Crist, a aeth y ffordd hon o'n blaen. Arglwydd Iesu, dangosaist inni'r ffordd at y Tad:

Arglwydd, trugarha.

Arglwydd Iesu, y mae dy air yn goleuo ein ffordd:

Crist, trugarha.

Arglwydd Iesu, ti yw'r bugail da sy'n ein harwain i fywyd tragwyddol:

Arglwydd, trugarha.

Y GAIR

Galarnad 3.22-26, 31-33.

GWEDDI

Dad nefol, fe'n gwnaethost nid i dywyllwch a marwolaeth, ond i fyw gyda thi am byth. Hebot nid oes gennym ddim i obeithio amdano; gyda thi, nid oes gennym ddim i'w ofni. Llefara wrthym yn awr eiriau dy fywyd tragwyddol. Cyfod ni i oleuni a thangnefedd dy bresenoldeb, a gosod ogoniant dy gariad o'n blaen; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

A Child

Old Testament: II Samuel 12.16-23. David's son dies

Psalm: 38.9-end

Psalm Prayer: Lord, have mercy on those who go about mourning all the day long, who feel numb and crushed and are filled with the pain of grief, whose strength has given up, and whose friends and neighbours are distant. You know all our sighing and longings : be near to us and teach us to fix our hope on you alone; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

Apocrypha: Wisdom 4.8-11, 13-15. Age is not length of time

Canticle: A Song of St. Anselm

Gospel: Luke 12.35-40. The coming of the Son of Man

Prayer.

ENDING

The minister says this or another suitable ending:

The Lord God almighty is our Father: he loves us and tenderly cares for us.

The Lord Jesus Christ is our Saviour: he has redeemed us and will defend us to the end.

The Lord, the Holy Spirit is among us: he will lead us in God's holy way.

To God almighty, Father, Son, and Holy Spirit: be praise and glory today and for ever.

Amen.

V. ON THE MORNING OF THE FUNERAL

This brief form of service is intended to provide a short time of recollection some time before going to the Funeral. It may be led by a friend, family member or the minister.

PREPARATION

As we set out on our journey today, we pray for the presence of Christ, who has gone this way before us. Lord Jesus, you have shown us the way to the Father:

Lord, have mercy.

Lord Jesus, your word is a light to our path:

Christ, have mercy.

Lord Jesus, you are the good shepherd, leading us into everlasting life:

Lord, have mercy.

THE WORD

Lamentations 3.22-26, 31-33.

PRAYER

Heavenly Father, you have not made us for darkness and death, but for life with you for ever. Without you we have nothing to hope for; with you we have nothing to fear. Speak to us now your words of eternal life. Lift us to the light and peace of your presence, and set the glory of your love before us; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

VI. RHAGARWEINIAD BUGEILIOL I'R GWASANAETH ANGLADD

Gellir defnyddio'r geiriau hyn neu eiriau eraill:

Y mae cariad a gallu Duw yn estyn dros y cread oll. Y mae pob bywyd yn werthfawr i Dduw. Y mae Cristnogion bob amser wedi credu bod gobaith mewn angau fel sydd mewn bywyd, a bod bywyd newydd yng Nghrist y tu draw i farwolaeth. Dywedodd Iesu, "Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd. Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw; a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth".
(*Ioan 11.25,26*).

Y mae gwir ymdeimlad o golled pan fydd farw un sy'n annwyl gennym. Fe fydd gennym oll ein profiadau ein hunain o'i fywyd a'i farwolaeth, a'n gwahanol atgofion a'n gwahanol deimladau ein hunain o gariad a galar a pharch. Dylai cydnabod hyn ar ddechrau'r gwasanaeth ein cynorthwyo i fynegi ein ffydd a'n teimladau wrth inni ganu'n iach, a'n cynorthwyo hefyd i gydnabod ein colled ac i fyfyrion ar ein marwoldeb ni ein hunain. Y mae ar y rhai sy'n galaru angen cefnogaeth a chysur. Y mae ein presenoldeb ni yma heddiw yn rhan o'r gefnogaeth gyson honno.

VII. TESTUNAU ATODOL

BRAWDDEGAU

Dengys Duw inni lwybr bywyd; yn ei bresenoldeb ef y mae digonedd o lawenydd, ac yn ei ddeheulaw fwyniant bythol.
(*cf. Salm 16.10*).

Salm 46.1

O'r dyfnderau y gwaeddais arnat, O Arglwydd. Arglwydd, clyw fy llef; bydded dy glustiau'n agored i lef fy ngweddi.
(*cf. Salm 130.1-2*).

Oherwydd gwn fod fy amddiffynnwr yn fyw, ac y saif o'm plaid yn y diwedd; ac wedi i'm croen ddifa fel hyn, eto o'm cnawd caf weld Duw. Fe'i gwelaf ef o'm plaid; ie, fy llygaid fy hun a'i gwêl, ac nid yw'n ddieithr.
Job 19.25-27.

Pregethwr 5.15,16

Galarnad 3.22,23

Mathew 5.4

Mathew 25.34

Luc 23.43

Ioan 3.16

Ioan 6.40

Ioan 11.25,26

Ioan 14.2,3

Rhufeiniaid 8,38, 39

I Corinthiaid 2.9-10a

I Corinthiaid 15.25,26

II Corinthiaid 1.3,4

II Corinthiaid 5.1

VI. PASTORAL INTRODUCTION TO THE FUNERAL SERVICE

These or other words may be used:

God's love and power extend over all creation. Every life is precious to God. Christians have always believed that there is hope in death as in life, and that there is new life in Christ beyond death. Jesus said, "I am the resurrection and the life. Those who believe in me, even though they die, will live, and everyone who lives and believes in me will never die" (*John 11.25,26*).

There is a real sense of loss at the death of a loved one. We will each have had our own experiences of their life and death, with different memories and different feelings of love, grief and respect. To recognize this at the beginning of the service should help us to express our faith and our feelings as we say farewell, to acknowledge our loss and our sorrow, and to reflect on our own mortality. Those who mourn need support and consolation. Our presence here today is part of that continuing support.

VII. SUPPLEMENTARY TEXTS

SENTENCE

God will show us the path of life; in his presence is the fullness of joy: at his right hand there is pleasure for evermore.
(*cf. Psalm 16.10*).

Psalm 46.1

Out of the depths have I cried to you, O Lord; Lord, hear my voice; let your ears consider well the voice of my supplications.
(*cf. Psalm 130.1*).

I know that my Redeemer lives, and that at the last he will stand upon the earth; and after my skin has been thus destroyed, yet in my body I will see God. Yes, I will see him for myself with my own eyes - I, and not another.
Job 19.25-27.

Ecclesiastes 5.15,16

Lamentations 3.22,23

Matthew 5.4

Matthew 25.34

Luke 23.43

John 3.16

John 6.40

John 11.25,26

John 14.2,3

Romans 8,38, 39

I Corinthians 2.9-10a

I Corinthians 15.25,26

II Corinthians 1.3,4

II Corinthians 5.1

Yr ydym yn credu i Iesu farw ac atgyfodi, felly hefyd bydd Duw, gydag ef, yn dod â'r rhai a hunodd drwy Iesu. Felly byddwn gyda'r Arglwydd yn barhaus. Calonogwch eich gilydd, felly, â'r geiriau hyn.

(I Thesalonïaid 4.14, 17b,18)

Ni ddaethom â dim i'r byd, ac felly hefyd ni allwn fynd â dim allan ohono. Yr Arglwydd a roddodd, a'r Arglwydd a ddygodd ymaith. Bendigedig fyddo enw'r Arglwydd.

(I Timotheus 6.7, Job 1.21b)

Mewn gweinyddiad o'r Cymun Bendigaid:

Dywedodd Iesu, "Y mae gan y sawl sy'n bwyta fy nghnawd i ac yn yfed fy ngwaed i fywyd tragwyddol, a byddaf fi'n ei atgyfodi yn y dydd olaf". (Alelwia !) (Ioan 6.54)

RHAI TESTUNAU Y GALL Y GWEINIDOG EU DEFNYDDIO

DERBYN YR ARCH

Derbyniwn gorff ein *brawd/chwaer E.* gyda hyder yn Nuw, rhoddwr bywyd, a gyfododd yr Arglwydd Iesu o blith y meirw.

TAENELLU DŴR AR YR ARCH

Â'r dŵr hwn cofiwn fedydd *E.* Megis yr aeth Crist trwy ddyfroedd dyfnion marwolaeth er ein mwyn, dyged ni felly i gyflawnder bywyd yr atgyfodiad gyda *E.* a phawb a brynwyd.

Neu

Caniatâ, O Arglwydd, fod i ni a fedyddir i farwolaeth fy Fab, ein Hiachawdwr Iesu Grist, farwhau'n wastad ein dyheadau drygionus, a chael ein claddu gydag ef; a thrwy'r bedd a phorth angau fynd ymlaen i'n hatgyfodiad llawen; trwy ei haeddiannau ef, a fu farw ac a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn, dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

GOSOD GORCHUDD DROS YR ARCH

Yr ydym eisoes yn blant Duw, ond ni ddatguddiwyd eto beth a fyddwn. Eto fe wyddom pan ymddengys Crist y byddwn yn debyg iddo, oherwydd cawn ei weled fel y mae.

Neu

Ar Fynydd Seion fe symuda Duw y gorchudd o alar sy dros yr holl genhedloedd. Fe ddinistria angau am byth, a sychu ymaith y dagrau oddi ar bob wyneb.

GOSOD BEIBL AR YR ARCH

O Arglwydd Iesu Grist, dwg dy air bywiol ac anfarwol ni i enedigaeth newydd. Hysbyswyd yn y Beibl dy addewidion tragwyddol i ni ac i *E.*

GOSOD CROES AR YR ARCH

O Arglwydd Iesu Grist, o gariad at *E.* ac at bob un ohonom dygaist ein pechodau ar y groes.

BENDITHIO BEDD

O Dduw, y gosodwyd dy Fab Iesu Grist mewn bedd: bendithia, gweddiwn arnat, y bedd hwn i fod yn lle y gall corff *E.* dy *was/wasanaethferch* orffwyso mewn tangnefedd, trwy dy Fab sy'n atgyfodiad ac yn fywyd, a fu farw ac sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi yn awr a hyd byth. **Amen.**

We believe that Jesus died and rose again and so we believe that God will bring with Jesus those who have fallen asleep in him. And so we will be with the Lord for ever. Therefore encourage each other with these words.

(I Thessalonians 4.14, 17b,18).

We brought nothing into the world, and we can take nothing out of it. The Lord gave and the Lord has taken away; may the name of the Lord be praised.

(I Timothy 6.7, Job 1.21b).

At the celebration of the Holy Eucharist: Jesus said, "Whoever eats my flesh and drinks my blood has eternal life, and I will raise him up on the last day". (Alleluia !)

(John 6.54).

SOME TEXTS WHICH MAY BE USED BY THE MINISTER

RECEIVING THE COFFIN

We receive the body of our *brother/sister N.* with confidence in God, the giver of life, who raised the Lord Jesus from the dead.

SPRINKLING THE COFFIN WITH WATER

With this water we call to mind *N.'s* baptism. As Christ went through the deep waters of death for us, so may he bring us to the fullness of resurrection life with *N.* and all the redeemed.

Or

Grant, Lord,

that we who are baptized into the death of your Son our Saviour Jesus Christ may continually put to death our evil desires and be buried with him:

and that through the grave and gate of death we may pass to our joyful resurrection; through his merits, who died and was buried and rose again for us, your Son Jesus Christ our Lord.

Amen.

COVERING THE COFFIN WITH A PALL

We are already God's children, but what we shall be has not yet been revealed. Yet we know that when Christ appears we shall be like him, for we shall see him as he is.

Or

On Mount Zion the Lord will remove the pall of sorrow hanging over all nations. He will destroy death for ever. He will wipe away the tears from every face.

PLACING A BIBLE ON THE COFFIN

Lord Jesus Christ,

your living and imperishable word brings us to new birth. Your eternal promises to us and to *N.* are proclaimed in the Bible.

PLACING A CROSS ON THE COFFIN

Lord Jesus Christ, for love of *N.* and each one of us you bore our sins on the cross.

THE BLESSING OF A GRAVE

O God, whose Son Jesus Christ was laid in a tomb: bless, we pray, this grave as the place where the body of *N.* your servant may rest in peace, through your Son, who is the resurrection and the life; who died and is alive and reigns with you now and for ever. **Amen.**

VIII. ANGLADD PLENTYN

NODIADAU

1. Y mae'r Nodiadau cyffredinol ar y Gwasanaeth Angladd a Strwythur y Drefn ar gyfer Gwasanaethau Angladd (adran I) yr un mor berthnasol i'r gwasanaeth hwn.
2. Dylid croesawu presenoldeb plant bach yn angladd plentyn, a dylid dwyn ar gof eu hanghenion. Y mae'n gymorth arbennig os oes oedolyn addas a all ofalu am bawb o'r plant.
3. Dylid sicrhau ei bod yn glir pwy sy'n llywyddu gydol y gwasanaeth, pwy sy'n cyflwyno'r gwasanaeth ac yn ei ddiweddu, ac nad yw nifer y siaradwyr, yr eitemau cerddorol a'r darlenniadau heb fod o'r Beibl yn rhwystro'r gwasanaeth rhag canolbwyntio ar glywed gair Duw, gweddïo a diolch.
4. Pryd bynnag y bo'n bosibl, dylid defnyddio enw'r plentyn yn nhestun y gwasanaeth.
5. Fe all y bydd rhiant am gario arch plentyn ieuanc iawn neu faban.

ADNODDAU AT ANGLADD PLENTYN

Y mae'r adnoddau hyn yn addas ar gyfer gwahanol achlysuron a gwahanol oedrannau.

Y DOD YNGHYD

GEIRIAU O GYFARCH

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi:

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Yr ydym yn cwrdd yn enw Iesu Grist, a fu farw ac a gyfododd er gogoniant Duw Dad.

GEIRIAU I GYFLWYNO'R GWASANAETH

Daethom ynghyd i addoli Duw, y bu ei Fab Iesu farw ar y groes fel y caem ni fywyd tragwyddol; i ddiolch i Dduw am ei gariad; i gofio am fywyd daearol y plentyn hwn, **E**; i weddïo y caiff ei rh/rieni **E**. a **E.**, a'i f/brawd **E**. a'i chwaer **E**. eu cysuro yn eu tristwch; i rannu ein galar ac i gyflwyno **E**. i ofal cariadus Duw.

BRAWDDEGAU RHAGARWEINIOL

Rhufeiniaid 8.38,39

Datguddiad 7.17

I Ioan 3.2

Rwy'n dweud wrthyf fod angylion y rhai bychain hyn bob amser yn edrych ar wyneb fy Nhad sydd yn y nefoedd.

(*cf. Mathew 18.10b*)

Marc 10.14

Eseia 66.13

VIII. FUNERAL OF A CHILD

NOTES

1. The general Notes to the Funeral Service and the Structure of the Order for Funeral Services (section I) apply equally to this service.
2. The presence of young children at a child's funeral should be welcomed and their needs should be borne in mind. In particular it is helpful if there is an appropriate adult who can accompany all the children.
3. Care should be taken to ensure that it is clear who is presiding throughout, who introduces and concludes the service, and that the number of other speakers, musical items and non-biblical readings does not unbalance the service from its focus on the word of God, prayer and thanksgiving.
4. Wherever possible, the name of the child should be used in the text of the service.
5. A parent may wish to carry the coffin of a very young child/baby.

RESOURCES FOR THE FUNERAL OF A CHILD

These resources are suitable for different occasions and different ages.

THE GATHERING

WORDS FOR THE GREETING

Grace and peace be with you:
and keep you in the love of Christ.

We meet in the name of Jesus Christ, who died and was raised to the glory of God the Father.

WORDS FOR INTRODUCING THE SERVICE

We have come together to worship God, whose own Son Jesus died on the Cross that we might have eternal life; to thank God for his love; to remember the life on earth of this child **N.**; to pray that *his/her* parents **N. and N.**, brother **N.** and sister **N.**, may be comforted in their sadness; to share our grief and to commend **N.** to the loving care of God.

INTRODUCTORY SENTENCES

Romans 8.38,39

Revelation 7.17

I John 3.2

I tell you, in heaven the angels of these little ones continually see the face of my Father in heaven.

(cf. Matthew 18.10b)

Mark 10.14

Isaiah 66.13

GWEDDÏAU AGORIADOL

Dduw pob trugaredd, ni fyddi'n gwneud dim yn ofer ac yr wyt yn caru pob peth a wnaethost. Diddana ni yn ein galar, a chysura ni â gwybodaeth o'th gariad di-feth, trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

O Dduw, a'n dygaist ni i'n genedigaeth, ac y byddwn farw yn dy freichiau, cysura ni yn ein galar a'n braw: cofleidia ni â'th gariad, dyro inni obaith yn ein dryswch a gras i ollwng gafael fel y cawn fywyd newydd; trwy Iesu Grist. **Amen.**

Dduw cariad, clymaist ni mewn bywyd yn un â **E. / 'r rhai a garwn**, ac agoraist borth y nefoedd trwy ddiodeffaint ac atgyfodiad Iesu; edrych arnom yn dy drugaredd, dyro inni ddewrder i wynebu ein galar a dwg ni oll i gyflawnder y bywyd atgyfodedig; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

DARLLENIADAU

Gall un o'r darnau a ganlyn o'r Ysgrythur fod yn addas

Salm 23

Salm 84.1-4

Caniad Solomon 2.10-13

Eseia 49.15,16

Jeremeia 1.4-8

Jeremeia 31.15-17

Mathew 18.1-5,10

Marc 10.13-16

Ioan 6.37-40

Ioan 10.27,28

Rhufeiniaid 8.18, 28,35, 37-39

I Corinthiaid 13.1-13

Effesiaid 3.14-19

GWEDDÏAU

Fel rheol, bydd y gweddïau yn dilyn y drefn hon:

Diolchgarwch am fywyd y plentyn, ni waeth pa mor fyr y bu

Gweddi dros y rhai sy'n galaru

Gweddi am barodrydd i fyw yng ngoleuni tragwyddoldeb

OPENING PRAYERS

God of all mercies, you make nothing in vain and love all that you have made. Comfort us in our grief, and console us by the knowledge of your unfailing love, through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

O God, who brought us to birth, and in whose arms we die, in our grief and shock, contain and comfort us; embrace us with your love, give us hope in our confusion and grace to let go into new life; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

God of love, you have bound us together in life with **N. / those we love** and opened the door of heaven through the suffering and resurrection of Jesus; look upon us in your mercy, give us courage to face our grief and bring us all to the fullness of the risen life; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

READINGS

One of the following Scriptural passages may be suitable

Psalm 23

Psalm 84.1-4

Song of Solomon 2.10-13

Isaiah 49.15,16

Jeremiah 1.4-8

Jeremiah 31.15-17

Matthew 18.1-5,10

Mark 10.13-16

John 6.37-40

John 10.27,28

Romans 8.18, 28,35, 37-39

I Corinthians 13.1-13

Ephesians 3.14-19

PRAYERS.

The prayers usually follow this sequence:

Thanksgiving for the child's life, however brief

Prayer for those who mourn

Prayer for readiness to live in the light of eternity

Y mae rhai awgrymiadau yn dilyn. Bydd yn rhaid dethol o'u plith yn ôl oedran ac amgylchiadau.

1.

Y mae'r Arglwydd Iesu yn caru ei bobl, ac ef yw ein hunig obaith diogel.

Gofynnwn iddo ddyfnhau ein ffydd a'n cynnal yn yr awr dywyll hon.

Daethost yn blentyn bach er ein mwyn a rhannu ein bywyd meidrol.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Croesewaist blant ac addo iddynt dy deyrnas.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Cysuraist rai a oedd yn galaru o golli plant a chyfeillion.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Cymeraist arnat dy hun ddiodefaint a marwolaeth pawb ohonom.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Addewaist gyfodi'r sawl sy'n credu ynot,

fel y'th gyfodwyd di mewn gogoniant gan y Tad.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

2.

O Dad, yr wyt yn adnabod ein calonnau ac yn rhannu ein gofidiau.

Cawsom ein brifo o'n gwahanu oddi wrth **E.** yr oeddem yn ei *g/charu*:

a ninnau'n ddi-clon oherwydd ein colled,

ac yn dyheu am eiriau o gysur,

ond yn ei chael hi'n anodd eu clywed,

tro ein galar yn ffydd amyneddgar,

a'n cystudd yn obaith cadarn

yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

3.

O Dad, daeth marwolaeth **E.** â gwacter i'n bywydau.

Gwahanwyd ni oddi *wrtho/i*

ac yr ydym yn teimlo'n friwedig ac mewn dryswch.

Dyro inni hyder ei *f/bod* yn ddiogel

a bod ei *f/bywyd* yn gyflawn gyda thi,

a dwg ni ynghyd yn y diwedd

i lawnder a chyflawnder dy bresenoldeb di yn y nefoedd,

lle y mae dy saint a'th engyl yn dy fwynhau byth bythoedd. **Amen.**

4.

Arglwydd, gweddiwn dros y rhai sy'n galaru,

dros blant a rhieni,

cyfeillion a chymdogion.

Bydd yn dyner wrthynt yn eu galar.

Dangos iddynt ddyfnderoedd dy gariad,

a rho iddynt gipolwg ar y nefoedd.

Arbed hwy rhag gwewyr euogrwydd ac anobaith.

Bydd gyda hwy wrth iddynt wylo ger bedd gwag

ein Hiachawdwr atgyfodedig. **Amen.**

Some suggestions follow, from which a choice will need to be made according to age and circumstances.

1.

The Lord Jesus is the lover of his people and our only sure hope.
Let us ask him to deepen our faith and sustain us in this dark hour.
You became a little child for our sake, sharing our human life.
To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**
You welcomed children, promising them your kingdom.
To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**
You comforted those who mourned the loss of children and friends.
To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**
You took upon yourself the suffering and death of us all.
To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**
You promised to raise up those who believe in you,
just as you were raised up in glory by the Father.
To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

2.

Father, you know our hearts and share our sorrows.
We are hurt by our parting from **N.** whom we love:
when we are angry at the loss we have sustained,
when we long for words of comfort,
yet find them hard to hear,
turn our grief to more patient faith,
our affliction to firmer hope
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

3.

Father, the death of **N.** brings an emptiness into our lives.
We are separated from *him/her*
and feel broken and bewildered.
Give us confidence that *he/she* is safe
and *his/her* life complete with you,
and bring us together at the last
to the wholeness and fullness of your presence in heaven,
where your saints and angels enjoy you for ever and ever. **Amen.**

4.

Lord, we pray for those who mourn,
for parents and children,
friends and neighbours.
Be gentle with them in their grief.
Show them the depths of your love,
a glimpse of the kingdom of heaven.
Spare them the torment of guilt and despair.
Be with them as they weep beside the empty tomb
of our risen Saviour. **Amen.**

5.

Drugarocaf Dduw,
y mae dy ddoethineb uwchlaw pob deall,
amgylchyna deulu **E.** â'th gariad,
fel na lether mohonynt gan eu colled,
ond y caffont hyder yn dy drugaredd,
a nerth i wynebu'r dyddiau sy'n dod.
Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

6.

Dduw gobaith,
deuwn atat mewn braw a galar a dryswch calon.
Cymorth ni i ddod o hyd i dangnefedd
mewn gwybodaeth o'th drugaredd cariadus at bawb o'th blant,
a dyro inni oleuni i'n tywys o dywyllwch
i sicrwydd dy gariad
na all dim ein gwahanu oddi wrtho. **Amen.**

7.

O Dduw, nid wyt o'th wirfodd yn peri gofid na chystudd i'th blant.
Edrych yn drugarog ar ddiodefaint y teulu hwn yn eu colled.
Cynnal hwy yn eu poen;
ac i dywyllwch eu galar
dwg oleuni dy gariad.
Gofynnwn hyn trwy Iesu Grist. **Amen.**

8.

Bendigedig fyddo Duw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist:
Tad pob trugaredd a Duw pob cysur.
Y mae'r Arglwydd yn agos at bawb sy'n galw arno:
at bawb sy'n galw arno mewn gwirionedd.
Fel y mae Tad yn tosturio wrth ei blant:
felly y tosturia'r Arglwydd wrth y rhai sy'n ei ofni.
Fel y cysura mam ei phlentyn:
felly y rhydd yr Arglwydd gysur.
Yna cymerodd Iesu y plant yn ei freichiau:
rhoddodd ei ddwylo ar bob un ohonynt a'u bendithio.

DROS Y RHIENI

9.

Dad nefol,
ti yn unig a all iacháu calonnau briw;
ti yn unig a all sychu ymaith y dagrau sy'n cronni ynom;
ti yn unig a all roi inni y tangnefedd y mae arnom ei angen;
ti yn unig a all ein nerthu i ddyfalbarhau.
Gofynnwn iti fod yn agos at y rhai
y trowyd eu llawenydd yn dristwch.
Sicrha hwy nad oes dim yn wastraff nac yn anghyflawn gyda thi,
a chynnal hwy â'th gariad tyner.
O'n cynnal gan dy nerth,
dyfnhaer ein cariad at ein gilydd
trwy adnabyddiaeth o'th gariad at bob un ohonom. **Amen.**

5.
Most merciful God,
whose wisdom is beyond our understanding,
surround the family of **N.** with your love,
that they may not be overwhelmed by their loss,
but have confidence in your love,
and strength to meet the days to come.
We ask this through Christ our Lord. **Amen.**

6.
God of hope,
we come to you in shock and grief and confusion of heart.
Help us to find peace
in the knowledge of your loving mercy to all your children,
and give us light to guide us out of darkness
into the assurance of your love
from which nothing can separate us. **Amen.**

7.
O God, you do not willingly grieve or afflict your children.
Look with pity on the suffering of this family in their loss.
Sustain them in their anguish;
and into the darkness of their grief
bring the light of your love;
through Jesus Christ we pray. **Amen.**

8.
Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ:
the Father of mercies and the God of all comfort.
The Lord is near to those who call upon him:
to all who call upon him faithfully.
As a father is tender towards his children:
so is the Lord tender to those that fear him.
As a mother comforts her child:
so shall the Lord bring you comfort.
Then Jesus took the children in his arms:
he placed his hands on each of them and blessed them

FOR THE PARENTS.

9.
Heavenly Father,
you alone can heal our broken hearts;
you alone can wipe away the tears that well up inside us;
you alone can give us the peace we need;
you alone can strengthen us to carry on.
We ask you to be near those
whose time of joy has been turned into sadness.
Assure them that with you nothing is wasted or incomplete,
and uphold them with your tender love.
Supported by your strength,
may our love for one another be deepened
by the knowledge of your love for us all. **Amen.**

10.

Dad cariadus,
daethost a'th ferch **E.**
yn ddiogel o'i hesgor.
Gweddiwn y bydd i **E.** (ac **E.**) adnabod dy gynhaliaeth a'th gariad
yn yr amser hwn o ofid a galar am golli eu plentyn,
a mwynhau dy noddod di bob amser;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

11.

Dad cariadus,
safodd dy wasanaethferch Mair,
mam ein Harglwydd a'n Duw, Iesu Grist,
wrth droed y groes pan oedd ei mab yn marw.
Diddaned yr un Iesu,
a orchfygodd angau,
a gyfododd ac a esgynnodd i'r nefoedd
bob rhieni galarus,
a chryfhau eich ffydd chwi;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

DROS BLANT Y TEULU

12.

Arglwydd Iesu,
gofynnwn iti fod yn agos at blant y teulu hwn,
y newidiwyd eu bywydau gan alar.
Dyro iddynt ddewrder i wynebu eu colled,
a diddana hwy â'th gariad digyfnewid. **Amen.**

13.

Gwrando, os gweli di'n dda, O Dduw
tra byddwn yn sôn wrthyt am **E.** sydd wedi marw.
Gofala amdano/i, a gofala amdanom ninnau hefyd.
Diolch iti am yr amseroedd a gawsom gyda'n gilydd.
Diolch iti am Iesu, sy'n dangos inni ei gariad.
Y mae ef yn agos at **E.**, ac yn agos atom ninnau.
Diolch iti, Dduw. **Amen.**

GENEDIGAETH FARW NEU ERTHYLIAD NATURIOL

14.

Dduw ein creawdwr,
y daw pob bywyd oddi wrthyt,
cysura **E.** (ac **E.**) yn *ei/eu* galar o golli *ei/eu* baban.
Tywys *hi/hwy* i sicrwydd
nad oes yr un bywyd yn wastraff nac yn anghyflawn gyda thi,
a chynnal *hi/hwy* â'th gariad,
trwy Iesu Grist ein Hiachawdwr. **Amen.**

10.

Loving Father,
in your mercy you have brought your daughter **N.**
through childbirth in safety.
We pray that **N. (and N.)** will know your support and love
in this time of trouble and sorrow at the loss of their child,
and enjoy your protection always;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

11.

Loving Father,
your servant Mary,
the mother of our Lord and God, Jesus Christ,
stood by the cross while her Son was dying.
May that same Jesus, victorious over death,
risen and ascended,
give comfort to all grieving parents,
and strengthen their faith in you;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

THE CHILDREN IN THE FAMILY

12.

Lord Jesus,
we ask you to be close to the children of this family,
whose lives have been changed by sorrow.
Give them courage to face their loss,
and comfort them with your unchanging love. **Amen.**

13.

Please listen God
while we talk to you about **N.** who has died.
Take care of *him/her* and please take care of us too.
Thank you for the times we had together,
Thank you for Jesus who shows us your love.
He is close to **N.**, and he is close to us.
Thank you God. **Amen.**

STILLBIRTH OR MISCARRIAGE

14.

God our creator,
from whom all life comes,
comfort **N. (and N.)**, grieving for the loss of *her/their* baby.
Help *her/them* to find assurance
that with you no life is wasted or incomplete,
and uphold *her/them* with your love,
through Jesus Christ our Saviour. **Amen.**

15.

Dduw grasol,
dolchwn iti am y cariad y cenhedlwyd y baban hwn (**E.**) ynddo,
ac am gariad y cartref yr oedd i fod i gael ei *g/eni* iddo.
Gweddiwn y bydd i gariad ei *rh/rieni* at ei gilydd
dyfu a dyfnhau.
Dyro inni ras i wrando ar ein gilydd
yn amyneddgar a deallus,
ac i gynorthwyo ein gilydd yn y dyddiau sydd i ddod. **Amen.**

FFARWELIO

16.

Dad nefol,
y mae **E.** ac **E.** wedi rhoi i'w baban yr enw **E.**
– enw a drysorir yn eu calonau am byth.
Ond ti a'i lluniodd *ef/hi* yn y groth;
yr oedditi yn ei *h/adnabod* wrth ei *h/enw* cyn dechrau amser.
Cyflwynwn **E.** yn awr i'th ofal cariadus a thyner.
Am gyfnod a oedd mor fyr
daeth ag addewid o lawenydd i lawer.
Lapia *ef/hi* yn awr yn y bywyd tragwyddol,
yn enw ein Hiachawdwr atgyfodedig,
a anwyd ac a fu farw,
ac sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân am byth. **Amen.**

GWEDDIAU Y GELLIR EU CYMERADWYO I'W DEFNYDDIO'N BERSONOL GAN Y
RHIENI

17.

Dduw cariad a bywyd,
rhoddaist inni **E.** yn *fab/merch* i ti.
Sicrha ni yn awr,
er iddo/i fynd o'n golwg ni,
nad aeth o'th olwg nac o'th ofal di.
Tyrd yn agos atom yn ein tristwch,
dwg o'n galar fendith,
a chynorthwya ni yn ein dagrau a'n poen
i'th adnabod di yn sefyll gyda ni
ac i brofi dy gariad a'th iachâd;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

18.

Dduw pob dirgelwch,
y mae dy ffyrdd uwchlaw pob deall,
tywys ni, sy'n galaru am y farwolaeth annhymig hon,
i ffydd newydd, a dyfnach ffydd, yn dy gariad,
a ddaeth â'th unig Fab Iesu
trwy farwolaeth i fywyd yr atgyfodiad.
Gweddiwn yn enw Iesu. **Amen.**

15.

Gracious God,
we thank you for the love in which this baby (**N.**) was conceived
and for the love of the home into which *s/he* was to be born.
We pray that the love which *his/her* parents have for each other
may grow and deepen.
Give us grace, in patience and understanding,
to listen to each other,
and to help one another in the days to come. **Amen.**

FAREWELL

16.

Heavenly Father, **N. and N.** have named their baby **N.**
- a name to be treasured for ever in their hearts.
But it was you who formed *him/her* in the womb;
you knew *him/her* by name before time began.
Now we commit **N.** into your ever-caring and gentle love;
s/he brought the promise of joy
to many lives for so short a time;
enfold *him/her* now in eternal life,
in the name of our risen Saviour who was born and died
and lives and reigns with you and the Holy Spirit for ever. **Amen.**

PRAYERS WHICH MAY BE COMMENDED FOR PERSONAL USE BY THE PARENTS

17.

God of love and life,
you gave **N.** to us as our *son/daughter*.
Give us now the assurance
that though *s/he* has passed from our sight,
s/he has not passed from your care.
Draw near to us in our sadness,
bring blessing out of grief,
and help us in our tears and pain
to know you standing alongside us
and to experience your love and healing;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

18.

God of all mystery,
whose ways are beyond understanding,
lead us, who grieve at this untimely death,
to a new and deeper faith in your love,
which brought your only Son Jesus
through death into resurrection life.
We make our prayer in Jesus' name. **Amen.**

19.

Dduw'r trugaredd di-feth,
yn dy gariad creadigol a'th dynerwch rhoddaist inni **E.**,
a oedd mor llawn gobaith am y dyfodol.
Ti yw ffynhonnell bywyd pob un ohonom,
a nerth ein holl ddyddiau.
Fe'n gwnaethost nid i dywyllwch a marwolaeth,
ond i'th weld wyneb yn wyneb
ac i fwynhau cyflawnder bywyd.
Cynorthwyo ni i ddiddanu y naill y llall
â'r diddanwch a gawn oddi wrthyt ti;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

20.

Dduw pob gras a diddanwch,
diolchwn iti am **E.**,
ac am y lle a oedd iddo/i yng nghalonau pawb ohonom.
Diolchwn am y cariad y cenhedlwyd *ef/hi* ynddo
ac am y gofal a'i hamgylchynai.
Wrth inni gofio amseroedd o ddagrau a chwerthin,
diolchwn iti am y cariad a ranasom o'i herwydd,
ac a adlewyrchai'r cariad hwnnw a dywelltaist ti arnom
yn dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

21.

Dduw ein Tad,
yr wyt yn gwybod ein meddyliau ac yn rhannu ein gofidiau.
Tywys ni o'n trallod
i ddiddanwch cysurus dy gariad.
Pan anghofiwn beth yw hapusrwydd,
adfer ynom ffynhonnau gloywon o obaith.
Pan amddifader ni o dangnefedd,
adnewyddda ein calonnau a thawela ein hofnau.
A phan ddeuwn yn y diwedd at ein hymadael olaf,
dwg ni adref atat ti am byth
i gyflawnder teulu Duw;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

22.

Dad nefol, ein cydymaith,
y mae dy gariad bob amser gyda ni,
hyd yn oed pan awn i mewn i ddirgelwch tywyll dioddefaint a cholled;
trown atat yn awr mewn ffydd,
a gofynnwn iti roddi i'th annwyl blentyn **E.**
noddod dy gariad.
Cysura ni, O Dad,
a thywys *ef/hi* i lawenydd a chyflawnder yn dy deyrnas nefol,
trwy nerth y cariad a ddatguddiwyd inni yn dy Fab,
ein Hiachawdwr Iesu Grist. **Amen.**

19.

God of unfailing compassion,
in your creative love and tenderness you gave us **N.**,
so full of hope for the future.
You are the source of all our lives,
the strength of all our days.
You did not make us for darkness and death
but to see you face to face
and to enjoy abundant life.
Help us to comfort one another
with the consolation we ourselves receive from you;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

20.

God of all grace and comfort,
We thank you for **N.**,
and for the place *s/he* held in all our hearts.
We thank you for the love in which *s/he* was conceived
and for the care with which *s/he* was surrounded.
As we remember times of tears and laughter,
we thank you for the love we shared because of *him/her*,
reflecting that love which you poured upon us
in your Son Jesus Christ our Lord. **Amen.**

21.

God our Father,
you know our thoughts and share our sorrows.
Lead us out of desolation
to the caring comfort of your love.
When we forget what happiness is,
renew in us fresh springs of hope.
When we feel bereft of peace,
restore our hearts and calm our fears.
And when we come at last to our departing,
bring us home with you for ever;
the family of God complete;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

22.

Heavenly Father, our companion,
whose love is always with us,
even when we enter the dark mystery of suffering and loss;
we turn to you now in faith,
and ask you to give to our beloved child **N.**
the protection of your love.
Comfort us, Father,
and lead to joy and fulfilment in your heavenly kingdom,
by the power of the love revealed to us in your Son,
our Saviour Jesus Christ. **Amen.**

23.

Arglwydd pob peth, diolchwn iti
am dy waith yn y greadigaeth,
am feithrin bywyd yn y groth,
am dy gariad hyd yn oed yn yr angau.
Diolch iti am fywyd dy blentyn hwn **E.**,
a roddaist i ni ac a gymeraist atat dy hun.
Diolch iti am fod breichiau dy gariad
yn cofleidio **E.** a ninnau yn dy deulu.
Diolch iti am dy bresenoldeb yn ein galar
a'th nerth wrth i'n teulu fynd yn hŷn.
Cymer ein tristwch a llanw ni â'th Ysbryd
i'th wasanaethu ar y ddaear ac i ymuno â'th saint mewn gogoniant;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

CYFLWYNO A FFARWELIO

1.

O Dduw, ein creawdwr a'n prynwr,
trwy dy allu fe orchfygodd Crist angau
a dychwelyd atat mewn gogoniant.
Mewn hyder yn dy fuddugoliaeth
a chan hawlio dy addewidion,
yr ydym yn ymddiried **E.** i'th ofal
yn enw Iesu ein Harglwydd,
sydd, er iddo farw, yn awr yn fyw
ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân,
yn un Duw yn awr ac am byth. **Amen.**

2. PLENTYN HŷN

I'th ddwylo di, Arglwydd,
ein creawdwr ffyddlon a'n prynwr cariadus,
yr ydym yn cyflwyno dy blentyn **E.**,
canys yr eiddot ti ydyw yn yr angau fel mewn bywyd.
Yn dy fawr drugaredd
cymer *ef/hi* yn dy freichiau
a chyflawna ynddo/i bwrpas dy gariad;
fel, *ac yntau/a hithau*'n llawenhau yng ngoleuni ac adfywiad dy bresenoldeb,
y caiff fwynhau'r bywyd hwnnw a baratoaist
i bawb sy'n dy garu,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

3. PLENTYN IEUANC

Dad nefol,
y cymerodd dy Fab, ein Gwaredwr
blant bychain yn ei freichiau a'u bendithio:
derbyn, gweddiwn arnat, dy blentyn **E.**
yn dy gariad a'th ofal di-feth;
cysura bawb a'i carodd ar y ddaear,
a dwg ni oll i'th deyrnas dragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

23.

Lord of all, we thank you
for your work in creation,
for nourishing life in the womb,
for your love even in death.
Thank you for the life of this child **N.**,
whom you gave to us and have taken to yourself.
Thank you for the arms of your love,
embracing both us and **N.** in your family.
Thank you for your presence in our sorrow
and your strength as our family grows older.
Take our sadness, and fill us with your Spirit
to serve you on earth and join your saints in glory;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

COMMENDATION AND FAREWELL

1.

God our creator and redeemer,
by your power Christ conquered death
and returned to you in glory.
Confident of your victory
and claiming his promises,
we entrust **N.** into your keeping
in the name of Jesus our Lord,
who, though he died, is now alive
and reigns with you and the Holy Spirit,
one God now and for ever. **Amen.**

2. AN OLDER CHILD

Into your hands, Lord,
our faithful creator and most loving redeemer,
we commend your child **N.**,
for *s/he* is yours in death as in life.
In your great mercy
gather *him/her* into your arms
and fulfil in *him/her* the purpose of your love;
that, rejoicing in the light and refreshment of your presence,
s/he may enjoy that life which you have prepared
for all those who love you,
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

3. A YOUNG CHILD.

Heavenly Father,
whose Son our Saviour
took little children into his arms and blessed them:
receive, we pray, your child **N.**
in your never-failing care and love,
comfort all who have loved *him/her* on earth,
and bring us all to your everlasting kingdom;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

4. BABAN

I ti, addfwyn Dad,
yr ydym yn wylaidd yn ymddiried y plentyn hwn
sydd mor werthfawr yn dy olwg.
Cymer *ef/hi* yn dy freichiau
a chrosawa *ef/hi* i'th wŷydd,
lle nad oes na galar na phoen,
ond cyflawnder tangnefedd a llawenydd gyda thi
byth bythoedd. **Amen.**

5. GENEDIGAETH FARW

Dduw pob trugaredd, ni fyddi'n gwneud dim yn ofer
ac yr wyt yn caru popeth a greaist;
cyflwynwn iti **E.**, plentyn **E.** ac **E.**,
y tywalltasant arno/i y fath gariad mawr,
ac yr oeddynt yn llawn gobeithion a breuddwydion am ei *d/ddyfodol*.
Yr oeddem wedi hiraethu am gael ei *g/chrosawu* i'n plith;
dyro inni sicrwydd yr amgylchynir *ef/hi* yn awr
ym mreichiau dy gariad,
a'i *f/bod* yn rhannu bywyd atgyfodiad
dy Fab, Iesu Grist. **Amen.**

6. ERTHYLIAD NATURIOL

Dduw pob trugaredd, ni wnei ddim yn ofer
ac yr wyt yn caru popeth a greaist;
cyflwynwn iti **E.**, plentyn **E.** ac **E.**,
y tywalltasant arno/i y fath gariad mawr,
ac yr oeddynt yn llawn gobeithion a breuddwydion am ei *d/ddyfodol*.
Dyro iddynt sicrwydd bod eu plentyn,
er yn anweladwy i ni, yn weladwy ac yn adnabyddus i ti,
ac y bydd yn rhannu bywyd atgyfodedig dy Fab, Iesu Grist. **Amen.**

Y TRADDODIANT

Defnyddia'r gweinidog un o'r ffurfiau canlynol ar y Traddodiant:

Wrth gladdu corff:

Yn ffydd Crist a chan gredu bod **E.** yn nwylo Duw,
yr ydym yn traddodi ei *g/chorff* i'r ddaear:
pridd i'r pridd, lludw i'r lludw, llwch i'r llwch:
mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol
trwy ein Harglwydd Iesu Grist,
a newidia ein cyrff eiddil ni
i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef,
a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn.
Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

4. A BABY

To you, gentle Father,
we humbly entrust this child so precious in your sight.
Take *him/her* into your arms
and welcome *him/her* into your presence
where there is no sorrow nor pain,
but the fullness of peace and joy with you
for ever and ever. **Amen.**

5. STILLBIRTH

God of compassion, you make nothing in vain
and love all you have created;
we commend to you **N.** and **N.'s** child **N.**,
for whom they poured out such great love,
for whom they cherished so many hopes and dreams.
We had longed to welcome *him/her* amongst us;
grant us the assurance that *s/he* is now encircled
in your arms of love,
and shares in the resurrection life
of your Son, Jesus Christ. **Amen.**

6. MISCARRIAGE

God of compassion, you make nothing in vain
and love all you have created;
we commend to you **N** and **N's** child (**N.**),
for whom they poured out such great love,
for whom they cherished so many hopes and dreams.
Grant them the assurance that their child,
though not seen by us, is seen and known by you,
and will share the risen life of your Son, Jesus Christ. **Amen.**

THE COMMITTAL.

The minister uses one of the following forms of Committal:

At the burial of a body:

In the faith of Christ and believing that **N.** is in the hands of God,
we commit *his/her* body to the ground:
earth to earth, ashes to ashes, dust to dust:
in sure and certain hope of the resurrection to eternal life
through our Lord Jesus Christ,
who will transform our frail bodies
that they may be conformed to his glorious body,
who died, was buried, and rose again for us.
To him be glory for ever. **Amen.**

Mewn amlosgfa, os yw'r Traddodiant i'w ddweud:

Yr ydym wedi ymddiried **E.** i drugaredd Duw,
ac yr ydym yn awr yn traddodi ei *g/chorff* i'w amlosgi:
mewn gwir a diogel obaith o'r atgyfodiad i'r bywyd tragwyddol
trwy ein Harglwydd Iesu Grist,
a newidia ein cyrff eiddil ni
i fod yn unffurf â'i gorff gogoneddus ef,
a fu farw, a gladdwyd, ac a gyfododd drachefn er ein mwyn.
Iddo ef y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

Mewn amlosgfa, os yw'r Traddodiant i ddilyn wrth Gladdu Llŵch wedi Amlosgiad:

Yr ydym wedi ymddiried **E.** i drugaredd Duw,
ac yn awr, mewn paratoad at ei *g/chladdedig*aeth,
yr ydym yn rhoddi ei *g/chorff* i'w amlosgi:
gan ddisgwyl cyflawnder yr atgyfodiad
pan gasgl Crist ynghyd ei holl saint
i deyrnasu gydag ef mewn gogoniant am byth. **Amen.**

YR ANFON ALLAN

Duw fo yn fy mhen
a'm hymresymiad;
Duw fo yn fy nhrem,
ac yn f'edrychiad;
Duw fo yn fy ngair
ac yn fy siarad;
Duw fo yn fy mron
ac yn fy nirnad;
Duw ar ben fy nhaith,
ar f'ymadawiad. **Amen.**

Bendithion

Bydded i Grist y bugail da eich lapio yn ei gariad,
eich llenwi a thangnefedd
a'ch tywys mewn gobaith gydol eich dyddiau;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

Rhodded Duw ichwi ei ddiddanwch a'i dangnefedd,
ei oleuni a'i lawenydd, yn y byd hwn ac yn y byd a ddaw;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

Bydded i gariad Duw
a thangnefedd yr Arglwydd Iesu Grist
eich bendithio a'ch cysuro chwi, a phawb a adnabu ac a garodd **E.**,
yn awr a hyd byth. **Amen.**

In a crematorium, if the Committal is to take place then:

We have entrusted **N.** to God's mercy
and we now commit *his/her* body to be cremated :
in sure and certain hope of the resurrection to eternal life
through our Lord Jesus Christ,
who will transform our frail bodies
that they may be conformed to his glorious body,
who died, was buried, and rose again for us.
To him be glory for ever. **Amen.**

In a crematorium, if the Committal is to follow at the Burial of Cremated Remains:

We have entrusted **N.** to God's mercy
and now, in preparation for *his/her* burial,
we give *his/her* body to be cremated:
We look for the fullness of the resurrection
when Christ shall gather all his saints
to reign with him in glory for ever. **Amen.**

THE DISMISSAL

God be in my head
and in my understanding;
God be in mine eyes,
and in my looking;
God be in my mouth,
and in my speaking;
God be in my heart,
and in my thinking;
God be at mine end,
and at my departing. **Amen.**

Blessings

May Christ the good shepherd enfold you with love, fill you with
peace, and lead you in hope, to the end of your days; and the
blessing of God almighty, the Father, the Son, and the Holy
Spirit, be among you and remain with you always. **Amen.**

May God give you his comfort and his peace, his light and his
joy, in this world and the next; and the blessing of God
almighty, the Father, the Son, and the Holy Spirit, be among you
and remain with you always. **Amen.**

May the love of God and the peace of the Lord Jesus Christ
bless and console you, and all who have known and loved **N.**,
this day and for evermore. **Amen.**

IX. GWASANAETH YN Y CARTREF AR ÔL YR ANGLADD

Gellir addasu'r gwasanaeth hwn i'w ddefnyddio naill ai'n union wedi'r Angladd neu'n ddiweddarach. Gall cyfaill, aelod o'r teulu neu weinidog ei arwain.

WRTH Y DRWS

Gall y gweinidog ddweud

Yn enw'r Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Bydded tangnefedd Duw ein Tad nefol, ac Iesu Grist ffynhonnell heddwch, a'r Ysbryd Glân y diddanydd ar y tŷ hwn a phawb sy'n preswyllo ynddo.

Agor, O Dduw, ddrws y tŷ hwn; llewyrched dy oleuni yma i ymlid ymaith bob tywyllwch; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

GAIR DUW

Gellir defnyddio un neu ragor o'r darlleniadau a ganlyn:

Ioan 14.1-3

Mathew 11.28-30

Philipiaid 3.20 - 4.1

Salm 71.1-6, 17-18.

Salm 126. 5-6.

Salm 139. 7-11.

GWEDDIAU

Gellir defnyddio gweddi neu weddïau addas allan o Adran XI, neu fe all y bydd gweddïau anffurfiol dros y teulu yn fwy priodol. Gall y weddi hon fod yn arbennig o addas os darperir lluniaeth ar ôl yr Angladd.

Hollalluog Dduw, Tad ein Harglwydd Iesu Grist, yr adnabu ei ddisgyblion ef wrth iddo dorri'r bara wrth eu bwrdd ar ôl yr atgyfodiad: diolchwn iti am dy nerth i'n cynnal yn yr hyn a wnaethom heddiw, a gofynnwn yn awr am i'th bresenoldeb gael ei gydnabod yn y cartref hwn; dwg dy dangnefedd a'th lawenydd i bob lle sy'n cyffroi'r cof; dyro dy nerth a'th bresenoldeb yn y tasgau beunyddiol hynny a rennid gynt; ac yn holl droeon bywyd dyro inni ras i wneud dy ewyllys ddydd ar ôl dydd, ac i ddisgwyl am ddyfodiad gogoneddus Crist, pan gesgli ni ynghyd at dy fwrdd yn y nefoedd i fod gyda thi byth bythoedd. **Amen.**

DIWEDDGLO

Gall y gweinidog ddweud rhan o Salm 121 neu'r cyfan ohoni.

IX. A SERVICE AT HOME AFTER THE FUNERAL

This service may be adapted for use either immediately after the funeral or later. It may be led by a friend or family member or by a minister.

AT THE DOOR

The minister may say

In the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit. **Amen.**

The peace of God our heavenly Father, of Jesus Christ the source of peace, and of the Holy Spirit the comforter, come upon this house and all who live here.

Open, O God, the door of this house; let your light shine here to drive away all darkness; through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

THE WORD OF GOD

One or more of the following readings may be used:

John 14.1-3

Matthew 11.28-30

Philippians 3.20 - 4.1

Psalms 71.1-6, 17-18.

Psalms 126. 5-6.

Psalms 139. 7-11.

PRAYERS

A suitable prayer or prayers from Section XI may be used, or informal prayer for the family may be more appropriate. This prayer may be especially appropriate if there is food after the Funeral.

Almighty God, the Father of our Lord Jesus Christ, whose disciples recognized him as he broke bread at their table after the resurrection: we thank you for your strength upholding us in what we have done today, and now we ask for your presence to be recognized in this home; bring your peace and joy to each place which stirs the memory; give your strength and presence in those daily tasks which used to be shared, and in all the changes of life give us grace to do your will day by day, and to look for the glorious coming of Christ, when you will gather us together to your table in heaven to be with you for ever and ever. **Amen.**

CONCLUSION

The minister may say some or all of Psalm 121.

X. GWASANAETH COFFA

AMLINELLIAD O'R DREFN AR GYFER GWASANAETH COFFA

Y DOD YNGHYD

1. Y mae'r gweinidog yn croesawu'r bobl ac yn cyflwyno'r gwasanaeth.
2. Gellir defnyddio brawddegau o'r Ysgrythur.
3. Gellir dweud y Colect yma neu yn ystod y Gweddïau.

DARLLENIADAU A PHREGETH

4. Defnyddir darlenniad neu ddarlenniadau o'r Beibl.
5. Gall salmau neu emynau ddilyn y darlenniadau.
6. Traddodir Pregeth.
7. Gellir defnyddio caneuon a darlenniadau eraill, a gellir rhoi teyrngedau.

GWEDDÏAU

8. Fel rheol, bydd y gweddïau yn dilyn y drefn hon:
Diolchgarwch am fywyd yr ymadawedig;
Gweddi dros y rhai sy'n galaru;
Gweddi am barodrwydd i fyw yng ngoleuni tragwyddoldeb.
9. Gellir canu emyn.

CYFLWYNO A FFARWELIO

10. Pan fo'r amgylchiadau'n briodol, cyflwynir mewn geiriau a awdurdodwyd y sawl a fu farw i Dduw.

YR ANFON ALLAN

11. Dywedir Gweddi'r Arglwydd.
12. Gall y gwasanaeth ddiweddu gyda bendith.

Os digwydd Gwasanaeth Coffa oddi mewn i weinyddiad o'r Cymun Bendigaid, dilynr yr adrannau priodol i'r rhan honno o'r gwasanaeth.

NODIADAU

Cynlluniwyd y canllawiau hyn i'w defnyddio yn yr eglwys rai wythnosau ar ôl y gwasanaeth Angladd. Darperir isod un ffordd o ychwanegu at y Drefn. Os cynhelir y gwasanaeth coffa yr un dydd â'r Angladd, neu'n fuan iawn wedyn, dylid defnyddio'r gwasanaeth Angladd, heb y traddodiant.

Dylid sicrhau ei bod yn glir pwy sy'n llywyddu gydol y gwasanaeth, pwy sy'n cyflwyno'r gwasanaeth ac yn ei ddiweddu, ac nad yw nifer y siaradwyr, yr eitemau cerddorol a'r darlenniadau heb fod o'r Beibl yn rhwystro'r gwasanaeth rhag canolbwyntio ar glywed gair Duw, gweddïo a diolch.

X. A MEMORIAL SERVICE

AN OUTLINE ORDER FOR A MEMORIAL SERVICE

THE GATHERING

1. The minister welcomes the people and introduces the service.
2. Sentences of scripture may be used.
3. The Collect may be said here or in the Prayers.

READINGS AND SERMON

4. One or more readings from the Bible is used.
5. Psalms or hymns may follow the readings.
6. A Sermon is preached.
7. Other songs and readings may be used, and tributes may be made.

PRAYERS

8. The prayers usually follow this sequence:
Thanksgiving for the life of the departed.
Prayer for those who mourn.
Prayer for readiness to live in the light of eternity.
9. A hymn may be sung.

COMMENDATION AND FAREWELL

10. In appropriate circumstances, the dead person is commended to God with authorized words.

THE DISMISSAL

11. The Lord's Prayer is said.
12. The service may end with a blessing.

If the Memorial Service takes place within a celebration of the Holy Eucharist, the appropriate sections are followed for that part of the service.

NOTES

This outline order is designed for use in church several weeks after the Funeral service has taken place. One way of amplifying the Order is provided below. If the memorial service takes place on the same day as, or very soon after, the Funeral, the Funeral service should be used, without the committal.

Care should be taken to ensure that it is clear who is presiding throughout, who introduces and concludes the service, and that the number of other speakers, musical items and non-biblical readings does not unbalance the service from its focus on the word of God, prayer and thanksgiving.

GWASANAETH COFFA: GWASANAETH ENGHREIFFTIOL

Y DOD YNGHYD

*Y mae'r gweinidog yn croesawu'r bobl ac yn cyflwyno'r gwasanaeth.
Gellir canu neu ddweud brawddegau o'r Ysgrythur, a gellir canu emyn.*

Dywed y gweinidog

Yr ydym yn cwrdd yn enw Iesu Grist, a fu farw ac a gyfododd er gogoniant Duw Dad. Gras a thrugaredd a fo gyda chwi.

(A hefyd gyda thi).

Y mae'r gweinidog yn cyflwyno'r gwasanaeth gyda'r geiriau hyn neu eiriau addas eraill.

Disgwylwn nid wrth y pethau a welir ond wrth y pethau nas gwelir; oherwydd byrhoedlog yw'r pethau a welir, ond y mae'r pethau nas gwelir yn dragwyddol. Daethom ynghyd heddiw i gofio gerbron Duw ein *brawd/chwaer E.*, i ddiolch am ei *f*bywyd ac i gysuro y naill y llall yn ein galar.

Gweddi Agoriadol : Dywedir un o'r gweddiâu hyn:

Dad nefol, diolchwn i ti am iti ein llunio ar dy ddelw dy hun a rhoddi inni ddoniau coff, meddwl ac ysbryd. Diolchwn iti yn awr am **E.** ac am yr hyn a olygai i bob un ohonom. Wrth inni anrhydeddu'r coffa amdano/*i*, gwna ni'n fwy ymwybodol mai ti yw'r un y daw oddi wrtho bob rhodd berffaith, gan gynnwys y rhodd o fywyd tragwyddol trwy Iesu Grist. **Amen.**

Neu

Dad nefol, moliannwn dy enw am bawb a orffennodd y bywyd hwn yn dy garu di ac yn ymddiried ynot, am esiempl eu bywydau, am y bywyd a'r gras a roddaist iddynt ac am y tangnefedd y maent yn gorffwyso ynddo. Molwn di heddiw am dy *was/wasanaethferch E.* ac am bopeth a wnaethost trwyddo/*i*. Tyrd i gwrdd â ni yn ein tristwch a llanw ein calonnau â moliant a diolchgarwch, er mwyn ein Harglwydd atgyfodedig, Iesu Grist. **Amen.**

DARLLENIADAU A PHREGETH

Gellir defnyddio'r gantigl hon:

**Bydd gwaredigion yr Arglwydd yn dychwelyd:
a bydd gofid a griddfan yn ffoi ymaith.**

Llawenyched yr anial a'r sychdir:
gorfoledded y diffeithwch, a blodeuo.
Cânt weld gogoniant yr Arglwydd:
a mawrhydi ein Duw ni.

**Bydd gwaredigion yr Arglwydd yn dychwelyd:
a bydd gofid a griddfan yn ffoi ymaith.**

Cadarnhewch y dwylo llesg:
cryfhewch y gliniau gwan;

MEMORIAL SERVICE: A SAMPLE SERVICE

THE GATHERING

*The minister welcomes the people and introduces the service.
Sentences of Scripture may be sung or said, and a hymn may be sung.*

The minister says

We meet in the name of Jesus Christ, who died and was raised to the glory of God the Father. Grace and mercy be with you.

(and also with you).

The minister introduces the service in these or other suitable words.

We look not to the things that are seen but to the things that are unseen; for the things that are seen are transient but the things that are unseen are eternal.

Today we come together to remember before God our *brother/sister N.*, to give thanks for *his/her* life and to comfort one another in our grief.

Opening Prayer: One of these prayers is said:

Father in heaven,

we thank you because you made us in your own image and gave us gifts in body, mind and spirit. We thank you now for **N.** and what *s/he* meant to each of us. As we honour *his/her* memory, make us more aware that you are the one from whom comes every perfect gift, including the gift of eternal life through Jesus Christ. **Amen.**

Or

Father in heaven, we praise your name for all who have finished this life loving and trusting you, for the example of their lives, the life and grace you gave them and the peace in which they rest. We praise you today for your servant **N.** and for all that you did through *him/her*. Meet us in our sadness and fill our hearts with praise and thanksgiving, for the sake of our risen Lord, Jesus Christ. **Amen.**

READINGS AND SERMON

This canticle may be used:

**The ransomed of the Lord shall return,
and sorrow and sighing shall flee away.**

The wilderness and the dry land shall rejoice:
the desert shall burst into song.

They shall see the glory of the Lord:
the majesty of our God.

**The ransomed of the Lord shall return,
and sorrow and sighing shall flee away.**

Strengthen the weary hands:
make firm the feeble knees.

Say to the anxious,

Dywedwch wrth y pryderus, Ymgryfhewch, nac ofnwch:
wele, fe ddaw eich Duw mewn barn,
fe ddaw mewn barn i'ch achub.

**Bydd gwaredigion yr Arglwydd yn dychwelyd:
a bydd gofid a griddfan yn ffoi ymaith.**
(Eseia 35.1,2b,3-4,10a).

*Gellir defnyddio darlenniad naill ai o'r Hen Destament neu o'r Testament Newydd.
Ar ddiwedd y darlenniad gall y darllenydd ddweud*

Dyma air yr Arglwydd.
I Dduw y bo'r diolch.

*Gellir defnyddio darlenniad o'r Testament Newydd (a all fod yn ddarlenniad o'r Efengyl).
Pan gyhoeddir yr Efengyl dywed y darllenydd*

Gwrandewch Efengyl Crist yn ôl Sant ...
Gogoniant i ti, O Arglwydd.

Ar ddiwedd y darlenniad
Dyma Efengyl yr Arglwydd.
Moliant i ti, O Grist.

Traddodir Pregeth.

Gellir defnyddio caneuon a darlenniadau heb fod o'r Beibl, a gellir rhoi teyrngedau.

Gellir defnyddio un o'r gweddïau hyn i gysylltu â Datgan y Ffydd neu â'r Diolchgarwch.

Dad nefol, diolchwn iti am dy *was/wasanaethferch E..* Moliannwn di wrth inni gofio ei *f/bywyd* a mawrygu'r cof amdano/i. Bendithiwn di am iddo/i, o ddwyn dy ddelw di, ddyfod â goleuni i'n bywyd; oherwydd gwelsom yn ei *g/chyfeillgarwch* adlewyrchiad o'th dosturi, yn ei *g/onestrwydd* ddrych o'th ddaioni, ac yn ei ffyddlondeb gipolwg o'th gariad tragwyddol. Caniatâ i bob un ohonom, y rhai amddifaid a garodd, ras i ddilyn ei *h/esiempl* dda fel y delom gydag *ef/hi* i'th deyrnas dragwyddol; trwy lesu Grist ein Harglwydd, a fu farw ac a gyfododd drachefn ac a agorodd borth y gogoniant, ac y bo iddo'r moliant yn oes oesoedd.
Amen.

Neu
Iachawdwr hollalluog, y mae gan y sawl a fu farw mewn ffydd lawenydd bythol yn dy wyddfod. Am y rhai ohonom a adawyd, bydd gyda ni yn ein tristwch a thro ein golygon atat ti. Trwy dy farwolaeth un waith am byth ar y groes, cyfod ni i fywyd newydd, dyro inni fuddugoliaeth dros angau a hyder i edrych ymlaen at dy ddyfodiad. **Amen.**

Be strong, fear not, your God is coming with judgement:
coming with judgement to save you.

**The ransomed of the Lord shall return,
and sorrow and sighing shall flee away.**

(Isaiah 35.1,2b,3-4,10a).

*A reading from the Old or New Testament may be used.
At the end the reader may say*

This is the word of the Lord.

Thanks be to God.

*A reading from the New Testament (which may be a Gospel reading) is used.
When the Gospel is announced the reader says*

Listen to the Gospel of Christ according to Saint ...

Glory to you, o Lord.

At the end

This is the Gospel of the Lord.

Praise to you, O Christ.

A Sermon is preached.

Songs and non-biblical readings may be used, and tributes may be made.

*One of these prayers may be used to provide a link with the Affirmation of Faith or the
Thanksgiving.*

Father in heaven, we give you thanks for your servant **N**. We praise you as we recollect *his/her* life and cherish *his/her* memory. We bless you that in bearing your image *s/he* has brought light to our lives; for we have seen in *his/her* friendship reflections of your compassion, in *his/her* integrity demonstrations of your goodness, in *his/her* faithfulness glimpses of your eternal love. Grant to each of us, beloved and bereft, the grace to follow *his/her* good example so that we with *him/her* may come to your everlasting kingdom; through Jesus Christ our Lord, who died and rose again and opened the gate of glory, to whom be praise for all eternity. **Amen.**

Or

Almighty Saviour, those who have died in faith have eternal joy in your presence.

For us who remain, be with us in our sadness and turn our eyes to you.

By your death once for all upon the cross, raise us to new life, give us victory over death and confidence to look forward to your coming. **Amen.**

Datgan y Ffydd

Gellir defnyddio'r Datganiad hwn o Ffydd:

Gadewch inni ddatgan y newydd da a dderbyniasom,
y daliwn yn gadarn ynddo,
yr achubir ni trwyddo
ac a draddodwn i eraill.

**Bu Crist farw dros ein pechodau ni
yn ôl yr Ysgrythurau;
fe'i claddwyd;
ac fe'i hatgyfodwyd i fywyd ar y trydydd dydd
yn ôl yr Ysgrythurau;
wedi hynny fe ymddangosodd i'w ddilynwyr,
ac i'r holl apostolion:
hyn a dderbyniasom,
a hyn yr ydym yn ei gredu. Amen.**
(cf. I Corinthiaid 15.3-7).

Ymbiliau

Dywedir gweddïau addas (gweler Adran XI).

Gellir defnyddio'r cyflwyniad a'r ymateb a ganlyn:

Gweddïwn mewn tangnefedd ar yr Arglwydd:
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig:
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

Gweddïau o Ddiolchgarwch

Gellir canu emynau a dwyn tystiolaeth.

Gellir defnyddio'r adnodau o ganlyn neu'r cyfan o'r Te Deum.

Ti Grist yw brenin y gogoniant:
ti yw tragwyddol Fab y Tad.
Pan gymeraist gnawd i'n rhyddhau ni:
dewisaist yn wylaidd groth y Wryf.
Gorchfygaist golyn angau:
ac agor teyrnas nef i bawb sy'n credu.
Yr wyt yn eistedd ar ddeheulaw Duw mewn gogoniant:
yr ydym yn credu y deui di i'n barnu.
Tyrd, felly, O Arglwydd, a chynorthwya dy bobl:
a brynwyd â'th waed dy hun;
A dwg ni gyda'th saint:
i'r gogoniant tragwyddol.

Gellir defnyddio un neu ragor o'r gweddïau hyn o ddiolchgarwch.

Teilwng wyt ti, ein Harglwydd a'n Duw:
i dderbyn y gogoniant a'r anrhydedd a'r gallu,
**Oherwydd tydi a greodd bob peth:
a thrwy dy ewyllys y daethant i fod ac y crewyd hwy.**

Affirmation of Faith

This Affirmation of Faith may be used:

Let us affirm the good news we have received,
in which we stand,
through which we are saved
and which we hand on to others.

**Christ died for our sins
in accordance with the scriptures;
he was buried;
he was raised to life on the third day
in accordance with the scriptures;
afterwards he appeared to his followers,
and to all the apostles:
this we have received,
and this we believe. Amen.**

(cf. I Corinthians 15.3-7).

Prayers of Intercession

Suitable prayers are said (see Section XI).

This introduction and response may be used:

In peace let us pray to the Lord, using the response:
Hear us risen Lord: **our resurrection and our life.**

Prayers of Thanksgiving

Hymns may be sung and testimony given.

Either the whole of, or these verses from, the Te Deum may be used.

You Christ are the King of glory:
the eternal Son of the Father.
When you took our flesh to set us free:
you humbly chose the Virgin's womb.
You overcame the sting of death:
and opened the kingdom of heaven to all believers.
You are seated at God's right hand in glory:
we believe that you will come and be our judge.
Come then, Lord, and help your people:
bought with the price of your own blood.
And bring us with your saints:
to glory everlasting.

One or more of these thanksgivings may be used.

You are worthy, O Lord our God:
to receive glory and honour and power .
**For you created all things:
and by your will they have their being.**

Teilwng wyt ti, yr Oen a laddwyd:
ac a brynaist i Dduw â'th waed:
rai o bob llwyth ac iaith a phobl a chenedl.

**Gwnaethost hwy yn urdd frenhinol
i sefyll gerbron ein Duw ac i'w wasanaethu:
ac fe deyrnasant gyda thi ar y ddaear.
Iddo ef sy'n eistedd ar yr orsedd ac i'r Oen:
y byddo'r moliant a'r gogoniant a'r gallu
byth bythoedd. Amen.**

Neu

Dad hollalluog, rhoddwn i ti ddiolch a moliant
am iti anfon dy Fab i farw, a'i atgyfodi o blith y meirw.
Molwn di yn llawn hyder dy fod yn achub dy holl bobl,
y byw a'r meirw.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Diolchwn iti am **E.**,
yr addawyd iddo/i yn ei f/bedydd fywyd tragwyddol
ac sydd yn awr yng nghwmni'r saint.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Diolchwn iti am ein *brawd/chwaer*, a fu'n cyfranogi o fara'r bywyd,
rhagflas o'r wledd dragwyddol yn y nefoedd.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Diolchwn iti am ein holl berthnasau a chyfeillion
ac am bawb a fu'n gymorth inni,
sy'n mwynhau'r wobr am eu daioni.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Gweddiwn ar i deulu a chyfeillion ein *brawd/chwaer E.*
dderbyn yn eu galar ddiddanwch yr Arglwydd,
a wylodd ar farwolaeth Lasarus, ei ffrind.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Gweddiwn dros bawb ohonom sydd wedi ymgynnull yma
i addoli mewn ffydd,
ar inni gael ein cynnull ynghyd drachefn yn nheyrnas Dduw.
Arglwydd, clyw ni: **yn rasol, clyw ni, O Arglwydd.**

Neu

Arglwydd Dduw, creawdwr pob peth,
gwnaethost ni yn greaduriaid y ddaear hon,
ond addewaist inni hefyd ran yn y bywyd tragwyddol.
Yn unol â'th addewidion,
bydded i bawb a fu farw yn nhangnefedd Crist
gael cyfranogi gyda'th saint yn llawenydd y nefoedd,
lle nad oes na galar na phoen
ond bywyd hyd byth.
Alelwia ! Amen.

You are worthy, O Lamb, for you were slain:
and by your blood you bought for God
people of every tribe and language, nation and grace.

**You have made them a kingdom of priests,
to stand and serve before our God:
and they will reign with you on earth.
To him who sits on the throne and to the lamb:
be praise and honour, glory and might,
for ever and ever, Amen.**

Or

We give you thanks and praise, almighty Father,
that you sent your Son to die, and raised him from the dead.
We praise you in the confidence that you save all your people,
living and dead.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

We thank you for **N.**,
who in baptism was given the pledge of eternal life
and is now admitted to the company of the saints.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

We thank you for our *brother/sister* who shared the bread of life,
a foretaste of the eternal banquet of heaven.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

We thank you for our relatives and friends
and for all who have helped us,
who enjoy the reward of their goodness.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

We pray that the family and friends of our *brother/sister N.*
may be consoled in their grief by the Lord,
who wept at the death of Lazarus his friend.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

We pray for all of us assembled here to worship in faith,
that we may be gathered together again in God's kingdom.
Lord, hear us: **Lord, graciously hear us.**

Or

Lord God, creator of all,
you have made us creatures of this earth,
but have also promised us a share in life eternal.
According to your promises,
may all who have died in the peace of Christ
share with your saints in the joy of heaven,
where there is neither sorrow nor pain
but life everlasting.
Alleluia ! Amen.

Oni weinyddir y Cymun:

Gweddïwn yn hyderus ar y Tad:

Ein Tad yn y nefoedd ...

Neu

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddïwn yn hyderus:

Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd ...

Y CYFLWYNIANT

Hollalluog Dduw,
yn dy gariad mawr
lluniaist ni â'th ddwylo
ac anadlu inni fywyd trwy dy Ysbryd.
Er inni fod yn bobl wrthryfelgar,
ni chefnaist arnom yn ein pechod.
O'th dyner drugaredd
anfonaist dy Fab
i'n hadfer ar dy ddelw.
Mewn ufudd-dod i'th ewyllys
rhoes ef ei fywyd drosom,
a dwyn yn ei gorff ein pechodau ar y groes.
Trwy dy allu nerthol
cyfodaist ef o'r bedd
a'i ddyrchafu i orsedd y gogoniant.
Gan ymlawenhau yn ei fuddugoliaeth
a chan ymddiried yn dy addewid
i fywhau pawb sy'n troi at Grist,
cyflwynwn **E.** i'th drugaredd,
ac ymunwn â'th holl bobl ffyddlon
ac â holl gwmpeini'r nef
yn yr un gân dragwyddol o foliant:
**Y fendith a'r anrhydedd,
y gogoniant a'r gallu
a fo i ti, yn oes oesoedd. Amen.**

YR ANFON ALLAN

Y Tangnefedd

Dywedodd Iesu: Yr wyf yn gadael i chwi dangnefedd; yr wyf yn rhoi i chwi fy nhangnefedd i fy hun. Nid fel y mae'r byd yn rhoi yr wyf fi'n rhoi i chwi. Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu'ch calon, a pheidiwch ag ofni. Tangnefedd y Crist atgyfodedig a fyddo bob amser gyda chwi:
A hefyd gyda thi.

If the Eucharist is not celebrated:

Let us pray with confidence to the Father:

Our Father in heaven ...

Or

As our Saviour taught us, we boldly pray:

Our Father who art in heaven ...

THE COMMENDATION

Almighty God,
in your great love
you crafted us by your hand
and breathed life into us by your Spirit.
Although we became a rebellious people,
you did not abandon us to our sin.
In your tender mercy
you sent your Son
to restore us in your image.
In obedience to your will
he gave up his life for us,
bearing in his body our sins on the cross.
By your mighty power
you raised him from the grave
and exalted him to the throne of glory.
Rejoicing in his victory
and trusting in your promise
to make alive all who turn to Christ,
we commend **N.** to your mercy
and we join with all your faithful people
and the whole company of heaven
in the one unending song of praise:
**Blessing and honour
and glory and power
be yours, for ever and ever. Amen.**

THE SENDING OUT

The Peace

Jesus said: Peace I leave with you. My peace I give to you. Not as the world gives give I unto you. Do not let your hearts be troubled, neither let them be afraid.

The peace of the risen Christ be always be with you.

And also with you.

DIWEDDGLO

Ni all nac einioes nac angau
ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw
yn Iesu Grist ein Harglwydd.

Caniatâ i ni, O Arglwydd Dduw, ymddiried ynot
nid er ein mwyn ein hunain yn unig,
ond hefyd er mwyn y rhai a garwn
ac a guddiwyd rhagom gan gysgod angau,
fel, a ninnau'n credu i ti yn dy allu
gyfodi ein Harglwydd Iesu Grist o blith y meirw,
y bo inni felly ymddiried y bydd i'th gariad
roddi bywyd tragwyddol i bawb sy'n credu ynddo ef;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd,
sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân,
yn un Duw, yn awr a hyd byth. **Amen.**

Bydded i Dduw tangnefedd,
a ddug yn ôl oddi wrth y meirw ein Harglwydd Iesu,
fugail mawr y defaid,
eich perffeithio ym mhob daioni i wneud ei ewylllys;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

XI. GWEDDÏAU MEWN GWASANAETHAU ANGLADD A GWASANAETHAU COFFA

Y mae'r gweddïau hyn yn dilyn trefn y gwasanaethau, o'r Dyfod Ynghyd hyd ar ôl yr Angladd.

Gweddïau wrth Ddyfod Ynghyd

Gweddïau o Edifeirwch (Kyriau a Gollyngdod)

Colectau ar gyfer Gwasanaethau Angladd a Gwasanaethau Coffa

Diolchgarwch am Fywyd yr Ymadawedig

Gweddïau dros y rhai sy'n Galaru

Gweddïau am Barodrwydd i Fyw yng Ngoleuni Tragwyddoldeb

Litaniâu a Gweddïau Ymatebol

Gweddïau Ymddiried a Chyflwyno

Bendithion a Diweddiadau Eraill

Gweddïau i'w defnyddio ar ôl Salmu

Y mae gweddïau addas eraill yn adrannau II - V (Cyn yr Angladd) a IX (Ar ôl yr Angladd).

Y mae gweddïau addas ar gyfer angladd plentyn yn adran VIII.

CONCLUSION

Neither death nor life
can separate us from the love of God
in Jesus Christ our Lord.

Grant to us, Lord God,
to trust you not for ourselves alone,
but also for those whom we love
and who are hidden from us by the shadow of death;
that, as we believe your power
to have raised our Lord Jesus Christ from the dead,
so may we trust your love
to give eternal life to all who believe in him;
through Jesus Christ our Lord,
who is alive and reigns with you and the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

The God of peace,
who brought again from the dead our Lord Jesus,
that great shepherd of the sheep,
make you perfect in every good work to do his will;
and the blessing of God almighty,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
be among you and remain with you always. **Amen.**

XI. PRAYERS AT FUNERAL & MEMORIAL SERVICES

These prayers reflect the sequence found in the services, from the time of gathering until after the Funeral.

Gathering Prayers.

Prayers of Penitence (Kyries and Absolutions).

Collects for Funeral and Memorial Services.

Thanksgiving for the Life of the Departed.

Prayers for those who Mourn.

Prayers for Readiness to Live in the Light of Eternity.

Litanies and Responsive Prayers.

Prayers of Entrusting and Commending.

Blessings and other Endings.

Prayers for Use after Psalms.

*Other suitable prayers may be found in sections II - V
(Before the Funeral) and IX (After the Funeral).*

Prayers suitable for a child may be found in section VIII.

GWEDDĪAU WRTH DDYFOD YNGHYD

1.

O Dduw ein noddod a'n nerth,
yr wyt yn agos atom yn ein trallod;
tyrd i gwrdd â ni yn ein galar a dyrchafa ein llygaid
at dangnefedd a goleuni dy ofal gwastadol drosom.
Cynorthwya ni felly i glywed geiriau dy ras
fel y diddyma dy gariad ein hofn,
yr esmwytha dy bresenoldeb ein hunigrwydd
ac yr adnewyddda dy addewidion ein gobaith
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

2.

Dad grasol,
cynorthwya ni
mewn tywyllwch a goleuni,
mewn trallod a llawenydd
i ymddiried yn dy gariad,
i wasanaethu dy bwrpas
ac i foliannu dy enw;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

3.

Dad nefol,
fe'n gwnaethost nid i dywyllwch a marwolaeth,
ond i fyw gyda thi am byth.
Hebot nid oes gennym ddim i obeithio amdano;
gyda thi, nid oes gennym ddim i'w ofni.
Llefara wrthym yn awr eiriau dy fywyd tragwyddol.
Cyfod ni o boen meddwl ac euogrwydd
i oleuni a thangnefedd dy bresenoldeb,
a gosod ogoniant dy gariad o'n blaen;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

GWEDDĪAU O EDIFEIRWCH

Kyriau

4.

Cofia, Arglwydd, dy drugaredd a'th ffyddlondeb,
oherwydd y maent erioed.
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

Paid â chofio pechodau fy ieuencid na'm gwrthryfel,
ond yn dy gariad cofia fi,
er mwyn dy ddaioni, O Arglwydd.
Crist, trugarha. **(Crist, trugarha.)**

Cadw fi a gwared fi;
na ddoed cywilydd arnaf, oherwydd ynot ti yr wyf yn llochesu.
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

GATHERING PRAYERS.

1.

God our refuge and strength,
close at hand in our distress;
meet us in our sorrow and lift our eyes
to the peace and light of your constant care.
Help us so to hear the word of your grace
that our fear will be dispelled by your love,
our loneliness eased by your presence
and our hope renewed by your promises
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

2.

Gracious Father,
in darkness and light,
in trouble and in joy,
help us to trust your love,
to serve your purpose
and to praise your name;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

3.

Heavenly Father,
you have not made us for darkness and death,
but for life with you for ever.
Without you we have nothing to hope for;
with you we have nothing to fear.
Speak to us now your words of eternal life.
Lift us from anxiety and guilt
to the light and peace of your presence,
and set the glory of your love before us;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

PRAYERS OF PENITENCE.

Kyries.

4.

Remember, Lord, your compassion and love,
for they are everlasting.
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

Remember not the sins of my youth or my transgressions,
but think on me in your goodness, O Lord,
according to your steadfast love.
Christ, have mercy. **(Christ, have mercy.)**

O keep my soul and deliver me;
let me not be put to shame, for I have put my trust in you.
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

5.

Arglwydd Iesu, dangosaist inni'r ffordd at y Tad:
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

Arglwydd Iesu, y mae dy air yn oleuni i'n llwybr:
Crist, trugarha. **(Crist, trugarha.)**

Arglwydd Iesu, ti yw'r bugail da
sy'n ein tywys i fywyd tragwyddol:
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

6.

Fy enaid, bendithia'r Arglwydd,
a phaid ag anghofio'i holl ddoniau:
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

Ef sy'n maddau dy holl gamweddau,
yn iacháu dy holl afiechyd:
Crist, trugarha. **(Crist, trugarha.)**

Ef sy'n gwaredu dy fywyd o'r pwll,
ac yn dy goroni â chariad a thrugaredd. **(Arglwydd, trugarha.)**

7.

O'r dyfnderau y gwaeddais arnat, O Arglwydd.
Arglwydd, clyw fy llef.
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

Os wyt yn cadw cyfrif o gamweddau,
pwy, O Arglwydd, a all sefyll?
Crist, trugarha. **(Crist, trugarha.)**

Gobeithia yn yr Arglwydd,
oherwydd gyda'r Arglwydd y mae ffyddlondeb,
a chydag ef y mae gwaredigaeth helaeth.
Arglwydd, trugarha. **(Arglwydd, trugarha.)**

Gollyngdod

8.

Bydded i Dduw cariad
ein dwyn yn ôl ato ef ei hun,
maddau inni ein pechodau
a rhoddi inni sicrwydd o'i gariad tragwyddol
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

9.

Bydded i Dduw Dad faddau inni ein pechodau
a'n dwyn i gymdeithas ei fwrdd
gyda'i saint am byth. **Amen.**

5.

Lord Jesus, you have shown us the way to the Father:
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

Lord Jesus, your word is a light to our path:
Christ, have mercy. **(Christ, have mercy.)**

Lord Jesus, you are the good shepherd,
leading us into everlasting life:
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

6.

Praise the Lord, O my soul,
and forget not all his benefits:
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

Who forgives all your sin
and heals all your infirmities:
Christ, have mercy. **(Christ, have mercy.)**

Who saves your life from destruction
and crowns you with mercy and loving-kindness:
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

7.

Out of the depths I cry to you:
Lord, hear my voice.
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

If you should mark what is done amiss:
who may abide it?
Christ, have mercy. **(Christ, have mercy.)**

Trust in the Lord, for with him there is mercy:
for with him is ample redemption.
Lord, have mercy. **(Lord, have mercy.)**

Absolutions.

8.

May the God of love
bring us back to himself,
forgive us our sins
and assure us of his eternal love
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

9.

May God our Father forgive us our sins
and bring us to the fellowship of his table
with his saints for ever. **Amen.**

COLECTAU AR GYFER GWASANAETHAU ANGLADD A GWASANAETHAU COFFA

10.

Dad trugarog,
clyw ein gweddïau a chysura ni;
adnewyddu ein gobaith yn dy Fab,
a gyfodaist o blith y meirw;
cryfha ein ffydd
y caiff (**E.** a phawb) pawb a fu farw yng nghariad Crist
rannu ei atgyfodiad ef
sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi,
yn awr a byth. **Amen.**

11.

Dduw tragwyddol, ein crëwr a'n prynwr,
caniatâ i ni gyda (**E.** a) phawb o'r ffyddloniaid ymadawedig
ddiogel fuddiannau dioddefaint achubol dy Fab
a'i atgyfodiad gogoneddus;
fel, yn y dydd olaf,
pan gesgli ynghyd bob peth yng Nghrist,
y caffom fwynhau gyda hwy gyflawnder dy addewidion;
trwy Iesu Grist dy Fab ein Harglwydd,
sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi,
yn undod yr Ysbryd Glân,
yn un Duw, yn awr a hyd byth. **Amen.**

DIOLCH AM FYWYD YR YMADAWEDIG

12.

Bendigedig fyddo Duw a Thad ein Harglwydd Iesu Grist,
a'n bendithiodd â'r rhodd o fywyd ar y ddaear hon
ac a roddodd i'n *brawd/chwaer* **E.**
rychwant ei *f/blynyddoedd* a doniau ei *g/chymeriad*.
O Dduw ein Tad, diolchwn iti yn awr am ei *f/bywyd*,
am bob atgof o gariad a llawenydd,
am bob gweithred dda a wnaeth
ac am bob galar a rannodd â ni.
Diolchwn iti am ei *f/bywyd* ac am ei *f/marwolaeth*,
diolchwn iti am yr orffwysfa yng Nghrist y mae'n awr yn ei mwynhau,
diolchwn iti am ei *r/rhoi hi/ef* inni,
diolchwn iti am y gogoniant y byddwn yn ei rannu â'n gilydd.
Clyw ein gweddïau trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

13.

Drugarog Dad, Arglwydd pob bywyd,
molwn di am iti ein llunio ar dy ddelw
i adlewyrchu dy wirionedd a'th oleuni.
Diolchwn iti am fywyd dy blentyn **E.**,
am y cariad a dderbyniodd gennyt
ac a ddangosodd yn ein plith.
Uwchlaw pob dim, llawenhawn yn dy addewid rasol

COLLECTS FOR FUNERAL AND MEMORIAL SERVICES

10.

Merciful Father,
hear our prayers and comfort us;
renew our trust in your Son,
whom you raised from the dead;
strengthen our faith
that (**N. and**) all who have died in the love of Christ
will share in his resurrection;
who lives and reigns with you,
now and for ever. **Amen.**

11.

Eternal God, our maker and redeemer,
grant us (*with N.*) and all the faithful departed
the sure benefits of your Son's saving passion
and glorious resurrection;
that, in the last day,
when you gather up all things in Christ,
we may with them enjoy the fullness of your promises;
through Jesus Christ your Son our Lord,
who is alive and reigns with you,
in the unity of the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

THANKSGIVING FOR THE LIFE OF THE DEPARTED.

12.

Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ,
who has blessed us all with the gift of this earthly life
and has given to our *brother/sister N.*
his/her span of years and gifts of character.
God our Father, we thank you now for *his/her* life,
for every memory of love and joy,
for every good deed done by *him/her*
and every sorrow shared with us.
We thank you for *his/her* life and for *his/her* death,
we thank you for the rest in Christ *s/he* now enjoys,
we thank you for giving *him/her* to us,
we thank you for the glory we shall share together.
Hear our prayers through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

13.

Merciful Father and Lord of all life,
we praise you that we are made in your image
and reflect your truth and light.
We thank you for the life of your child **N.**,
for the love *s/he* received from you
and showed among us.
Above all, we rejoice at your gracious promise

i'th holl wasanaethyddion, y byw a'r meirw,
y cyfodwn eto ar ddyfodiad Crist;
a gofynnwn am i ninnau, yng nghyflawnder yr amser,
gael rhannu â'n *brawd/chwaer* yn y weledigaeth eglur honno
pan welwn wyneb yn wyneb yr un Crist ein Harglwydd. **Amen.**

14.

Arglwydd pob peth, moliannwn di
am bawb a roddwyd i orffwys
ac a gyrhaeddodd dir yr addewid lle y gwelir di wyneb yn wyneb.
Dyro inni ras i ddilyn ôl eu traed
fel y dilynasant hwy ôl traed dy Fab.
Diolch iti am bob atgof am y rhai a elwaist atat:
ym mhob atgof
tro ein calonnau oddi wrth y pethau a welir at y pethau nas gwelir,
ac arwain ni nes deurn i'r orffwysfa dragwyddol
a baratoaist i'th bobl
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

15.

Dad nefol, moliannwn dy enw
am bawb a orffennodd y bywyd hwn
yn dy garu di ac yn ymddiried ynot,
am esiampyl eu bywydau,
am y bywyd a'r gras a roddaist ti iddynt,
ac am y tangnefedd y maent yn gorffwysu ynddo.
Molwn di heddiw am dy *was/wasanaethferch E.*
ac am y cyfan a wnaethost trwyddo/i.
Tyrd i gwrdd â ni yn ein tristwch
a llanw ein calonnau â moliant a diolchgarwch,
er mwyn ein Harglwydd atgyfodedig, Iesu Grist. **Amen.**

16.

Dad nefol,
diolchwn i ti am iti ein llunio ar dy ddelw dy hun
a rhoddi inni ddoniau corff, meddwl ac ysbryd.
Diolchwn iti yn awr am **E.**
ac am yr hyn a olygai i bob un ohonom.
Wrth inni anrhydeddu'r coffa amdano/i,
gwna ni'n fwy ymwybodol mai ti yw'r un
y daw oddi wrtho bob rhodd berffaith,
gan gynnwys y rhodd o fywyd tragwyddol trwy Iesu Grist. **Amen.**

17.

O Dduw ein Tad,
diolchwn iti am lunio pob un ohonom ar dy ddelw dy hun,
a rhoddi inni ddoniau a thalentau i'th wasanaethu di.
Diolchwn iti am **E.**,
am y blynyddoedd a ranasom *ag ef/ â hi*,
am y daioni a welsom ynddo/i,
ac am y cariad a dderbyniasom ganddo/i.

to all your servants, living and departed,
that we shall rise again at the coming of Christ.
And we ask that in due time
we may share with our *brother/sister* that clearer vision,
when we shall see your face in the same Christ our Lord. **Amen.**

14.

Lord of all, we praise you
for all who have entered into their rest
and reached the promised land where you are seen face to face.
Give us grace to follow in their footsteps
as they followed in the way of your Son.
Thank you for the memory of those you have called to yourself:
by each memory,
turn our hearts from things seen to things unseen,
and lead us till we come to the eternal rest
you have prepared for your people
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

15.

Father in heaven, we praise your name
for all who have finished this life loving and trusting you,
for the example of their lives,
the life and grace you gave them,
and the peace in which they rest.
We praise you today for your servant **N.**
and for all that you did through *him/her*.
Meet us in our sadness
and fill our hearts with praise and thanksgiving,
for the sake of our risen Lord, Jesus Christ. **Amen.**

16.

Father in heaven,
we thank you because you made us in your own image
and gave us gifts in mind, body and spirit.
We thank you now for **N.**
and what *s/he* meant to each of us.
As we honour *his/her* memory,
make us more aware that you are the one
from whom comes every perfect gift,
including the gift of eternal life through Jesus Christ. **Amen.**

17.

God our Father,
we thank you that you have made each of us in your own image,
and given us gifts and talents with which to serve you.
We thank you for **N.**,
the years we shared with *him/her*,
the good we saw in *him/her*,
the love we received from *him/her*.
Now give us strength and courage

Dyro inni yn awr y nerth a'r dewrder
i'w g/adael yn dy ofal di,
yn llawn hyder yn dy addewid o fywyd tragwyddol
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

18.

Dduw a Thad tragwyddol,
molwn di am iti lunio pobl i rannu bywyd â'i gilydd
ac i adlewyrchu dy ogoniant yn y byd.
Diolchwn iti yn awr am **E.**
am y cyfan a welsom o'th ddaioni di yn ei f/bywyd
ac am y cyfan a olygai i bob un ohonom.
Wrth i ninnau deithio at farwolaeth
bydded inni wneud hynny yng nghwmni Iesu,
a ddaeth i rannu ein bywyd
fel y rhannem ninnau yn y bywyd tragwyddol.
Iddo ef, gyda thi a'r Ysbryd Glân,
y bo'r gogoniant
yn oes oesoedd. **Amen.**

19.

Arglwydd Dduw, creawdwr pob peth,
gwnaethost ni yn greaduriaid y ddaear hon,
ond addewaist inni hefyd ran yn y bywyd tragwyddol:
derbyn yn awr ein diolch a'n moliant
am fod dy blentyn, ein *brawd/chwaer*, **E.**,
yr ydym yn ei g/chyflwyno heddiw i'th ddwylo,
yn cyfranogi gyda'th saint yn llawenydd y nefoedd,
lle nad oes na galar na phoen
ond bywyd hyd byth. **Alelwia! Amen.**

20.

Hollalluog Dduw,
yr wyt yn caru pob peth a wnaethost
ac yn ein barnu â thrugaredd a chyfiawnder diderfyn.
Llawenhawn yn dy addewidion o faddeuant
a llawenydd a thangnefedd i bawb sy'n dy garu.
Yn dy drugaredd tro dywyllwch marwolaeth
yn wawr bywyd newydd
a galar y gwahanu yn llawenydd y nefoedd;
trwy ein Hiachawdwr Iesu Grist,
a fu farw ac a gyfododd drachefn ac sy'n byw byth mwy. **Amen.**

21.

Hollalluog Dduw,
deuwn atat ti, y barnwr goruchaf,
ac at Iesu, cyfryngwr y cyfamod newydd,
ac at ysbrydoedd y cyfiawn a berffeithiwyd;
diolchwn iti am roddi inni deyrnas ddi-sigl
ac addolwn di gyda pharchedig ofn,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

to leave him/her in your care,
confident in your promise of eternal life
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

18.

Eternal God and Father,
we praise you that you have made people to share life together
and to reflect your glory in the world.
We thank you now for **N.**,
for all that we saw of your goodness and love in *his/her* life
and for all that *s/he* means to each one of us.
As we too journey towards death
may we do so in the company of Jesus,
who came to share our life
that we might share the life of eternity.
To him be glory with you and the Holy Spirit
for ever and ever. **Amen.**

19.

Lord God, creator of all,
you have made us creatures of this earth
but have also promised us a share in life eternal:
receive our thanks and praise
that, through the passion and death of Christ,
your child **N.**, our *brother/sister*,
whom we commend into your hands today,
shares with your saints in the joy of heaven,
where there is neither sorrow nor pain
but life everlasting. Alleluia! **Amen.**

20.

Almighty God,
you love everything you have made,
and judge us with infinite mercy and justice.
We rejoice in your promises of pardon, joy and peace
to all those who love you.
In your mercy
turn the darkness of death into the dawn of new life,
and the sorrow of parting into the joy of heaven;
through our Saviour Jesus Christ,
who died, rose again, and lives for evermore. **Amen.**

21.

Almighty God,
we come before you, the supreme judge,
and to Jesus, the mediator of the new covenant,
and to the spirits of the righteous made perfect;
we give you thanks for giving us an unshakeable kingdom
and we worship you in reverence and awe,
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

GWEDDĪAU DROS Y RHAI SY'N GALARU

22.

Dduw pob trugaredd,
a ninnau'n galaru am farw **E.**,
ac yn diolch iti am ei *f/bywyd*,
yr ydym hefyd yn cofio amseroedd
pan oedd yn anodd inni ddeall
a maddau, a derbyn maddeuant.
Iachâ ein hatgofion o ddolur a methiant,
a dwg ni i faddeuant a bywyd
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

23.

Arglwydd Iesu Grist,
cysuraist dy ddisgyblion pan oeddit yn mynd i farw:
tawela yn awr ein calonnau trallodus
ac ymlid ymaith ein hofnau.
Ti yw'r ffordd at y Tad:
cynorthwya ni i'th ddilyn.
Ti yw'r gwirionedd:
dwc ni i'th adnabod.
Ti yw'r bywyd:
dyro inni'r bywyd hwnnw,
byw gyda thi yn awr a byth. **Amen.**

24.

O Dduw, a'n dug ni i'n genedigaeth,
ac y byddwn farw yn dy freichiau,
cynnal a chysura ni
yn ein galar a'n braw:
cofleidia ni â'th gariad,
dyro inni obaith yn ein dryswch
a gras i ildio i fywyd newydd;
trwy Iesu Grist. **Amen.**

25.

O Dad, yr wyt yn adnabod ein calonnau ac yn rhannu ein gofidiau.
Cawsom ein brifo o'n gwahanu oddi wrth **E.** yr oeddem yn ei *g/charu*:
a ninnau'n ddicllon oherwydd ein colled,
ac yn dyheu am eiriau o gysur,
ond yn ei chael hi'n anodd eu clywed,
tro ein galar yn gywirach buchedd,
a'n cystudd yn obaith cadarn
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

26.

Dduw grasol,
amgylchyna ni a phawb sy'n galaru y dydd hwn
â'th dosturi gwastadol.
Na ad i alar lethu dy blant

PRAYERS FOR THOSE WHO MOURN.

22.

God of mercy,
as we mourn the death of **N.**,
and thank you for *his/her* life,
we also remember times when it was hard for us to understand,
to forgive, and to be forgiven.
Heal our memories of hurt and failure,
and bring us to forgiveness and life
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

23.

Lord Jesus Christ,
you comforted your disciples when you were going to die:
now set our troubled hearts at rest
and banish our fears.
You are the way to the Father:
help us to follow you.
You are the truth:
bring us to know you.
You are the life:
give us that life,
to live with you now and for ever. **Amen.**

24.

O God, who brought us to birth,
and in whose arms we die,
in our grief and shock
contain and comfort us;
embrace us with your love,
give us hope in our confusion
and grace to let go into new life;
through Jesus Christ. **Amen.**

25.

Father,
you know our hurts and share our sorrows.
We are hurt by our parting from **N.** whom we loved:
when we are angry at the loss we have sustained,
when we long for words of comfort,
yet find them hard to hear,
turn our grief to truer living,
our affliction to firmer hope
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

26.

Gracious God,
surround us and all who mourn this day
with your continuing compassion.
Do not let grief overwhelm your children,

na'u troi yn d'erbyn.
Pan fo galar fel pe bai'n ddiderfyn,
tywys hwy fesul cam
ar hyd dy ffordd di,
ffordd marwolaeth ac atgyfodiad
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

27.

O Dad, daeth marwolaeth **E.** â gwacter i'n bywydau.
Gwahanwyd ni oddi wrtho/i
ac yr ydym yn teimlo'n friwedig ac mewn dryswch.
Dyro inni hyder ei *f*/bod yn ddiogel
a bod ei *f*/bywyd yn gyflawn gyda thi,
a dwg ni ynghyd yn y diwedd
i lawnder a chyflawnder dy bresenoldeb di yn y nefoedd,
lle y mae dy saint a'th engyl yn dy fwynhau byth bythoedd. **Amen.**

28.

Dduw pob trugaredd,
yn dy gariad rhoddaist inni dy Fab
i orchfygu marwolaeth
ac i adfer bywyd tragwyddol i'th bobl.
Cysura dy weision yn eu galar,
a chryfha ein ffydd a'n gobaith yn dy Fab,
ein Gwaredwr Iesu Grist. **Amen.**

29.

Drugarocaf Dduw,
y mae dy ddoethineb uwchlaw ein deall,
amgylchyna deulu **E.** â'th gariad,
fel na lether mohonynt gan eu colled,
ond y caffont hyder yn dy drugaredd,
a nerth i wynebu'r dyddiau sy'n dod.
Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

30.

Dad pob trugaredd a Duw pob diddanwch,
yr wyt yn ein hymnid â chariad diflino
ac yn gwasgaru cysgod angau â gwawr ddisglair bywyd.
(Dyro ddewrder i'r teulu hwn yn eu colled a'u gofid.
Bydd iddynt, O Arglwydd, yn lloches a nerth,
dyro iddynt sicrwydd o'th gariad gwastadol
a chyfod hwy o ddyfnderoedd eu galar
i dangnefedd a goleuni dy bresenoldeb.)
Trwy farw, y mae dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist,
wedi dinistrio marwolaeth,
a, thrwy atgyfodi, y mae wedi adfer bywyd i ni.
Y mae dy Ysbryd Glân, ein diddanydd,
yn ymbil trosom ag ocheneidiau y tu hwnt i eiriau.
Tyrd at dy bobl, atgoffa hwy o'th bresenoldeb tragwyddol
a dyro iddynt dy gysur a'th nerth. **Amen.**

or turn them against you.
When grief seems never-ending,
take them one step at a time
along your road of death and resurrection
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

27.

Father, the death of **N.** brings an emptiness into our lives.
We are separated from *him/her*
and feel broken and disturbed.
Give us confidence that *he/she* is safe
and *his/her* life complete with you,
and bring us together at the last
to the wholeness and fullness of your presence in heaven,
where your saints and angels enjoy you for ever and ever. **Amen.**

28.

God of all mercy,
in love you gave us your Son
to conquer death
and restore eternal life to your people.
Comfort your servants in their sorrow,
and strengthen our faith and hope in your Son,
our Saviour Jesus Christ. **Amen.**

29.

Most merciful God,
whose wisdom is beyond our understanding,
surround the family of N with your love,
that they may not be overwhelmed by their loss,
but have confidence in your goodness
and strength to meet the days to come.
We ask this through Christ our Lord. **Amen.**

30.

Father of all mercies and God of all consolation,
you pursue us with untiring love
and dispel the shadow of death with the bright dawn of life.
(Give courage to this family in their loss and sorrow.
Be their refuge and strength, O Lord,
reassure them of your continuing love
and lift them from the depths of grief
into the peace and light of your presence.)
Your Son, our Lord Jesus Christ,
by dying has destroyed our death,
and by rising, restored our life.
Your Holy Spirit, our comforter,
speaks for us in groans too deep for words.
Come alongside your people,
remind them of your eternal presence
and give them your comfort and strength. **Amen.**

31.

Arglwydd Dduw,
yr wyt yn gwrando'n astud ar lef ein hymbiliau.
Gad inni gael yn dy Fab
ddiddanwch yn ein tristwch,
sicrwydd yn ein hamheuaeth
a dewrder i fyw.
Cryfha ein ffydd
trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

32.

Atgyfodedig Arglwydd Iesu,
tyrd atom wrth inni gerdded y ffordd unig hon.
Lleddfa flinder ein galar,
llawenha ein calonnau trymion wrth gydgerdded â ni,
a dwg ni yn y diwedd at dy fwrdd nefol. **Amen.**

33.

O Dduw, nid wyt o'th wirfodd yn peri gofid na chystudd i'th blant.
Edrych yn drugarog ar ddiodefaint y teulu hwn yn eu colled.
Cynnal hwy yn eu poen;
ac i dywyllwch eu galar
dwg oleuni dy gariad.
Gofynnwn hyn trwy Iesu Grist. **Amen.**

34.

Hollalluog Dduw,
Tad pob trugaredd a rhoddwr pob cysur:
bydd rasol wrth y rhai sy'n galaru,
fel trwy fwrw pob gofal arnat ti,
y cânt brofi diddanwch dy gariad;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

35.

O dywyllwch ein galar
galwn arnat, O Arglwydd.
Rhoddaist **E.** inni,
a chymeraist *ef/hi* ymaith.
Tro atom, Arglwydd, a thrugarha wrthym,
a dyro inni'r diddanwch hwnnw na all neb ond ti ei roddi,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

31.
Lord God,
you are attentive to the voice of our pleading.
Let us find in your Son
comfort in our sadness,
certainty in our doubt
and courage to live.
Make our faith strong
through Christ our Lord. **Amen.**

32.
Risen Lord Jesus,
draw near to us as we walk this lonely road.
Pierce our weary sorrow
and gladden our heavy hearts as you go with us,
and bring us in the end to your heavenly table. **Amen.**

33.
O God, you do not willingly grieve or afflict your children.
Look with pity on the suffering of this family in their loss.
Sustain them in their anguish;
and into the darkness of their grief
bring the light of your love;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

34.
Almighty God,
Father of all mercies and giver of all comfort:
deal graciously, we pray, with those who mourn,
that, casting all their care on you,
they may know the consolation of your love;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

35.
Out of the darkness of our grief,
we cry to you, O Lord.
You gave him/her to us,
and you have taken him/her away.
Turn to us, Lord, and have pity on us,
and give us the comfort that you alone can give,
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

WEDI BYWYD BYR

36.

Arglwydd ein Duw,
yr wyt yn rhoddi ac yn dwyn ymaith.
Bendithiaist ni trwy rod-di inni **E.**,
sydd yn awr wedi ei *ch/gymryd* oddi wrthym
ac yr ydym yn galaru o'i *ch/golli*.
Cynorthwya ni i weld, trwy ein dagrau a'n poen,
dy law di yn gweithio
i droi galar yn fendith.
I ti y bo'r gogoniant am byth. **Amen.**

37.

Dduw pob dirgelwch,
y mae dy ffyrdd uwchlaw pob deall,
tywys ni, sy'n galaru am y farwolaeth annhymig hon,
i ffydd newydd, a dyfnach ffydd, yn dy gariad,
a ddaeth â'th unig Fab Iesu
trwy farwolaeth i fywyd yr atgyfodiad.
Gweddiwn yn enw Iesu. **Amen.**

WEDI MARWOLAETH SYDYN

38.

Dduw gobaith,
deuwn atat mewn braw a galar a dryswch calon.
Cymorth ni i ddod o hyd i dangnefedd
mewn gwybodaeth o'th drugaredd cariadus at bawb o'th blant,
a dyro inni oleuni i'n tywys o dywyllwch
i sicrwydd dy gariad
yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

WEDI MARWOLAETH DREISGAR

39.

Drugarog Dduw,
clyw gri ein galar,
canys gwyddost wewyr ein calonnau,
sydd y tu hwnt i'n deall
ac yn fwy nag y gallwn ei ddal.
Derbyn ein gweddi
ar i **E.**, a ryddhawyd o greulondeb y byd hwn,
gael ei *dd/derbyn* i'th ddwylo diogel a'th gariad sicr di.
Gweddiwn y gwneler cyfiawnder
ac y bo i ninnau drysori'n fwy y cof am ei *f/bywyd*
nag am ddull ei *f/marw*.
Er mwyn Iesu Grist. **Amen.**

AFTER A SHORT LIFE.

36.

Lord our God,
you give and you take away.
You blessed us through the gift of **N.**,
who is now taken from us
and whose loss we mourn.
Help us, through our tears and pain,
to glimpse your hand at work
to bring blessing out of grief.
To you be glory for ever. **Amen.**

37.

God of all mystery, whose ways are beyond understanding,
lead us, who grieve at this untimely death,
to a new and deeper faith in your love,
which brought your only Son Jesus
through death into resurrection life.
We make our prayer in Jesus' name. **Amen.**

AFTER A SUDDEN DEATH.

38.

God of hope,
we come to you in shock and grief and confusion of heart.
Help us to find peace
in the knowledge of your loving mercy to all your children,
and give us light to guide us out of our darkness
into the assurance of your love,
in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

AFTER A VIOLENT DEATH.

39.

Merciful God,
hear the cries of our grief,
for you know the anguish of our hearts.
It is beyond our understanding
and more than we can bear.
Accept our prayer
that as **N.** has been released from this world's cruelty
so may *s/he* be received into your safe hands and secure love.
We pray that justice may be done
and that we may treasure the memory of *his/her* life
more than the manner of *his/her* death.
For Christ's sake. **Amen.**

PAN NA BO'R CORFF YN BRESENNOL

40.

Dad pawb oll,
gweddiwn arnat dros **E.**, a garwn ond na welwn mwyach.
Dyro iddo/i dy dangnefedd;
llewyrched goleuni gwastadol arno/i;
ac yn dy ddoethineb grasol a'th allu anfeidrol
gweithia ynddo/i bwrpas daionus dy berffaith ewylllys;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

WEDI HUNANLADDIAD

41.

Dduw a Thad tragwyddol,
edrych yn drugarog ar y rhai sy'n cofio **E.** ger dy fron.
I **E.** y mae treialon y byd hwn drosodd
ac aeth angau heibio.
Derbyn gan bob un ohonom
yr hyn a deimlwn pan fo geiriau'n methu;
gwared ni rhag anobaith
a dyro inni nerth i wynebu'r dyddiau sy'n dod
yn ffydd Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

42.

Dduw ein nerth a'n hiachawdwriaeth,
nid wyt yn cefnu arnom nac yn y bywyd hwn
nac yn yr angau.
Clyw ein gweddiâu dros bawb sydd mewn anobaith,
eu dyddiau'n llawn tywyllwch
a'u dyfodol yn ddu.
Adnewydd hwy â'th nerth cynhaliol
oherwydd yr ydym yn credu nad oes dim yn y cread crwn
a all ein gwahanu oddi wrth dy gariad
yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. **Amen.**

WEDI GWAELEDD HIR

43.

Dduw ein hachubiaeth,
gelwaist ein *brawd/chwaer* **E.**
i'th wasanaethu mewn gwendid a phoen,
a rhoi iddo/i y gras o rannu croes dy Fab.
Gwobrwya ei *h/amynedd* a'i *dd/dyfalbarhad*,
a dyro iddo/i gyflawnder buddugoliaeth Crist.
Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

WHEN THE BODY IS NOT PRESENT.

40.

Father of all,
we pray to you for **N.**, whom we love but now no longer see.
Grant *him/her* your peace;
let light perpetual shine upon *him/her*;
and in your loving wisdom and almighty power
work in *him/her* the good purpose of your perfect will;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

AFTER A SUICIDE.

41.

Eternal God and Father,
look in mercy on those who remember **N.** before you.
For **N.** the trials of this world are over
and death is past.
Accept from us all that we feel when words fail;
deliver us from despair
and give us strength to meet the days to come
in the faith of Jesus Christ our Lord. **Amen.**

42.

God our strength and our redeemer:
you do not leave us in this life
nor abandon us in death.
Hear our prayer for those in despair,
when days are full of darkness
and the future empty of hope.
Renew in them your sustaining strength
for we believe that there is nothing in all creation
that can separate us from your love
in Christ Jesus our Lord. **Amen.**

AFTER A LONG ILLNESS.

43.

God of deliverance,
you called our *brother/sister N.*
to serve you in weakness and pain,
and gave *him/her* the grace of sharing the cross of your Son.
Reward *his/her* patience and forbearance,
and grant *him/her* the fullness of Christ's victory.
We ask this through Christ our Lord. **Amen.**

MEWN GOFID, EUOGRWYDD AC EDIFEIRWCH

44.

Dduw maddeugar,
yn wyneb angau darganfyddwn
gynifer o bethau sydd eto heb eu gwneud,
ac y gellid bod wedi eu gwneud.
Achub gam ein methiannau.
Rhwyma glwyfau camgymeriadau'r gorffennol.
Trawsffurfia ein heuogrwydd yn gariad gweithredol
a thrwy dy faddeuant iachâ ni.
Gofynnwn hyn yn enw Iesu. **Amen.**

GWEDDIAU AM BARODRWYDD I FYW YNG NGOLEUNI TRAGWYDDOLDEB

45.

O Arglwydd, cynnal ni
trwy gydol dydd ein bywyd blin,
hyd onid estynno'r cysgodion a dyfod yr hwyr,
distewi o ddwndwr byd,
tawelu o dwymyn bywyd
a gorffen ein gwaith.
Yna, Arglwydd, yn dy drugaredd dyro inni breswylfa ddiogel,
gorffwysfa sanctaidd a thangnefedd yn y diwedd;
trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

46.

Dyro inni, Arglwydd,
ddoethineb a gras
i iawn ddefnyddio'r amser sy'n weddill inni ar y ddaear.
Tywys ni i edifarhau am ein pechodau,
am y drwg a wnaethom
a'r da nas gwnaethom;
a nertha ni i ddilyn yn ôl traed dy Fab,
ar y ffordd sy'n arwain i gyflawnder bywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

47.

Dduw ein Tad,
diolchwn iti am anfon dy Fab Iesu Grist
i farw drosom a chyfodi drachefn.
Cyhoedda ei groes nad oes derfyn i'th gariad;
cyhoedda ei atgyfodiad dranc angau, ein gelyn olaf.
Trwy ei fuddugoliaeth cawn sicrwydd
na chefni di arnom na'n gadael byth;
ac na all nac einioes nac angau,
na phethau presennol na phethau i ddyfod,
ein gwahanu ni oddi wrth dy gariad
yng Nghrist Iesu ein Harglwydd. **Amen.**

IN SORROW, GUILT AND REGRET.

44.

Forgiving God,
in the face of death we discover
how many things are still undone,
how much might have been done otherwise.
Redeem our failure.
Bind up the wounds of past mistakes.
Transform our guilt to active love
and by your forgiveness make us whole.
We pray in Jesus' name. **Amen.**

PRAYERS FOR READINESS TO LIVE IN THE LIGHT OF ETERNITY.

45.

Support us, O Lord,
all the day long of this troublous life,
until the shadows lengthen and the evening comes,
the busy world is hushed,
the fever of life is over
and our work is done.
Then, Lord, in your mercy grant us a safe lodging,
a holy rest, and peace at the last;
through Christ our Lord. **Amen.**

46.

Grant us, Lord,
the wisdom and the grace
to use aright the time
that is left to us on earth.
Lead us to repent of our sins,
the evil we have done
and the good we have not done;
and strengthen us to follow the steps of your Son,
in the way that leads to the fullness of eternal life;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

47.

God, our Father,
we thank you that you sent your Son Jesus Christ
to die for us and rise again.
His cross declares your love to be without limit;
his resurrection, that death our last enemy is doomed.
By his victory we are assured of the promise
that you will never leave us or forsake us;
that neither death nor life,
nor things present nor things to come,
can separate us from your love
in Christ Jesus our Lord. **Amen.**

48.

Hollalluog Dduw, gweddiwn y bydd inni,
wedi ein calonogi gan esiampl dy saint,
redeg heb ddiffygio yr yrfa a osodwyd o'n blaen,
gan gadw ein golwg ar Iesu, awdur a pherffeithydd ein ffydd;
fel yr ymunom yn y diwedd â'r rhai a garwn
yn dy bresenoldeb di lle y mae cyflawnder llawenydd;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

49.

Hollalluog Dduw,
amgylchynaist ni â chwmwl mawr o dystion.
Megis y nerthaist hwy,
ysbrydola ni i fwrw o'r neilltu bob rhwystr
a'r pechod sy'n ein maglu mor rhwydd.
Megis y cynhaliaist hwy,
cadw ni i redeg yn y ras sydd o'n blaen,
a'n golwg ar Iesu, awdur a pherffeithydd ein ffydd.
Clyw ni wrth inni offrymu gyda hwy
yn nerth yr Ysbryd tragwyddol
ein cân ddiddiwedd o foliant,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

50.

O Dad,
dy Fab yw ffynhonnell iachawdwriaeth dragwyddol
pawb a'i dilyno.
Pan demtir ni i droi ymaith o'th ffordd,
dyro inni ufudd-dod Crist, ein brawd.
Pan staenir ein cydwybod gan bechod,
iachâ ni ag aberth Crist, ein hoffeiriad.
Pan fyddwn yn ofni marw, ac yn ofni marw o'r rhai a garwn,
nertha ni o wybod i Grist fynd o'n blaen
a dyfod i'th wyddfod sanctaidd,
wedi ei goroni â gogoniant ac anrhydedd,
lle y mae'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân,
yn un Duw yn awr a byth. **Amen.**

51.

Dduw tragwyddol,
Y dywedodd dy Fab Iesu Grist,
"Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu eich calon"
ac "Nac ofnwch",
tynn ymaith oddi wrthym ofn marwolaeth;
dwg ni i'r lle yr aeth ef i'w baratoi inni;
a dyro inni ei dangnefedd am byth. **Amen.**

48.

Almighty God, we pray that,
encouraged by the example of your saints,
we may run with patience the race that is set before us,
looking to Jesus, the pioneer and perfecter of our faith;
so that at the last we may join those whom we love
in your presence where there is fullness of joy;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

49.

Almighty God,
you have surrounded us by a great cloud of witnesses.
As you strengthened them,
inspire us to throw off all that weighs us down
and the sin that clings so closely.
As you sustained them,
keep us running in the race that lies ahead,
fixing our eyes on Jesus, the pioneer and perfecter of our faith.
Hear us as we offer with them,
in the power of the eternal Spirit,
the unending song of praise,
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

50.

Father, your Son has become the source of eternal salvation
for all who follow him.
When we are tempted to turn from your way,
form us in the obedience of Christ, our brother.
When our consciences are stained by sin,
cleanse us with the sacrifice of Christ, our priest.
When we fear our death and the death of those we love,
strengthen us in the knowledge that Christ has gone before us
and entered your holy presence, crowned with glory and honour,
where he is alive and reigns with you and the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

51.

Eternal God,
whose Son Jesus Christ said,
"Do not let your hearts be troubled or afraid",
take away our fear of death;
bring us to the place that he has gone to prepare for us;
and give us his peace for ever. **Amen.**

52.

Dwg ni, O Arglwydd ein Duw, yn ein deffro olaf,
at dŷ a phorth y nefoedd,
i fynd drwy'r porth hwnnw a byw yn y tŷ
lle nad oes na thywyllwch na gor-ddisgleirdeb
ond un goleuni di-dor;
dim sŵn na distawrwydd,
ond un miwsig di-dor;
dim ofnau na gobeithion,
ond un meddiant di-dor;
dim diwedd na dechrau,
ond un tragwyddoldeb di-dor;
yn nhrigfannau dy ogoniant a'th arglwyddiaeth
byth heb ddiwedd. **Amen.**

53.

Dad annwyl pob bywyd,
fe'n lluniaist i ti dy hunan,
a diorffwys ein calonnau nes gorffwysant ynot ti.
Caniatâ inni yn y fath fodd dy garu a'th wasanaethu,
a byw bob dydd er dy fwyn,
fel y caffom, yn y diwedd,
estyn atat a gwybod y cerir ni,
agor ein calonnau iti a gwybod y maddeuir inni;
ac, wedi ein caru a'n derbyn felly, orffwyso ynot;
trwy gariad ein Hiachawdwr Iesu Grist. **Amen.**

54.

Dduw tragwyddol,
yr wyt yn rhoi goleuni i'r rhai sy'n eistedd mewn tywyllwch
a chysgod angau;
llewyrched dy oleuni ar y rhai sy'n galaru
fel y llawenychont yn dy ddiddanwch bendigaid
a byw yng ngoleuni atgyfodiad
Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

55.

Dad pawb oll,
yr erys dy saint,
trwy dy drugaredd a'th ras,
mewn goleuni a thangnefedd tragwyddol:
cofiwn yn ddiolchgar
am y rhai hynny a garwn ond nas gwelwn mwyach;
a gweddiwn ar i'th berffaith ewyllys di
gael ei chyflawni ynddynt;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

52.

Bring us, O Lord, at our last awakening,
into the house and gate of heaven,
to enter into that gate and dwell in that house,
where there shall be no darkness or dazzling,
but one equal light;
no noise nor silence,
but one equal music;
no fears nor hopes,
but one equal possession;
no ends nor beginnings,
but one equal eternity;
in the habitations of your glory and dominion,
world without end. **Amen.**

53.

Dear Father of life,
you have made us for yourself,
and our hearts are restless till they rest in you.
Grant us so to love and serve you,
and live each day for you,
that we may, at the last,
reach out for you and know that we are loved,
open our hearts to you and know that we are forgiven;
and so, loved and accepted, we may rest in you;
through the love of our Saviour Jesus Christ. **Amen.**

54.

Eternal God,
you give light to those who sit in darkness
and in the shadow of death;
let your light shine on those who mourn
that they may rejoice in your holy comfort
and live in the light of the resurrection
of Jesus Christ our Lord. **Amen.**

55.

Father of all,
by whose mercy and grace
your saints remain in everlasting light and peace:
we remember with thanksgiving
those whom we love but see no longer;
and we pray that in them
your perfect will may be fulfilled;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

56.

Arglwydd Dduw tragwyddol, y mae pob enaid byw yn dy law:
llewyrcha, gweddiwn arnat,
ar dy Eglwys gyfan, ym mharadwys ac ar y ddaear,
belydrau disglair dy oleuni a'th ddiddanwch nefol;
a chaniatâ fod i ni,
gan ddilyn esiempl dda
y rhai a'th garodd ac a'th wasanaethodd yma
ac sy'n awr yn gorffwyso,
ddyfod yn y diwedd gyda hwy
i gyflawnder dy lawenydd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

LITANÏAU A GWEDDÏAU YMATEBOL

57.

Mewn tangnefedd gweddiwn ar yr Arglwydd.

Iesu, fara o'r nef,
yr wyt yn llenwi'r newynog â phethau da:
dyro inni ran gyda phawb o'r ffyddloniaid ymadawedig
yng ngwledd dy deyrnas.
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig,
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

Iesu, goleuni'r byd,
rhoddaist i'r dyn a anwyd yn ddall y rhodd o olwg
ac agoraist lygaid ei ffydd :
dwg bawb sydd mewn tywyllwch i oleuni dy ogoniant tragwyddol.
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig,
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

Iesu, Fab y Duw byw,
gwysiaist dy ffrind Lasarus o farwolaeth i fywyd:
cyfod ni yn y diwedd i lawnder tragwyddol bywyd dy atgyfodiad.
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig,
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

Iesu, lachawdwr croeshoeliedig,
wrth farw ymddiriedaist y naill i'r llall
Fair dy fam ac Ioan y disgybl annwyl:
cynnal a diddana bawb sy'n galaru.
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig,
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

Iesu, ein ffordd a'n gwirionedd a'n bywyd,
dygaist dy ddisgybl Thomas o amheuaeth i ffydd:
datguddia ffydd yr atgyfodiad i'r rhai sy'n amau ac sydd ar goll.
Clyw ni, Arglwydd atgyfodedig,
ein hatgyfodiad a'n bywyd.

56.

Eternal Lord God, you hold all souls in life:
shed forth, we pray,
upon your whole Church in paradise and on earth
the bright beams of your light and heavenly comfort;
and grant that we,
following the good example
of those who have loved and served you here
and are now at rest,
may at the last enter with them
into the fullness of your eternal joy;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

LITANIES AND RESPONSIVE PRAYERS

57.

In peace let us pray to the Lord.

Jesus, bread from heaven,
you satisfy the hungry with good things:
grant us a share with all the faithful departed
in the banquet of your kingdom.
Hear us, risen Lord,
our resurrection and our life.

Jesus, the light of the world,
you gave the man born blind the gift of sight
and opened the eyes of his faith :
bring those in darkness to your eternal light and glory.
Hear us, risen Lord,
our resurrection and our life.

Jesus, Son of the living God,
you summoned your friend Lazarus from death to life:
raise us at the last to full and eternal life with you.
Hear us, risen Lord,
our resurrection and our life.

Jesus, crucified Saviour,
in your dying you entrusted each to the other,
Mary your mother and John your beloved disciple:
sustain and comfort all who mourn.
Hear us, risen Lord,
our resurrection and our life.

Jesus, our way and truth and life,
you drew your disciple Thomas from doubt to faith:
reveal the resurrection faith to the doubting and the lost.
Hear us, risen Lord,
our resurrection and our life.

Bydded i Dduw yn ei gariad a'i drugaredd diderfyn
ddwyn yr Eglwys gyfan,
y byw a'r meirw yn yr Arglwydd Iesu,
i atgyfodiad llawen
a chyflawniad ei deyrnas dragwyddol. **Amen.**

58.

Trown at Grist Iesu mewn hyder a ffydd
yng ngrwm ei groes a'i atgyfodiad.

Arglwydd atgyfodedig, patrwm ein bywyd am byth:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Addewid a delwedd yr hyn a fyddwn:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Fab Duw a ddaeth i ddinistrio pechod ac angau:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Air Duw a'n hachubaist rhag ofn marwolaeth:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Arglwydd croeshoeliedig,

a wrthodwyd yn dy farwolaeth, a gyfodwyd mewn gogoniant:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Arglwydd Iesu, fugail tyner sy'n rhoddi gorffwysra i'n heneidiau,
dyro i **E.** dangnefedd am byth:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Arglwydd Iesu, yr wyt yn bendithio'r rhai sy'n galaru a'r rhai sydd mewn poen.

Bendithia deulu a chyfeillion **E.** a ymgynullodd o'i *g/chwmpas* heddiw:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

59.

Y mae'r Arglwydd Iesu yn caru ei bobl, ac ef yw ein hunig obaith diogel.

Gofynnwn iddo ddyfnhau ein ffydd a'n cynnal yn yr awr dywyll hon.

Daethost yn blentyn bach er ein mwyn a rhannu ein bywyd meidrol.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Cynyddaist mewn doethineb, mewn oedran ac mewn gras,
a dysgaist ufudd-dod trwy ddiodef.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Croesewaist blant ac addo iddynt dy deyrnas:

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd**

Cysuraist rai a oedd yn galaru o golli plant a chyfeillion.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Cymeraist arnat dy hun ddiodefaint a marwolaeth pawb ohonom.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

Addewaist gyfodi'r sawl sy'n credu ynot,

fel y'th gyfodwyd di mewn gogoniant gan y Tad.

Arnat ti y gweddiwn: **bendithia ni a chadw ni, O Arglwydd.**

May God in his infinite love and mercy bring the whole Church,
living and departed in the Lord Jesus,
to a joyful resurrection
and the fulfilment of his eternal kingdom. **Amen.**

58.

Let us turn to Christ Jesus with confidence
and faith in the power of his cross and resurrection.

Risen Lord, pattern of our life for ever:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Promise and image of what we shall be:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Son of God who came to destroy sin and death:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Word of God who delivered us from the fear of death:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Crucified Lord, forsaken in death, raised in glory:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Lord Jesus, gentle shepherd who brings rest to our souls,
give peace to N for ever:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Lord Jesus, you bless those who mourn and are in pain.

Bless N's family and friends who gather around *him/her* today:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

59.

The Lord Jesus is the lover of his people and our only sure hope.
Let us ask him to deepen our faith and sustain us in this dark hour.

You became a little child for our sake, sharing our human life.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

You grew in wisdom, age and grace
and learned obedience through suffering.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

You welcomed children, promising them your kingdom.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

You comforted those who mourned the loss of children
and friends.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

You took upon yourself the suffering and death of us all.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

You promised to raise up those who believe in you,
just as you were raised up in glory by the Father.

To you we pray: **bless us and keep us, O Lord.**

60.

Gyfeillion annwyl, y mae ein Harglwydd yn dod i gyfodi'r meirw
ac y mae'n ein cysuro â diddanwch ei gariad.
Molwn yr Arglwydd Iesu Grist.

Air Duw, creawdwr y ddaear y mae **E.** yn awr yn dychwelyd iddi,
yn ei *f*/bedydd gelwaist *ef/hi* i'r bywyd tragwyddol
i foliannu dy Dad am byth:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Fab Duw, yr wyt yn cyfodi'r cyfiawn
ac yn eu gwisgo â gogoniant dy deyrnas:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Arglwydd croeshoeliedig, yr wyt yn amddiffyn enaid **E.**

trwy allu dy groes,

ac ar ddydd dy ddyfodiad

byddi'n dangos trugaredd at bawb o'r ffyddloniaid ymadawedig:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Farnwr y byw a'r meirw,

wrth dy lais bydd y beddau'n agor

a phawb o'r cyfiawn sy'n huno yn dy dangnefedd

yn cyfodi i ganu gogoniant Duw:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

Pob moliant i ti, Iesu ein Gwarddwr,

y mae angau yn dy ddwylo

ac arnat ti yn unig y dibynna pob un byw:

Arglwydd, trugarha. **Arglwydd, trugarha.**

61.

Arglwydd Iesu Grist, gwyddost feddyliau ein calonnau,

yr wyt yn rhannu ein llawenydd a'n gofidiau;

dyfnha ein ffydd a chynnal ni yn yr awr dywyll hon.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Arglwydd, cysuraist Martha a Mair yn eu trallod;

tyrd atom ni sy'n galaru am **E.**,

a sych ymaith ddagrau'r rhai sy'n wlo.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Arglwydd, wylaist wrth fedd Lasarus, dy ffrind,

cysura ninnau yn ein gofid.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

(Arglwydd, golchwyd dy blentyn **E.** yn nyfroedd y bedydd,

a'i eneinio â'r Ysbryd Glân;

dyro iddo/i gymdeithas â'th holl saint.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**)

(Arglwydd, porthaist **E.** â'th Gorff a'th Waed;

dyro iddo/i le wrth y bwrdd yn dy deyrnas.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**)

(Arglwydd, arweiniodd dy *ddiacon/offeiriad/escob E.*

dy bobl mewn gweddi ac addoliad;

bydded iddo/i yn awr gyfranogi o addoliad y nefoedd.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**)

Arglwydd, bydded ein ffydd yn ddiddanwch inni,

a bywyd tragwyddol yn obaith.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

60.

Dear friends, our Lord comes to raise the dead
and comforts us with the solace of his love.
Let us praise the Lord Jesus Christ.

Word of God, creator of the earth to which **N.** now returns,
in baptism you called *him/her* to eternal life
to praise your Father for ever:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Son of God, you raise up the just
and clothe them with the glory of your kingdom:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Crucified Lord, you protect the soul of **N.**
by the power of your cross,

and on the day of your coming
you will show mercy to all the faithful departed:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

Judge of the living and the dead,
at your voice the tombs will open
and all the just who sleep in your peace
will rise and sing the glory of God:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

All praise to you, Jesus our Saviour,
death is in your hands
and all the living depend on you alone:

Lord, have mercy. **Lord, have mercy.**

61.

Lord Jesus Christ, you know the thoughts of our hearts,
you share our joys and sorrows;
deepen our faith and sustain us in this dark hour.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

Lord, you consoled Martha and Mary in their distress;
draw near to us who mourn for **N.**,
and dry the tears of all who weep.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

Lord, you wept at the grave of Lazarus, your friend,
comfort us also in our sorrow.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

(Lord, your child **N.** was washed in the waters of baptism,
and anointed with the Holy Spirit;

grant *him/her* fellowship with all your saints.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**)

(Lord, you nourished **N.** with your Body and Blood;
grant *him/her* a place at the table in your kingdom.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**)

(Lord, your *deacon/priest/bishop N.*
led your people in prayer in worship;
may *he/she* now share in the worship of heaven.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**)

Lord, let our faith be our consolation,
and eternal life our hope.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

62.

Dad hollalluog, Dduw Greawdwr, ffynhonnell a diben pob bywyd:

trugarha wrthym.

Iesu Grist, Iachawdwr croeshoeliedig ac Arglwydd byw,
cydymaith a thywysydd:

trugarha wrthym.

Ysbryd Glân, yr adnewyddir ni trwy dy nerth,
ac y cerddwn yn dy oleuni heb nac amheuaeth nac ofn:

trugarha wrthym.

Yng ngwendid ein ffydd,
baster ein gobaith,
a'n diffyg cariad:

trugarha wrthym.

Pan gadwn ein doniau i ni ein hunain,
a cheisio byw hebot:

trugarha wrthym.

Am iti ein creu i ti dy hun:

diolchwn iti, O Arglwydd.

Am dy fod yn cynnal bywyd pob enaid:

diolchwn iti, O Arglwydd.

Am dy fod yn ein cysuro yn ein holl ofidiau a thrallodion,
a'n harwain at ddyfroedd diddanwch:

diolchwn iti, O Arglwydd.

Am iti, yn atgyfodiad dy Fab,
roddi inni sicrwydd ffydd,
goleuni gobaith a grym cariad:

diolchwn iti, O Arglwydd.

63.

Gweddiwn yn hyderus ar Dduw ein Tad,
a gyfododd Grist ei Fab oddi wrth y meirw er iachawdwriaeth pawb.

Caniatâ, O Arglwydd, i'th *was/wasanaethferch* adnabod y cyflawnder bywyd
a addewaist i'r rhai sy'n dy garu.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Bydd yn agos at y rhai sy'n galaru:

cynydda eu ffydd yn dy gariad tragwyddol.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Cryfhaer ein ffydd,

bydded inni fyw gweddill ein bywydau gan ddilyn dy Fab,
a bod yn barod pan elwi ni i fywyd tragwyddol.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Trugarha wrth y rhai sy'n marw;

nertha hwy â gobaith,

a llanw hwy â thangnefedd a llawenydd dy bresenoldeb.

Arglwydd, yn dy drugaredd, **gwrando ein gweddi.**

Arglwydd, cyflwynwn bawb a fu farw i'th gariad di-feth,
fel y cyflawner ynddynt dy ewyllys di;

a gweddiwn y cawn ninnau ran gyda hwy
yn dy deyrnas dragwyddol;

trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

62.

Almighty Father, Creator God, source and goal of every life:

have mercy upon us.

Jesus Christ, crucified Saviour and living Lord,
companion and guide:

have mercy upon us.

Holy Spirit, by whose power we are renewed,
and by whose light we may walk without doubt or fear:

have mercy upon us.

In the weakness of our faith,
the shallowness of our hope,
and our lack of love:

have mercy upon us.

When we keep our gifts to ourselves,
and endeavour to live without you:

have mercy upon us.

Because you have made us for yourself:

we thank you, Lord.

Because you hold all souls in life:

we thank you, Lord.

Because in all our griefs and troubles you refresh us,
leading us by the waters of comfort:

we thank you, Lord.

Because by the resurrection of your Son
you have given us the assurance of faith,
the light of hope and the power of love:

we thank you, Lord.

63.

Let us pray with confidence to God our Father,
who raised Christ his Son from the dead for the salvation of all.

Grant, Lord, that your servant may know the fullness of life
which you have promised to those who love you.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

Be close to those who mourn:

increase their faith in your undying love.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

May we be strengthened in our faith,
live the rest of our lives in following your Son,
and be ready when you shall call us to eternal life.

Lord in your mercy, **hear our prayer.**

Show your mercy to the dying;

strengthen them with hope,

and fill them with the peace and joy of your presence.

Lord, in your mercy, **hear our prayer.**

Lord, we commend all those who have died to your unfailing love,
that in them your will may be fulfilled;

and we pray that we may share with them

in your eternal kingdom;

through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

GWEDDÏAU YMDDIRIED A CHYFLWYNO

64.

Arglwydd Iesu, ein prynwr,
buost farw yn ewyllysgar,
fel yr achubid pawb o farwolaeth i fywyd.
Trwy farw agoraist byrth bywyd
i bawb sy'n credu ynot.
Gan hynny, cyflwynwn **E.** i'th freichiau trugarog,
gan gredu y caiff, a'i b/phechodau wedi eu maddau,
le o lawenydd a goleuni a thangnefedd
yn nheyrnas dy ogoniant am byth. **Amen.**

65.

Y mae **E.** wedi huno yn nhangnefedd Crist.
Cyflwynwn *ef/hi*, mewn ffydd a gobaith yn y bywyd tragwyddol,
i gariad a thrugaredd ein Tad
ac amgylchynwn *ef/hi* â'n cariad a'n gweddïau.
(Yn ei *f/bedydd*, fe'i gwnaed trwy fabwysiad yn blentyn Duw.)
(Yn y Cymun, fe'i cynhaliwyd ac fe'i porthwyd.
Y mae Duw yn awr yn ei *g/chroesawu* at ei fwrdd yn y nefoedd
i rannu bywyd tragwyddol â'i holl saint.) **Amen.**

66.

Dad nefol,
dy Fab Iesu Grist yw'r cyntafanedig o blith y meirw.
Yr ydym yn credu y bydd ef yn cyfodi cyrff ei bobl ffyddlon
i fod yn debyg i'w gorff gogoneddus ef.
Cyflwynwn **E.** i'th drugaredd
a gweddiwn ar iti, wrth ei *g/chymryd* atat dy hun,
ein bendithio ninnau â thangnefedd;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd,
a fu farw ac a gyfododd drachefn i'n hachub,
ac sy'n awr yn fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân
mewn gogoniant am byth. **Amen.**

67.

Dad nefol,
rhoddaist inni sicrwydd
y caiff pawb sy'n gobeithio yn dy Fab
ac yn credu ynddo
fywyd tragwyddol.
Gan ymddiried yn dy ffyddlondeb,
cyflwynwn **E.** i'th drugaredd,
gan ddisgwyl y dydd mawr hwnnw
pan gyfodi ni gydag *ef/hi* i fywyd mewn buddugoliaeth
ac y safwn ger dy fron,
a'th holl greadigaeth wedi ei gwneud yn newydd ynddo ef,
er gogoniant dy deyrnas nefol. **Amen.**

PRAYERS OF ENTRUSTING AND COMMENDING

64.

Lord Jesus, our redeemer,
you willingly gave yourself up to death,
so that all might be saved and pass from death to life.
By dying you unlocked the gates of life
for all those who believe in you.
So we commend **N.** into your arms of mercy,
believing that, with sins forgiven,
s/he will share a place of happiness, light and peace
in the kingdom of your glory for ever. **Amen.**

65.

N. has fallen asleep in the peace of Christ.
We entrust *him/her*, with faith and hope in everlasting life,
to the love and mercy of our Father
and surround *him/her* with our love and prayer.
(In baptism, *s/he* was made by adoption a child of God.
At the Eucharist, *s/he* was sustained and fed.
God now welcomes *him/her* to his table in heaven
to share in eternal life with all the saints.) **Amen.**

66.

Heavenly Father,
your Son Jesus Christ is the firstborn from the dead.
We believe that he will raise up the bodies of his faithful people
to be like his in glory.
We commend **N.** to your mercy
and pray that as you gather *him/her* to yourself,
you will give us your blessing of peace;
through Jesus Christ our Lord,
who died and rose again to save us,
and is now alive and reigns with you
and the Holy Spirit in glory for ever. **Amen.**

67.

Heavenly Father,
you have assured us
that everyone who looks to your Son
and believes in him
shall have eternal life.
Trusting in your faithfulness,
we commend **N.** to your mercy
as we await that great day
when you raise us with *him/her* to life in triumph
and we shall stand before you,
with all your creation made new in him,
to the glory of your heavenly kingdom. **Amen.**

68.

Dduw ein creawdwr a'n prynwr,
trwy dy allu fe orchfygodd Crist farwolaeth
a dychwelyd atat mewn gogoniant,
yn dwyn yn ei gorff olion ei ddiodefaint.
Mewn hyder yn dy fuddugoliaeth
a chan hawlio dy addewidion,
yr ydym yn ymddiried **E.** i'th ofal
yn enw Iesu ein Harglwydd,
sydd, er iddo farw, yn awr yn fyw
ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân,
yn un Duw yn awr ac am byth. **Amen.**

69.

Dad nefol,
wrth iti ein dwyn wyneb yn wyneb â'n marwoldeb,
diolchwn i ti am iti ein llunio ar dy ddelw dy hun
a rhoddi inni ddoniau corff, meddwl ac ysbryd.
Diolchwn iti yn awr wrth inni anrhydeddu'r coffa am **E.**,
a roddaist inni ac a gymeraist ymaith.
Ymddiriedwn *ef/hi* i'th drugaredd,
a gweddiwn ar iti ddangos inni lwybr y bywyd,
a chyflawnder llawenydd yn dy ŵydd
trwy holl dragwyddoldeb. **Amen.**

70.

Hollalluog Dduw,
yn dy gariad mawr
lluniaist ni â'th ddwylo
ac anadlu inni fywyd trwy dy Ysbryd.
Er inni fod yn bobl wrthryfelgar,
ni chefnaist arnom yn ein pechod.
O'th dyner drugaredd
anfonaist dy Fab
i'n hadfer ar dy ddelw.
Mewn ufudd-dod i'th ewyllys
rhoes ef ei fywyd drosom,
a dwyn yn ei gorff ein pechodau ar y groes.
Trwy dy allu nerthol
cyfodaist ef o'r bedd
a'i ddyrchafu i orsedd y gogoniant.
Gan ymlawenhau yn ei fuddugoliaeth
a chan ymddiried yn dy addewid
i fywhau pawb sy'n troi at Grist,
cyflwynwn **E.** i'th drugaredd,
ac ymunwn â'th holl bobl ffyddlon
ac â holl gwmpeini'r nef
yn yr un gân dragwyddol o foliant:
y gogoniant a'r doethineb a'r gallu
a fo i'n Duw ni yn oes oesoedd. **Amen.**

68.

God our creator and redeemer,
by your power Christ conquered death
and returned to you in glory,
bearing in his body the marks of his passion.
Confident of your victory
and claiming his promises,
we entrust **N.** into your keeping
in the name of Jesus our Lord,
who, though he died, is now alive
and reigns with you and the Holy Spirit,
one God, now and for ever. **Amen.**

69.

Almighty God,
as you bring us face to face with our mortality,
we thank you for making each one of us in your own image
and giving us gifts in body, mind and spirit.
We thank you now as we honour the memory of N,
whom you gave to us and have taken away.
We entrust him/her to your mercy,
and pray that you will show us the path of life,
and the fullness of joy in your presence
through all eternity. **Amen.**

70.

Almighty God,
in your great love
you crafted us by your hand
and breathed life into us by your Spirit.
Although we became a rebellious people,
you did not abandon us to our sin.
In your tender mercy
you sent your Son
to restore in us your image.
In obedience to your will
he gave up his life for us,
bearing in his body our sins on the cross.
By your mighty power
you raised him from the grave
and exalted him to the throne of glory.
Rejoicing in his victory
and trusting in your promise
to make alive all who turn to Christ,
we commend **N.** to your mercy
and we join with all your faithful people
and the whole company of heaven
in the one unending song of praise:
glory and wisdom and honour
be to our God for ever and ever. **Amen.**

BENDITHION A DIWEDDIADAU ERAILL

71.

Ac yn awr iddo ef
sydd â'r gallu ganddo i'n cadw rhag syrthio,
a'n codi o ddyffryn tywyll anobaith
i fynydd disglair gobaith,
o ganol nos trallod
i wawrddydd llawenydd,
iddo ef y bo'r gallu a'r awdurdod yn oes oesoedd. **Amen.**

72.

Duw fo yn fy mhen
a'm hymresymiad;
Duw fo yn fy nhrem,
ac yn f'edrychiad;
Duw fo yn fy ngair
ac yn fy siarad;
Duw fo yn fy mron
ac yn fy nirnad;
Duw ar ben fy nhaith,
ar f'ymadawiad. **Amen.**

73.

Bydded i Grist y bugail da eich lapio yn ei gariad,
eich llenwi a thangnefedd,
a'ch tywys mewn gobaith gydol eich dyddiau;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

74.

Bydded i gariad Duw a thangnefedd ein Harglwydd Iesu Grist
eich cysuro a sychu ymaith yn dyner bob deigryn o'ch llygaid.
Bendithied yr Hollalluog Dduw chwi,
Dad, Mab ac Ysbryd Glân. **Amen.**

75.

Bydded i'r Duw tragwyddol
ein bendithio a'n cadw,
amddiffyn ein cyrff, achub ein heneidiau
a'n dwyn yn ddiogel i'r wlad nefol,
ein cartref tragwyddol,
lle y mae'r Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân yn teyrnasu,
yn un Duw byth bythoedd. **Amen.**

BLESSINGS AND OTHER ENDINGS

71.

And now to him who is able to keep us from falling,
and lift us from the dark valley of despair
to the bright mountain of hope,
from the midnight of desperation
to the daybreak of joy;
to him be power and authority, for ever and ever. **Amen.**

72.

God be in my head,
and in my understanding;
God be in my eyes,
and in my looking;
God be in my mouth,
and in my speaking;
God be in my heart,
and in my thinking;
God be at my end,
and at my departing. **Amen.**

73.

May Christ the good shepherd
enfold you with love,
fill you with peace,
and lead you in hope,
to the end of your days;
and the blessing of God almighty,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
be among you and remain with you always. **Amen.**

74.

May the love of God and the peace of our Lord Jesus Christ
console you and gently wipe every tear from your eyes.
May Almighty God bless you.
The Father, and the Son, and the Holy Spirit. **Amen.**

75.

May the eternal God
bless and keep us, guard our bodies,
save our souls
and bring us safe to the heavenly country,
our eternal home,
where Father, Son and Holy Spirit reign,
one God for ever and ever. **Amen.**

MEWN GWASANAETH COFFA

76.

Tynned cariad yr Arglwydd Iesu chwi ato'i hun,
cryfhaed nerth yr Arglwydd Iesu chwi yn ei wasanaeth,
llanwed llawenydd yr Arglwydd Iesu eich calonnau;
a bendith Duw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad. **Amen.**

77.

Bydded i'r Drindod dragwyddol a gogoneddus,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
gyfarwyddo ein bywyd mewn gweithredoedd da,
a rhoddi inni, ar derfyn ein taith trwy'r byd hwn,
orffwysfa dragwyddol gyda'r saint. **Amen.**

78.

Bydded i'r Arglwydd Dduw hollalluog,
y Tad a'r Mab a'r Ysbryd Glân,
y Drindod sanctaidd a diwahân,
ein gwarchod a'n hachub,
a'n dwyn i'r ddinas nefol honno
lle y mae'n byw ac yn teyrnasu byth bythoedd. **Amen.**

79.

Yr Arglwydd Dduw hollalluog yw ein Tad:
y mae'n ein caru ac yn gofalu'n dyner amdanom.
Yr Arglwydd Iesu Grist yw ein Gwardwr:
fe'n prynodd ac fe'n hamddiffyn hyd y diwedd.
Y mae'r Arglwydd, yr Ysbryd Glân, yn ein plith:
fe'n tywys yn ffordd sanctaidd Duw.
I Dduw hollalluog, Dad, Mab ac Ysbryd Glân:
y bo'r moliant a'r gogoniant heddiw ac am byth. Amen.

GWEDDIAU I'W DEFNYDDIO AR ÔL SALMAU

I'w defnyddio ar ôl Salm 6:

Arglwydd, pylodd ein llygaid gan ofid,
gwyddost ein bod yn diffygio gan ein cwynfan.
Wrth inni gofio am ein marwolaeth
yng ngwacter tywyll y nos,
trugarha wrthym ac iachâ ni;
maddau inni a dwg ymaith ein hofn
trwy farwolaeth ac atgyfodiad Iesu dy Fab. **Amen.**

FOR A MEMORIAL SERVICE

76.

The love of the Lord Jesus draw you to himself,
the power of the Lord Jesus strengthen you in his service,
the joy of the Lord Jesus fill your hearts;
and the blessing of God almighty,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
be among you and remain with you always. **Amen.**

77.

May the infinite and glorious Trinity,
the Father, the Son, and the Holy Spirit,
direct our life in good works,
and after our journey through this world,
grant us eternal rest with the saints. **Amen.**

78.

The Lord God almighty,
Father, Son, and Holy Spirit,
the holy and undivided Trinity,
guard us, save us,
and bring us to that heavenly city
where he lives and reigns for ever and ever. **Amen.**

79.

The Lord God almighty is our Father:
he loves us and tenderly cares for us.
The Lord Jesus Christ is our Saviour:
he has redeemed us and will defend us to the end.
The Lord, the Holy Spirit is among us:
he will lead us in God's holy way.
To God almighty, Father, Son, and Holy Spirit,
be praise and glory today and for ever. Amen.

PRAYERS FOR USE AFTER PSALMS

For use after Psalm 6:

Our eyes, Lord, are wasted with grief;
you know we are weary with groaning.
As we remember our death
in the dark emptiness of the night,
have mercy on us and heal us;
forgive us and take away our fear
through the dying and rising of Jesus your Son. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 32:

Arglwydd, ein cysgod mewn cyfyngder,
dygi ein heuogrwydd i gof.
Y mae dy law yn drwm arnom;
y mae ein tafodau yn sych
ac yr ydym yn cyffesu yn agored ein heuogrwydd.
Cofleidia ni â'th drugaredd.
Dysg ni i ymddiried ynot,
a dwg ni yn y diwedd
i lawenhau yn dy wyddfod am byth. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 38:

Arglwydd, trugarha
wrth y rhai sy'n galaru drwy'r dydd,
y rhai a barlyswyd ac a lethwyd gan ofid
ac a lanwyd â phoen trallod,
y mae eu nerth yn darfod
a'u cyfeillion a'u cymdogion wedi pellhau.
Gwyddost ti am ein holl ocheneidiau a dyheadau:
bydd yn agos atom a dysg ni i obeithio ynot ti;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 39:

Arglwydd Iesu Grist, Fab y Duw byw,
caniatâ inni dy geisio byth
ac ymborthi arnat gydol ein dyddiau,
canys yr wyt ti ym mhopeth
gyda phopeth a thrwy bopeth,
yn awr a hyd byth. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 90:

Dysg ni, Arglwydd, i gyfrif ein dyddiau;
i weld rhychwant ein heinioes yng ngoleuni tragwyddoldeb.
Datguddia inni dy ysblander.
Dyro inni ddoethineb a gras i adnabod dy gariad
ac i ymlawenhau yn dy faddeuant a'th fywyd;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 116:

Arglwydd bywyd,
yr ydym yn rhodio trwy dragwyddoldeb yn dy ŵydd.
Arglwydd marwolaeth,
yr ydym yn galw arnat mewn gofid a galar:
ac yr wyt yn ein clywed ac yn ein hachub.
Gwylia drosom wrth inni alaru am farw dy *was/wasanaethferch*,
a oedd yn werthfawr yn dy olwg,
a chadw ni'n ffyddlon i'n haddunedau i ti. **Amen.**

For use after Psalm 32:

Lord, our hiding place in times of trouble,
you bring our guilt to mind.
Your hand seems heavy;
our tongues dry up
and we openly confess our guilt.
Embrace us with your mercy.
Teach us to trust you,
and bring us at the last
to rejoice in your presence for ever and ever. **Amen.**

For use after Psalm 38:

Lord, have mercy
on those who go about in mourning all the day long,
who feel numb and crushed
and are filled with the pain of grief,
whose strength has given up
and whose friends and neighbours are distant.
You know all our sighings and longings:
be near to us and teach us to fix our hope on you alone;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

For use after Psalm 39:

Lord Jesus Christ, Son of the living God,
grant that we may ever seek you
and feed on you all our days,
for you are in all and with all and through all,
now and for ever. **Amen.**

For use after Psalm 90:

Teach us, Lord, to number our days;
to see the span of our life in the light of eternity.
Reveal your splendour to us.
Give us the wisdom and grace to know your love
and to rejoice in your forgiveness and life;
through Jesus Christ our Lord. **Amen.**

For use after Psalm 116:

Lord of life,
we walk through eternity in your presence.
Lord of death,
we call to you in grief and sorrow:
you hear us and rescue us.
Watch over us as we mourn the death of your servant,
precious in your sight,
and keep us faithful to our vows to you. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 120:

Dduw pob trugaredd,
yr ydym mewn helbul ac yn galw arnat.
Gwared ni rhag celwydd a thwyll
a phoen ymosodiad y gelyn,
a dyro inni dangnefedd,
tangnefedd Crist a enillwyd ar y groes. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 121:

Arglwydd, ffyddlon,
gwylia drosom a chadw ni'n ddiogel.
Bydd gyda ni yn ein mynd a'n dod,
yn awr a byth. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 130:

Arglwydd trugaredd ac iachawdwriaeth,
achub ni, gweddiwn arnat, o ddyfnderoedd pechod a marwolaeth;
maddau inni bob camwedd,
a dyro inni ras i sefyll yn dy wŷydd
i'th wasanaethu yn Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 138:

Arglwydd, na chefna arnom yn ein trallod.
Cadw ni'n ddiogel ym mhob gofid,
a chwblha dy bwrpas ar ein cyfer
trwy dy gariad a'th ffyddlondeb diwyro
yn Iesu Grist ein Hiachawdwr. **Amen.**

I'w defnyddio ar ôl Salm 139:

Arglwydd, yr wyt wedi ein creu a'n llunio,
yr wyt wedi ein hadnabod a'n chwilio,
yr wyt yn aros gyda ni trwy oleuni a thywyllwch:
cynorthwya ni i adnabod dy bresenoldeb yn y bywyd hwn
ac, yn y byd a ddaw, i fod eto gyda thi,
lle'r wyt yn fyw ac yn teyrnasu
yn Dduw byth bythoedd. **Amen.**

For use after Psalm 120:

God of mercy,
we are in trouble and we call to you.
Deliver us from lies and deceit
and the pain of the enemy's attack.
And give us peace, the peace of Christ won upon the cross. **Amen.**

For use after Psalm 121:

Faithful Lord,
Watch over us and keep us safe.
Be with us in our going out and in our coming in,
now and for ever. **Amen.**

For use after Psalm 130:

Lord of mercy and redemption,
rescue us, we pray, from the depths of sin and death;
forgive us what we do wrong,
and give us grace to stand in your presence,
to serve you in Jesus Christ our Lord. **Amen.**

For use after Psalm 138:

Lord, do not abandon us in our desolation.
Keep us safe in the midst of trouble,
and complete your purpose for us
through your steadfast love and faithfulness,
in Jesus Christ our Saviour. **Amen.**

For use after Psalm 139:

Lord, you created and fashioned us,
you know us and search us out,
you abide with us through light and dark:
help us to know your presence in this life
and, in the life to come, still to be with you;
where you are alive and reign,
God, for ever and ever. **Amen.**

XII. DARLLENIADAU O'R BEIBL A SALMAU I'W DEFNYDDIO MEWN GWASANAETHAU ANGLADD A GWASANAETHAU COFFA

DARLLENIADAU O'R BEIBL

Mae'r darlleniadau a nodwyd â * yn arbennig o addas yn angladd plentyn.

Pregethwr 3:1-8; Amser i bopeth

Eseia 25:6-9; 26:3, 4; Llyncir angau am byth

*Eseia 61:1-3; Newydd da i'r toredig o galon

Galarnad 3:22-26, 31-33; Trugaredd diderfyn yr Arglwydd

Doethineb Solomon 3:1-9; Ni ddaw poenedigaeth byth i'w rhan

*Mathew 5:1-12a; Y Gwynfydau

*Mathew 11:25-30; Fe roddaf fi orffwystira i chwi

*Mathew 18:1-5, 10; Y mwyaf yn Nheyrnas Nefoedd

*Marc 10:13-16; Gadewch i'r plant ddod ataf fi

Marc 15:33-39; 16:1-7; Marwolaeth ac atgyfodiad Crist

Luc 24:13-16, (17-27), 28-35; Y ffordd i Emaus.

Ioan 5:24-29; 6:37-40; Gweld y Mab a chredu ynddo

Ioan 6:53-58; Caiff y sawl sy'n bwyta'r bara hwn fyw am byth

*Ioan 10:11-16; Myfi yw'r bugail da

Ioan 11:21-27; Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd

Ioan 14:1-6, 18, 19; Myfi yw'r ffordd a'r gwirionedd a'r bywyd

Ioan 20:1-9, (10-19); Y Crist atgyfodedig

Rhufeiniaid 8:31b-39; Ni all dim ein gwahanu oddi wrth gariad Duw yng Nghrist

Rhufeiniaid 14:7-9, (10-13, 16, 17); Arglwydd y meirw a'r byw

I Corinthiaid 15:3-20; Tystio i atgyfodiad Crist

I Corinthiaid 15:20-26, 35-38, (39-41), 42-58; O angau, ble mae dy fuddugoliaeth?

II Corinthiaid 4:16 - 5:9; Gogoniant digymar

Philipiaid 3:7-11, (12-21); Grym atgyfodiad Crist (Dinasyddion y nefoedd)

II Timotheus 2:8-13; Byddwn fyw gyda Christ

*I Pedr 1:3-9; Gobaith bywiol

*I Ioan 3:1, 2; Plant Duw

*I Ioan 4:7-18a; Cariad yw Duw

Datguddiad 7:9-17; Bydd Duw yn sychu pob deigrin

Datguddiad 20:11-13; Llyfr y bywyd

*Datguddiad 21:1-7; Y Jerwsalem newydd

SALMAU

Mae'r Salmau a nodwyd â * yn arbennig o addas yn angladd plentyn.

* Salm 23

Salm 90:1-6, 10, 12-17

*Salm 103:1-4, 13-18

*Salm 121

Salm 139:1-12

Gweler hefyd yr adran Gweddïau i'w defnyddio ar ôl y Salmau ar dudalen 73-75

XII. BIBLE READINGS AND PSALMS FOR USE AT FUNERAL AND MEMORIAL SERVICES

BIBLE READINGS

The readings marked with an asterisk * are particularly appropriate at the funeral of a child.

Ecclesiastes 3:1-8; A time for everything
Isaiah 25:6-9; 26:3, 4; He will swallow up death for ever
*Isaiah 61:1-3; Good news for the broken hearted
Lamentations 3:22-26, 31-33; The love of the Lord never ends
Wisdom of Solomon 3:1-9; No torment will touch them
*Matthew 5:1-12a; The Beatitudes
*Matthew 11:25-30; I will give you rest
*Matthew 18:1-5, 10; The greatest in the Kingdom of Heaven
*Mark 10:13-16; Let the children come to me
Mark 15:33-39; 16:1-7; Christ's death and resurrection
Luke 24:13-16, (17-27), 28-35; The road to Emmaus
John 5:24-29; 6:37-40; Seeing the Son and believing in him
John 6:53-58; He who eats this bread will live for ever
*John 10:11-16; I am the good Shepherd
John 11:21-27; I am the resurrection and the life
John 14:1-6, 18, 19; I am the way, the truth and the life
John 20:1-9, (10-19); The risen Christ
Romans 8:31b-39; Nothing will separate us from God's love in Christ
Romans 14:7-9, (10-13, 16, 17); The Lord of the dead and of the living
I Corinthians 15:3-20; Witness to the risen Christ
I Corinthians 15:20-26, 35-38, (39-41), 42-58; Death, where is your victory?
II Corinthians 4:16 - 5:9; Incomparable glory
Philippians 3:7-11, (12-21); The power of Christ's resurrection (Citizens of heaven)
II Timothy 2:8-13; We shall live with Christ
*I Peter 1:3-9; A living hope
*I John 3:1, 2; God's children
*I John 4:7-18a; God is love
Revelation 7:9-17; God will wipe away every tear
Revelation 20:11-13; The book of life
*Revelation 21:1-7; The new Jerusalem

PSALMS

The psalms marked with an asterisk * are particularly appropriate at the funeral of a child.

* Psalm 23
Psalm 90:1-6, 10, 12-17
*Psalm 103:1-4, 13-18
*Psalm 121
Psalm 139:1-12

See also the section "Prayers for use after Psalms" on pages 73-75

XIII. CANTIGLAU I'W DEFNYDDIO MEWN GWASANAETHAU ANGLADD A GWASANAETHAU COFFA

1. CÂN AM Y GWAREDWR

Cyhoeddwch flwyddyn ffafr yr Arglwydd:
a diddanwch bawb sy'n galaru.

- 1 Y mae ysbryd yr Arglwydd Dduw arnaf:
oherwydd i'r Arglwydd fy eneinio
  - 2 I gysuro'r toredig o galon:
ac i roi gollyngdod i'r carcharorion;
  - 3 I gyhoeddi blwyddyn ffafr yr Arglwydd:
ac i ddiddanu pawb sy'n galaru,
  - 4 I roi iddynt olew llawenydd yn lle galar:
mantell moliant yn lle digalondid.
  - 5 Gelwir hwy yn brennau cyfiawnder:
wedi eu plannu gan yr Arglwydd i'w ogoniant.
  - 6 Felly y gwna'r Arglwydd Dduw i gyfiawnder a moliant:
darddu gerbron yr holl genhedloedd.
  - 7 Ailadeiladant hen adfeilion:
atgyweiriant ddinasoedd diffaith.
  - 8 Fe'u gelwir hwy yn Waredigion yr Arglwydd:
ac fe'th elwir di yn Ddinas nas gwrthodwyd.
- Eseia 61:1-3, 11b, 4; 62:12*

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

2. CÂN MANASSE

Llawn tosturi a thrugaredd a chariad:
yw'r Duw goruchaf a hollalluog.

- 1 Arglwydd hollalluog, Duw ein tadau ni:
ti a wnaeth nef a daear a holl ysblander eu trefn.
- 2 Y mae pob peth yn crynu ac yn dychrynu:
gerbron dy allu di.
- 3 Difedur a diamgyffred yw'r drugaredd a addewaist:
canys ti yw'r Arglwydd goruchaf.
- 4 Yr wyt yn dosturiol a hirymarhous a mawr dy drugaredd:
yn ymatal rhag cosbi drygioni dynion.
- 5 Arglwydd Dduw y cyfiawn:
ordeiniaist edifeirwch i mi, sy'n bechadur.
- 6 Oherwydd lluosocach na thywod y môr:
yw nifer fy mhechodau i.
- 7 Amlhaodd fy nhroseddau, fel nad wyf deilwng:
i edrych i fyny a syllu ar uchder y nefoedd.

XIII. CANTICLES FOR USE AT FUNERAL AND MEMORIAL SERVICES

1. A SONG OF THE REDEEMER

Proclaim the time of the Lord's favour,
and comfort all who grieve.

- 1 The Spirit of the Lord is upon me, *
because he has anointed me.
- 2 He has sent me to bind up the broken-hearted, *
to announce release from darkness for the prisoners.
- 3 To proclaim the time of the Lord's favour, *
and to comfort all who grieve.
- 4 To give them oil of gladness instead of mourners' tears, *
a garment of splendour for the heavy heart.
- 5 They will be called trees of righteousness, *
planted by the Lord for his praise.
- 6 For God shall make his righteousness and praise *
blossom before all the nations.
- 7 Buildings long in ruins will be rebuilt *
and the desolate cities restored.
- 8 And you shall be called the Redeemed of the Lord, *
a city no longer forsaken.

Isaiah 61:1-3, 11b, 4; 62. 12

**Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit; *
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

2. THE SONG OF MANASSEH

Full of compassion and mercy and love
is God, the most high, the almighty.

- 1 O Lord God almighty and God of our forebears, *
you who made heaven and earth in all their glory:
- 2 All things tremble with awe at your presence, *
before your great and mighty power.
- 3 Immeasurable and unsearchable is your promise of mercy, *
for you are God, Most High.
- 4 You are full of compassion and very merciful, *
and you relent at human suffering.
- 5 O God, according to your great goodness, *
you have promised repentance and forgiveness
to those who have sinned against you.
- 6 The sins I have committed against you *
are more in number than the sands of the sea.
- 7 I am not worthy to look up and see the heavens, *
because of my many sins and iniquities.

8 Ac yn awr rwy'n darostwng fy nghalon:
gan ddeisyf dy ffyddlondeb.

9 Pechadur wyf, O Arglwydd, pechadur:
ac yr wyf yn cydnabod fy nhroseddau.

10 Er mor annheilwng wyf:
fe'm hachubi yn ôl dy drugaredd fawr.

11 Oherwydd y mae holl lu'r nefoedd yn dy foliannu di:
ac eiddot ti yw'r gogoniant am byth.

Manasse 1a,2,4,6,7,8a,8ch,9,10a,10c,11,12,14b,15b

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

3.JUSTORUM ANIMAE

Cafodd Duw yr uniawn yn deilwng:
a digoll yw eu gobaith am anfarwoldeb.

1 Y mae eneidiau'r cyfiawn yn llaw Duw:
ac ni ddaw poenedigaeth byth i'w rhan.

2 Yn llygaid y rhai ynyfyd, y maent fel pe baent wedi marw:
ond y maent mewn hedd.

3 Oherwydd er i gosb ddod arnynt yng ngolwg dynion:
digoll yw eu gobaith am anfarwoldeb;

4 Ac er eu disgyblu ychydig, mawr fydd eu hennill:
am fod Duw wedi eu profi
a'u cael yn deilwng ohono ef ei hun.

5 Fel aur mewn tawddlestr y profodd hwy:
ac fel poethoffrwm yr aberth y derbyniodd hwy.

6 Pan ddaw Duw i ymweld â hwy cyneuant yn wenfflam:
fel gwreichion mewn sofr fe redant drwy'r byd.

7 Cânt lywodraethu ar genhedloedd a rheoli ar bobloedd:
a'r Arglwydd fydd eu brenin am byth.

8 Bydd y rhai sy'n ymddiried ynddo ef yn deall y gwir:
a'r ffyddloniaid yn gweini arno mewn cariad,

9 Oherwydd gras a thrugaredd:
yw rhan ei etholedigion.

Doethineb Solomon 3.1,2a,3b-9

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

- 8 And now my heart bows before you, *
imploring your kindness upon me.
- 9 I have sinned, O God, I have sinned, *
and I acknowledge my transgressions.
- 10 Unworthy as I am, I know that you will save me, *
according to your great mercy.
- 11 For all the host of heaven sings your praise, *
and your glory is for ever and ever.
- Manasseh 1a,2,4,6,7,9a,9c,11,12,14b,15b

**Glory to the Father, and to the Son
and to the Holy Spirit;***
**as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

3.JUSTORUM ANIMAE

God has found the righteous worthy
and their hope is full of immortality.

- 1 The souls of the righteous are in the hand of God *
and no torment will ever touch them.
- 2 In the eyes of the foolish, they seem to have died *
but they are at peace.
- 3 For though, in the sight of others, they were punished, *
their hope is full of immortality.
- 4 Having been disciplined a little, they will receive great good, *
because God tested them and found them worthy.
- 5 Like gold in a furnace, God tried them *
and, like a sacrificial burnt offering, accepted them.
- 6 In the time of their visitation, they will shine forth *
and will run like sparks through the stubble.
- 7 They will govern nations and rule over peoples *
and God will reign over them for ever.
- 8 Those who have put their trust in them will understand
that he is true, *
and the faithful will attend upon him in love;
- 9 They are his chosen, *
and grace and mercy will be theirs.
- Wisdom 3.1,2a,3b-9*

**Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit.***
**as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

4. NUNC DIMITTIS

Pan fyddom yn effro, boed inni wyllo gyda Christ:
pan fyddom ynghwsg, boed inni orffwys mewn tangnefedd.

- 1 Yn awr yr wyt yn gollwng dy was yn rhydd, O Arglwydd:
mewn tangnefedd yn unol â'th air;
- 2 Oherwydd y mae fy llygaid wedi gweld dy iachawdwriaeth:
a ddarperaist yng ngŵydd yr holl bobloedd:
- 3 Goleuni i fod yn ddatguddiad i'r Cenhedloedd
ac yn ogoniant i'th bobl Israel.

Luc 2.29-32

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

5. CÂN Y RHAI A GYFIAWNHAWYD

Oherwydd ein bod wedi ein cyfiawnhau trwy ffydd:
y mae gennym heddwch â Duw trwy ein Harglwydd Iesu Grist.

- 1 Y mae cyfiawnder i'w gyfrif i ni, sydd â ffydd gennym:
yn yr hwn a gyfododd Iesu ein Harglwydd oddi wrth y meirw.
- 2 Cafodd ef ei draddodi i farwolaeth am ein camweddau:
a'i gyfodi i'n cyfiawnhau ni.
- 3 Am hynny, oherwydd ein bod wedi ein cyfiawnhau trwy ffydd:
y mae gennym heddwch â Duw trwy ein Harglwydd Iesu Grist.
- 4 Trwyddo ef, yn wir, cawsom ffordd, trwy ffydd:
i ddod i'r gras hwn yr ydym yn sefyll ynddo.
- 5 Yr ydym hefyd yn gorfoleddu yn y gobaith:
y cawn gyfranogi yng ngogoniant Duw.
- 6 Yr ydym hyd yn oed yn gorfoleddu yn ein gorthrymderau:
oherwydd fe wyddom mai o orthrymder y daw'r gallu i ymddâl,
- 7 Ac o'r gallu i ymddâl y daw rhuddin cymeriad:
ac o gymeriad y daw gobaith.
- 8 A dyma obaith na chawn ein siomi ganddo:
oherwydd y mae cariad Duw wedi ei dywallt yn ein calonnau
trwy'r Ysbryd Glân y mae ef wedi ei roi i ni.
- 8 Ond prawf Duw o'r cariad sydd ganddo tuag atom ni:
yw bod Crist wedi marw drosom pan oeddem yn dal yn bechaduriaid.
- 9 A ninnau yn awr wedi ein cyfiawnhau trwy ei waed ef:
y mae'n sicrach fyth y cawn ein hachub trwyddo ef rhag y digofaint.
- 10 Ond heblaw hynny, yr ydym hefyd yn gorfoleddu yn Nuw
trwy ein Harglwydd Iesu Grist:
trwyddo ef yr ydym yn awr wedi derbyn y cymod.

Rhufeiniaid 4.24,25; 5.1-5,8,9,11

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

4. NUNC DIMITTIS

Awake may we watch with Christ:
asleep may we rest in peace.

- 1 Lord, now you have set your servant free *
to go in peace as you have promised.
  - 2 For these eyes of mine have seen your salvation *
which you have prepared for all the world to see;
  - 3 A light to reveal you to the nations *
and to give glory to your people Israel.
- Luke 2.29-32*

**Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit.*
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

5. A SONG OF THE JUSTIFIED

We are justified by faith,
we have peace with god through our lord Jesus Christ.

- 1 God reckons as righteous those who believe, *
who believe in him who raised Jesus from the dead.
  - 2 For Christ was handed over to death for our sins,*
and raised to life for our justification.
  - 3 Since we are justified by faith, *
we have peace with God through our Lord Jesus Christ.
  - 4 Through Christ we have gained access
to the grace in which we stand, *
and rejoice in our hope of the glory of God.
  - 5 We even exult in our sufferings, *
for suffering produces endurance,
  - 6 And endurance brings hope,*
and our hope is not in vain.
  - 7 Because God's love has been poured into our hearts, *
through the Holy Spirit, given to us.
  - 8 God proves his love for us:*
while we were yet sinners Christ died for us.
  - 9 Since we have been justified by his death, *
how much more shall we be saved from God's wrath.
  - 10 Therefore, we exult in God through our Lord Jesus Christ,*
in whom we have now received our reconciliation.
- Romans 4.24,25;5. 1-5,8,9,11.*

**Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit.*
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

6. CÂN PLANT DUW

Y mae Ysbryd y Tad,
a gyfododd Grist Iesu oddi wrth y meirw:
yn rhoddi bywyd i bobl Dduw.

- 1 Yng Nghrist Iesu y mae cyfraith yr Ysbryd, sy'n rhoi bywyd:
wedi ein rhyddhau o afael cyfraith pechod a marwolaeth.
  - 2 Y mae pawb sy'n cael eu harwain gan Ysbryd Duw yn blant Duw:
oherwydd inni dderbyn yr Ysbryd
yr ydym trwyddo yn llefain, "Abba! Dad!"
  - 3 Y mae'r Ysbryd ei hun yn cyd-dystiolaethu â'n hysbryd ni:
ein bod yn blant i Dduw.
  - 4 Ac os plant, etifeddion hefyd, etifeddion Duw a chyetifeddion â Christ:
os yn wir yr ydym yn cyfranogi o'i ddiodeffaint ef
er mwyn cyfranogi o'i ogoniant hefyd.
  - 5 Nid yw dioddefiadau'r presennol:
i'w cymharu â'r gogoniant sydd ar gael ei ddatguddio i ni.
  - 6 Yn wir, y mae'r greadigaeth yn disgwyl yn daer:
am i blant Duw gael eu datguddio.
- Rhufeiniaid 8.2, 14, 15b-19*

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

7. CÂN O FFYDD

Cyfododd Duw oddi wrth y meirw Grist:
yr Oen di-fai a di-nam.

- 1 Bendigedig fyddo Duw a Thad:
ein Harglwydd Iesu Grist!
- 2 O'i fawr drugaredd, fe barodd ef ein geni ni o'r newydd i obaith bywiol:
trwy atgyfodiad Iesu Grist oddi wrth y meirw,
- 3 I etifeddiaeth na ellir na'i difrodi, na'i difwyno, na'i difa:
Saif hon ynghadw yn y nefoedd i chwi,
- 4 Chwi sydd trwy ffydd dan warchod gallu Duw
hyd nes y daw iachawdwriaeth:
yr iachawdwriaeth sydd yn barod i'w datguddio yn yr amser diwethaf.
- 5 Nid â phethau llygradwy, arian neu aur, y prynwyd ichwi ryddid:
oddi wrth yr ymarweddiad ofer a etifeddwyd gennych,
- 6 Ond â gwaed gwerthfawr:
Un oedd fel oen di-fai a di-nam, sef Crist.
- 7 Trwyddo ef yr ydych yn credu yn Nuw:
yr hwn a'i cyfododd ef oddi wrth y meirw ac a roes iddo ogoniant,
fel y byddai eich ffydd a'ch gobaith chwi yn Nuw.

I Pedr 1.3-5, 18, 19, 21

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

6. A SONG OF GOD'S CHILDREN

The spirit of the father,
who raises Christ Jesus from the dead,
gives life to the people of God.

- 1 The law of the Spirit of life in Christ Jesus *
has set us free from the law of sin and death.
- 2 All who are led by the Spirit of God are children of God;*
for we have received the Spirit
that enables us to cry, 'Abba, Father'.
- 3 The Spirit himself bears witness that we are children of God *
and if God's children, then heirs of God;
- 4 If heirs of God, then fellow-heirs with Christ;*
since we suffer with him now,
that we may be glorified with him.
- 5 These sufferings that we now endure *
are not worth comparing to the glory that shall be revealed.
- 6 For the creation waits with eager longing *
for the revealing of the children of God.

Romans 8.2,14,15b-19

**Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit.*
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

7. A SONG OF FAITH

God raised Christ from the dead,
the lamb without spot or stain.

- 1 Blessed be the God and Father *
of our Lord Jesus Christ !
- 2 By his great mercy we have been born anew to a living hope,*
through the resurrection of Jesus Christ from the dead.
- 3 Into an inheritance that is imperishable,
undefiled and unfading,*
kept in heaven for you.
- 4 Who are being protected by the power of God
through faith for a salvation, *
ready to be revealed in the last time.
- 5 You were ransomed from the futile ways of your ancestors *
not with perishable things like silver or gold
- 6 But with the precious blood of Christ *
like that of a lamb without spot or stain.
- 7 Through him you have confidence in God,
who raised him from the dead and gave him glory, *
so that your faith and hope are set on God.

1 Peter 1.3-5,18,19,21

**Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit.*
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

8. CÂN Y RHAI A BRYNWDYD

I'n Duw ni y perthyn y waredigaeth:
fe'n tywys at ffynhonnau'r dyfroedd byw.

1 Wele dyrfa fawr:

na allai neb ei rhifo,

2 O bob cenedl a'r holl lwythau a phobloedd ac ieithoedd:

yn sefyll o flaen yr orsedd ac o flaen yr Oen,

3 Wedi eu gwisgo â mentyll gwyn, a phalmwydd yn eu dwylo:

Yr oeddent yn gweiddi â llais uchel,

4 "I'n Duw ni, sy'n eistedd ar yr orsedd, ac i'r Oen:

y perthyn y waredigaeth!"

5 Dyma'r rhai sy'n dod allan o'r gorthrymder mawr:

y maent wedi golchi eu mentyll a'u cannu yng ngwaed yr Oen.

6 Am hynny, y maent o flaen gorsedd Duw:

ac yn ei wasanaethu ddydd a nos yn ei deml,

7 A bydd yr hwn sy'n eistedd ar yr orsedd:

yn lloches iddynt.

8 Ni newynant mwy ac ni sychedant mwy:

ni ddaw ar eu gwarthaf na'r haul na dim gwres,

9 Oherwydd bydd yr Oen sydd yng nghanol yr orsedd:

yn eu bugeilio hwy,

10 Ac yn eu harwain i ffynhonnau dyfroedd bywyd:

a bydd Duw yn sychu pob deigr yn o'u llygaid hwy.

Datguddiad 7.9, 10, 14b-17

**I'r hwn sy'n eistedd ar yr orsedd ac i'r Oen:
y bo'r mawl a'r anrhydedd a'r gogoniant a'r nerth
byth bythoedd! Amen**

9. CÂN AM YR OEN

Llawenhawn a gorfoleddwn:

a rhoddwn ogoniant a gwrogaeth i'n Duw.

1 Eiddo ein Duw ni y waredigaeth a'r gogoniant a'r gallu:

oherwydd gwir a chyfiawn yw ei farnedigaethau ef,

2 Molwch ein Duw ni, chwi ei holl weision ef:

a'r rhai sy'n ei ofni ef, yn fach a mawr.

3 Y mae'r Arglwydd ein Duw, yr Hollalluog, wedi dechrau teyrnasu:

Llawenhawn a gorfoleddwn, a rhown iddo'r gogoniant,

4 Oherwydd daeth dydd priodas yr Oen:

ac ymbaratodd ei briodferch ef.

5 Gwyn eu byd y rhai sydd wedi eu gwahodd:

i wledd briodas yr Oen.

Datguddiad 19.1b, 2b, 5b, 6b, 7, 9b

**I'r hwn sy'n eistedd ar yr orsedd ac i'r Oen:
y bo'r mawl a'r anrhydedd a'r gogoniant a'r nerth
byth bythoedd! Amen**

8. A SONG OF THE REDEEMED

Salvation belongs to our God,
who will guide us to springs of living water.

- 1 Behold, a great multitude *
which no one could number.
  - 2 From every nation, from all tribes and peoples and tongues,*
standing before the throne and the Lamb.
  - 3 They were clothed in white robes
and had palms in their hands, *
and they cried with a loud voice, saying,
  - 4 'Salvation belongs to our God who sits on the throne, *
and to the Lamb.'
  - 5 These are they who have come out of the great tribulation,*
they have washed their robes
and made them white in the blood of the Lamb ;
  - 6 Therefore they stand before the throne of God, *
whom they serve day and night within the temple.
  - 7 And the One who sits upon the throne *
will shelter them with his presence.
  - 8 They shall never again feel hunger or thirst, *
the sun shall not strike them, nor any scorching heat.
  - 9 For the Lamb at the heart of the throne *
will be their Shepherd,
  10. He will guide them to springs of living water,
and God will wipe away every tear from their eyes.
- Revelation 7.9,10,14b-17*

**To the one who sits on the throne and to the lamb
be blessing and honour and glory and might,*
for ever and ever. Amen.**

9. A SONG OF THE LAMB

Let us rejoice and exult
and give glory and homage to our God.

- 1 Salvation and glory and power belong to our God,*
whose judgements are true and just.
  - 2 Praise our God, all you his servants, *
all who fear him, both small and great.
  - 3 The Lord our God, the Almighty, reigns:*
let us rejoice and exult and give him the glory.
  - 4 For the marriage of the Lamb has come *
and his bride has made herself ready.
  - 5 Blessed are those who are invited *
to the wedding banquet of the Lamb.
- Revelation 19.1b,2b,5b,6b,7,9b*

**To the one who sits on the throne and to the lamb
be blessing and honour and glory and might, *
for ever and ever. Amen.**

10. CAN O'R EIDDO ANSELM SANT

Casgla dy blant ynghyd, O Dduw:
fel y casgl iâr ei chywion i'w hamddiffyn.

- 1 O Iesu, cesgli fel mam dy bobl atat:
yr wyt yn dyner â ni, fel mam gyda'i phlant.
- 2 Wylï yn aml dros ein pechodau a'n balchder:
tynni ni'n dyner oddi wrth atgasedd a barn.
- 3 Diddeni ni mewn galar a rhwymo ein clwyfau:
gofeli amdanom mewn afiechyd a'n porthi â llaeth pur.
- 4 O Iesu, trwy dy farw fe'n genir ni i fywyd newydd:
trwy dy boen a'th ddioddefaint fe ddeuwn i lawenydd.
- 5 Try anobaith yn obaith trwy dy ddaioni mwyn:
trwy dy dynerwch fe gawn ddiddanwch mewn ofn.
- 6 Dyry dy gynhesrwydd fywyd i'r meirw:
gwna dy gyffyrddiad bechaduriaid yn uniawn.
- 7 O Arglwydd Iesu, yn dy drugaredd iachâ ni:
yn dy gariad a'th dynerwch ail-grea ni.
- 8 Yn dy dosturi dyro ras a maddeuant:
paratoed dy gariad ni at brydferthwch y nef.

Anselm o Gaer-gaint

**Gogoniant i'r Tad ac i'r Mab ac i'r Ysbryd Glân:
megis yr oedd yn y dechrau y mae yn awr,
ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.**

10. A SONG OF ST. ANSELM

Gather your little ones to you, O God,
as a hen gathers her brood to protect them.

- 1 Jesus, like a mother you gather your people to you;*
you are gentle with us as a mother with her children.
  - 2 Often you weep over our sins and our pride, *
tenderly you draw us from hatred and judgement.
  - 3 You comfort us in sorrow and bind up our wounds, *
in sickness you nurse us, and with pure milk you feed us.
  - 4 Jesus, by your dying we are born to new life;*
by your anguish and labour we come forth in joy.
  - 5 Despair turns to hope through your sweet goodness;*
through your gentleness we find comfort in fear.
  - 6 Your warmth gives life to the dead, *
your touch makes sinners righteous.
  - 7 Lord Jesus, in your mercy heal us;*
in your love and tenderness remake us.
  - 8 In your compassion bring grace and forgiveness,*
for the beauty of heaven may your love prepare us.
- from Anselm of Canterbury.*

**Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit.*
as it was in the beginning, is now,
and shall be for ever. Amen.**

XIV. DETHOLIAD O EMYNAU AC ANTHEMAU I'W DEFNYDDIO MEWN GWASANAETHAU ANGLADD A GWASANAETHAU COFFA.

EMYNAU

Mae'r emynau a nodwyd â * yn arbennig o addas yn angladd plentyn.

Fersiynau mydryddol o'r salmau yw'r emynau a nodwyd â + a gellir eu defnyddio yn lle'r salmau a ddarparwyd.

- 1 Am fod fy Iesu'n fyw (John Thomas)
- 2 Am rif y saint y sydd o'u gwaeau'n rhydd (W.Walsham How, cyf. T. Gwynn Jones)
- 3 Arglwydd gad im dawel orffwys (Emrys)
- 4 Arglwydd Iesu, arwain f'enaid (Morswyn)
- 5 Arglwydd pob gobaith, ac Arglwydd pob hoen (Jan Struther, cyf. D.Eirwyn Morgan)
- 6 Braint, braint yw cael cymdeithas (John Roberts ac eraill)
- *7 Bydd canu yn y nefoedd (Pedr Hir)
- 8 Canaf am yr addewidion (Walcyn Wyn)
- 9 Craig yr oesoedd, cuddia fi (A.M.Toplady, cyf. Alafon)
- *10 Crist a orchfygodd fore'r trydydd dydd (E.L.Budry, R.B.Hoyle, cyf. O.M.Lloyd)
- 11 Chwi bererinion glân (William Williams)
- *12 Daeth Iesu o'i gariad (Walcyn Wyn)
- 13 Dal fi'n agos at yr Iesu (E.Herber Evans)
- 14 Dechrau canu, dechrau canmol (William Williams)
- *15 Deuwch gyda mi draw i dŷ fy Nhad (Anad., cyf. Harri Williams)
- 16 Diolchwn oll i Dduw (M.Rinkart, cyf. J.Henry Jones)
- 17 Draw, draw ymhell mae gwyrddlas fryn (C.F.Alexander, cyf. Elfed)
- *18 Duw fo yn fy mhen (Horae BVM Sarum, cyf. R Glyndwr Williams)
- +19 Duw yw ein noddfa ni a'n nerth (Salm 46, Gwynn ap Gwilym)
- 20 Er gwaetha'r maen a'r gwylwyr (Morgan Rhys)
- *+ 21 F'enaid, mola Dduw'r gogoniant (H.F.Lyte, cyf. G.Wynne Griffith)
- 22 Fe roed imi ddymuniadau (William Williams)
- 23 Gobaith mawr y mae'r addewid (John Jones)
- 24 Gwawr wedi hirnos, cân wedi loes (J.D.Vernon Lewis)
- 25 Iesu, cyfaill f'enaid i (C.Wesley, cyf. D.Tecwyn Evans)
- 26 Mae Eglwys Dduw fel dinas wych (Benjamin Francis)
- 27 Mae ehangder yn ei dostur (F.W.Faber, cyf.)
- 28 Mae ffrydiau 'ngorfoledd yn tarddu (David Charles)
- 29 Mi dafla' maich oddi ar fy ngwar (William Williams)
- 30 Mi godaf f'egwan lef (Ben Davies)
- 31 Mi wn fod fy Mhrynwr yn fyw (Thomas Jones)
- 32 Mor beraidd i'r credadun gwan (J.Newton, cyf. David Charles)
- 33 Myfi yw'r atgyfodiad mawr (Ellis Wynne)
- 34 N'ad i'r gwyntoedd cryf dychrynlyd (William Williams)
- 35 Na foed cydweithwyr Duw (Elfed)
- 36 Ni allodd angau du (Gwilym ab Elis)
- 37 O am nerth i dreulio 'nyddiau (William Williams)
- 38 O aros gyda mi, y mae'n hwyrhau (H.F.Lyte, cyf. Lewis Edwards)
- 39 O ddedwydd awr tragwyddol orffwys (Ann Griffiths)
- 40 O fy Iesu bendigedig (Eben Fardd)
- 41 O gariad na'm gollyngi i (G. Matheson, cyf. D.Tecwyn Evans)
- 42 O gorfoleddwn oll yn awr (W.Rhys Nicholas)

XIV. A SELECTION OF SUGGESTED HYMNS AND ANTHEMS FOR USE AT FUNERAL AND MEMORIAL SERVICES

HYMNS

Hymns marked with an asterisk * are particularly appropriate at the funeral of a child.

Hymns marked with a cross + are metrical versions of psalms, and may be used in place of the psalms provided.

1. Abide with me; fast falls the eventide (H.F.Lyte).
2. Alleluia, Sing to Jesus (W.Chatterton Dix).
- *+3. Be still and know that I am God (cf.Psalm 46).
4. Brief life is here our portion (Bernard of Cluny, Tr.J.M.Neale).
5. Christ, enthroned in highest heaven (Tr.R.F.Littledale).
6. Faithful vigil ended (T.Dudley-Smith).
- *7. For all the saints who from their labours rest (W.Walsham How).
- *8. God be in my head (Horae BVM Sarum).
9. Guide me, O thou great Jehovah/Redeemer (W.Williams).
10. He wants not friends that hath thy love (R.Baxter).
- *11. How sweet the name of Jesus sounds (J.Newton).
12. I know that my Redeemer lives (S.Medley).
13. Immortal love, for ever full (J.G.Whittier).
14. In heavenly love abiding (A.L.Waring).
15. Jerusalem the golden (Bernard of Cluny, Tr.J.M.Neale).
16. Jesu, lover of my soul (C.Wesley).
17. Jesu, Son of Mary (Tr.E.S.Palmer).
18. Jesus lives, thy terrors now (C.F.Gellert, Tr.F.E.Cox etc.).
- *19. Jesus, remember me (Taize).
20. Jesus, stand among us in thy risen power (W.Pennefather).
21. Joy and triumph everlasting (Adam of St.Victor, Tr.R.Bridges).
22. Lead us, heavenly Father, lead us (J.Edmeston).
23. Let saints on earth in concert sing (C.Wesley).
24. Lord, it belongs not to my care (R.Baxter).
- *25. Lord of all hopefulness, Lord of all joy (Jan Struther).
- *26. Love divine, all loves excelling (C.Wesley).
27. Love's redeeming work is done (C.Wesley).
28. Now is eternal life (G.W.Briggs).
29. Now thank we all our God (M.Rinkart, Tr.C.Winkworth).
- +30. O God, our help in ages past (I.Watts).
31. O Lamb of God, most holy (M.Forster).
32. O Lord my God, when I in awesome wonder (S.Hine).
33. O love that wilt not let me go (G.Matheson).
34. Peace, perfect peace, in this dark world of sin? (E.H.Bickersteth).
- *+35. Praise, my soul, the king of heaven (H.F.Lyte).
36. Rock of ages, cleft for me (A.M.Toplady).
37. The day thou gavest, Lord, is ended (J.Ellerton).
- *+38. The King of love my shepherd is (H.W.Baker).
- *+39. The Lord's my shepherd, I'll not want (W.Whittingham).
40. The strife is o'er, the battle done (Tr.F.Pott).
- *41. There is a green hill far away (C.F.Alexander).
42. There is a land of pure delight (I.Watts).

- 43 O Iesu y ffordd ddigyfnewid (W.Rhys Nicholas)
- 44 Os gwelir fi, bechadur (amryw awduron)
- 45 Pan fwyf yn teimlo'n unig lawer awr (John Roberts)
- 46 Pererin wyf mewn anial dir (William Williams)
- 47 Pwy a'm dwg i'r ddinas gadarn (Moelwyn)
- 48 Rho im yr hedd na wyr y byd amdano (Elfed)
- 49 Tydi sy deilwng oll o'm cân (David Charles)
- 50 Wel, f'enaid dos ymlaen (William Williams)
- 51 Y dydd a roddaist, lôr, a giliodd (J.Ellerton, cyf. R.D.Roberts)
- 52 Ynghanol nos, oleuni mwyn y nef, (J.H.Newman, cyf. E.Keri Evans)
- 53 Yn y dyfroedd mawr a'r tonnau (Dafydd William)
- *+54 Yr Arglwydd yw fy mugail i (Salm 23, Gwynn ap Gwilym)
- 55 Yr Iesu atgyfododd (Thomas Levi)

Anthemau

- 1 J.S.Bach, O Dduw gwirionedd glân
- 2 W.Billings, Y cyfiawn a drig yn y nef
- 3 W.B.Bradbury, Pan lesmeirio fy nghalon
- 4 E.T.Davies, Pwy a esgyn i fynydd yr Arglwydd?
- 5 David Evans, Gwyn eu byd y meirw
- 6 D.Emlyn Evans, Eisteddai teithiwr blin
- 7 T.Hopkin Evans, Dyrchafaf fy llygaid
- 8 T.Hopkin Evans, Gair ein Duw
- 9 John Goss, O Brynwr mawr y byd
- 10 Vera Henry, Graslon a thrugarog
- 11 David Jenkins, Na thralloder eich calon
- 12 M.O.Jones, Fe welir Seion fel y wawr
- 13 Wilfrid Jones, Duw sydd berffaith ei ffordd
- 14 James Kent, Eiddot ti, O Dduw, yw y mawredd
- 15 D.W. Lewis, Dysg i mi dy lwybrau
- 16 John Lloyd, Deuwch ataf fi
- 17 J.Morgan Lloyd, Cofia yn awr dy greawdwr
- 18 Lowell Mason, Fel y brefa yr hydd
- 19 W.A.Mozart, Ave, verum corpus
- 20 W.A.Mozart, O fy Arglwydd, O fy Mhrynwr
- 21 Joseph Parry, Duw, bydd drugarog
- 22 Joseph Parry, Pebyll yr Arglwydd
- 23 D.E.Parry-Williams, Yr Arglwydd yw fy nghraig
- 24 Tom Price, Am fod fy Iesu'n fyw
- 25 Caradog Roberts, Yr Arglwydd yw fy mugail
- 26 J.H.Roberts, Pwy yw y rhai hyn?
- 27 D. Christmas Williams, Dyn a aned o Wraig
- 28 Olive V.Williams, Duw sydd noddfa
- 29 W.Matthews Williams, Bwrw dy faich

43. There's a wideness in God's mercy (F.W.Faber).
44. They whose course on earth is o'er (J.M.Neale).
- *45. Thine be the glory, risen, conquering son (E.L.Budry, Tr.R.B.Hoyle).
46. Welcome happy morning, age to age shall say (Venantius Fortunatus, Tr.J.Ellerton).
47. What sweet of life endureth (S.John of Damascus, Tr.A.Riley).
48. Within our darkest night (Taize).

Anthems

1. P.Aston, So they gave their bodies.
2. J.S.Bach, Come, sweetest death.
3. J.S.Bach, Jesu, hope of men despairing.
4. M.Besly, O Lord, support us.
5. E.Bullock, Give us the wings of faith.
6. T.Campion, Never weather beaten sail.
7. W.Davies, God be in my head.
8. J.Eccard, When to the Temple Mary went.
9. G.Faure, Pie Iesu.
10. H.Goodall, The Lord is my shepherd.
11. J.Goss, God so loved the world.
12. J.Goss, If we believe that Jesus died and rose again.
13. D.Guest, They shall grow not old.
14. W.H.Harris, Bring us, O Lord, at our last awakening.
15. W.H.Harris, Holy is the true light.
16. P.Irving, They shall grow not old.
17. Kiev Melody, Give rest, O Christ, to thy servant.
18. R.H.Lloyd, View me, Lord.
19. S.Marchant, The souls of the righteous.
20. W.A.Mozart, Ave, verum corpus.
21. H.Oxley, My shepherd is Lord.
22. C.H.H.Parry, My soul, there is a country.
23. C.H.H.Parry, Never weather beaten sail.
24. C.H.H.Parry, Sunset and evening star.
25. H.Purcell, Thou knowest, Lord, the secrets of our hearts.
26. K.Robson, Lord, give me faith.
27. J.Rutter, God, be in my head.
28. R.Shephard, Never weather beaten sail.
29. J.Stainer, God so loved the world.
30. T.Tallis, O Nata Lux.
31. J.Tavener, Funeral Ikos.
32. J.Tavener, Song for Athene.
33. S.S.Wesley, Thou judge of quick and dead.
34. R.V.Williams, Let us now praise famous men.
35. C.Wood, Christ who doth all his sheep.

Printed for the Church in Wales by Church in Wales Publications
Argraffwyd ar gyfer yr Eglwys yng Nghymru gan Wasg yr Eglwys yng Nghymru
© The Church in Wales 2008/Yr Eglwys yng Nghymru 2008

